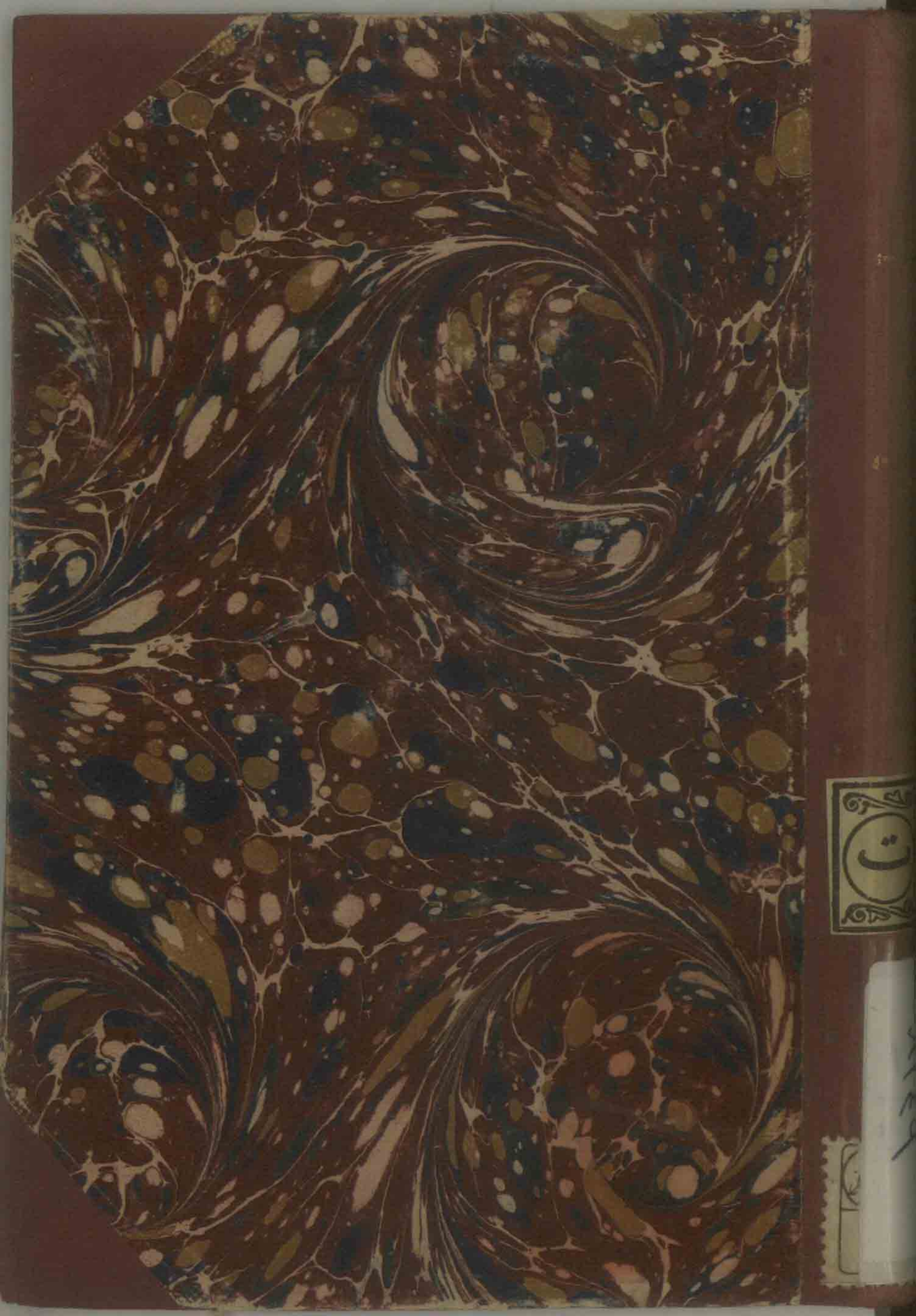

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

اسم کتاب کنزى نقطه نظر مدن محقق دول

مؤلف جبهل لورى

موضوع تأليف محقق حلال

مؤسسه ۱۳۰۲

شماره دفتر

۸۱۴۹

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

اسم کتاب کنز نقط نظر بدن مصفوق دول

مؤلف جهول لوری

موضوع تألیف مصفوق دول

مؤسسه ۱۳۰۲

شماره دفتر

۸۱۴۹

۶۱

۷۶۶۱

جلال نوری

کندی نقطه نظر مردن

حقوق و ذول

مؤلفك « اسلامده وجوب تجدد » نام سلسله تديققانی
اشبو كتابه ذیل ایدلمشدر .

استانبول

باب عالی جوارنده ابو السعود جاده سنده ۲۷ نومرولی
مشترك المنفعة عثمانلی شركتی مطبعه سی
هجری سنه ۱۳۳۰

کندی نقطه نظر مدن حقوق دول [*]

۱

بر دکل، ایکی

قطب شمالیدن حوالی جنوبیه، مدار سرطاندن مدار جدی، حتی اجرام سائره سماویه کیدلسه دائما ایکی ایکی دها درت ایدر؛ جزء کلدن کوچو کدر؛ بابا اوغلدن دها کنج اوله ماز. بونک کی قواعد طبیعی حقوقیه نکده زمین وزمانله تبدل و تحول ایتماسی لازم کلور. قانون و عدالت حضورنده عدم مساوات فصل قبول اولونه ییلور؟ برینه تطبیق ایتمک ایستدیکمز قانونی نه حق ایله، نه صلاحیت ایله دیکر سنده تطبیقده تردد ایده ییلور؟ شهسز بر طاقم قوانین اداره واردر که بونلر هر یزده تطبیق اولونه ماز. بونک کی اصول وقواعد مشروطیتده دنیانک هر نقطه سنده عینی موفقیته تجربه ایدیه مز. فقط بزم بوراده بحث ایتمک ایستدیکمز بو دکلدر: بز حقوق طبیعیدن، ایکی ایله ایکی درت ایدر درجه بدها تنده بولونان دساتیر حقوقیه دن بحث ایده جکمز.

مع التأسف هیئت حاضره دولیه، تشکلی اعتباریه، بو قواعد طبیعی بی بزم کی تلقی ایده میور.

[*] « کندی نقطه نظر مدن حقوق دول » ایله دهنه ستون تفرقه سی شکلنده « طنین » غزه سی ایله نشر ایدلشدیر.

بونجہ خرد فرسا ترقیات، بونجہ آثار مدنیہ بہ رغماً اورویا
- وحی آمریکا - حالا ایکی اولجویہ، ایکی ترازویہ، ایکی
واحد قیاسیہ، ایکی منطقہ، ایکی حسہ مالکدر . بوندن ایسہ
اک زیادہ ضرر کورن بیچارہ دولت عثمانیہ، بیچارہ تورکلر،
بیچارہ عالم اسلامدر .

اوروپا هیئت (ویا منظومه) دولیه سنک بوکون آز چوق
تطبیق ایدیلن بر قانونی وار. واقعا بو قانون جله طرفدن قبول
وتصدیق ایدلش، رسمیت اکتساب ایش دکلدر. تاویل،
سوء تفسیره پک مساعدر. فقط بو قانون غیر مکتوبک، بو
جمله قواعدک جله طرفدن بیکلرجه دفعه علناً و ضمناً قبول
ایدلش اقسای واردرکه بر مسئله عملیه بر دولت بونلردن
برینه اهمیت و برمه جک اولورسه غضب عمومی، استهزای،
بلکه علیهنده هیئت دولیه اعضای سائره سنک اعلان خصوصیتی ده
موجب اولور. فقط بزه گلنجه ایش دکیشور. بو
قانون، بو حقوق اوروپا و خرستیان حقوق دولی ایش؛
بز اوروپای، آمریقالی و خرستیان اولدیفمز ایچون بوندن
استفاده به پک او درجه صلاحیتمز یوق ایش. کذلک بزم
ایله مناسبلرنده اوروپا دولتری بو قواعد رعایتله پک او قدر
مکلف دکل ایشلر. انکلتزمی لوریمره ک قولنجه دولتر مدنی،
نیم مدنی، وحشی اقسامنه منقسم بوندقلرندن عموم مدنیلر
زردنده معتبر اولان حقوق دولی نیم مدنیلر حقننده تطبیق
جائز دکل ایش. (بو باده آتیده پک چوق تفصیلات و برمه

جکذر .) مع الاسف، اوروپا دیپلوماسیسی، اوروپا سیاسیونی
شیمدی به قدر حکومت عثمانیه ودول اسلامیه ایله مناسبتلرنده
هپ بو مذهبه سالک اولمشلر، هپ بویله دوشونمشلر، هپ بو
قواعدده موافق اجرآ آتده بولنمشلردر .

سیاسیونک، رجال حکومتک اثریتہ اقتفاء غریبیلرک
اکثریت قطعیہ سیدہ بویله دوشونمش، بویله کورمش، بویله
آکلامش و بزلری نیم مدنی دیہ تعلق ایتمشد.

بوهای هو آره سنده جداً افکار عالیہ اصحابی بولوتان بر
 آناتول فرانس Anatole France، بریہ رلونی Pierre Loti،
 برماقس نورداو Max Nordau، برشارل ریشہ Charles Richet،
 حق نفوذ سیاسیسنہ رغما برلہئون بورژوا Léon Bourgeois
 حالا فکر و نظر لرینی، اجتہاد لرینی قبول ابتدیہ مکہ دکل، شرح
 و توضیحہ بیہ امکان بولہ مامشردر .

حقوق دول بر دکل ایکدر . بری بزم ایچون ، دیکری
کندیلری ایچوندرد . اورویا وجدان وانصافی بر دکل ایکدر .
بری بزم یأس وفلا کتمزدن ، محو وخرا بیزدن متأثر اولماز .
حتی بونی اسکی روماده «آرمن» لوجه لرندن ایلک نصرانیلرک
ییرتیجی جانوارلر یارچه لئیدر لدیقنی قئورسز وحتی ممنونیتله
سیر ایدن پاتریسیه نلر Patriciens کبی لایبالیلکله سیر ایدر .
هر اوروپالینک فائنده - طبیعی - براز روماللق قالمشدر .
براوروپالینک دریسنی آرمیجی قازیکمز بر اهل صلیب بوله جقسکز ؛
بر روسک ایچنده دائماً بر قزاق واردر دیرلر که الحق پک
طوخریدر .

ایتالیا محاربه سی مناسبتیه فرانسه مطبوعاتک نشر ایتدیکی مقالاتی بر او قوی بکیز. حق و نصفتک، عدل و رافتک بو قدر اعتباردن دوشدیکی، حسن مرحتک، حسن شفقتک، قواعد انسانیتک بو قدر آياقلر الله آلدینی، او پوشدینی، و یا او پوشدیرلینی، محو و تباه اولدینی کورلماشدر. حقسر، عادی بر قورسان واری ایتالیانک طرابلسه هجوم و یچاره اهالیسی صلب ایتدیکنی، قصبه یی بر رمادستان حالنه کتیردیکنی کورن Paul Adam پول آدان - که فرانسه نك الك کزیده ارباب قلمنددر - حسیات رقیقه سنه، اسلوب تفکرند، طرز انشا - دنده کی اینجه لکله رغماً بوندن اصلاً متأثر اولیور. کندی اراضیلری اوزرنده بیه کوزلری اولان ایتالیانلری، لاتین قرداشلر دیه تلقی و فتح و ظفرلری تیریکاً La Louve Ressuscitée سرنامهلر بر مقاله سنده آنلری اوج بالای مدنیه، عرش اعلاى اقباله جیقاریور.

بز ترکلرک آرتق بو حقائق نظر امعانه آلمه مز وقتی حلول ایتشدز. جهالتز یتز. حق وعدله، عهد و پیمان قارشو وقوع بولان بو تجاوازلره. حقوق دوله اوریلان بو ضربه لره نظر لایقیدی ایله، توکل ایله باقه حق اولورسه ق آرتق بونلره اعتیاد کسب ایتدی کمزه ذاهب اولورلرده تشدید ظلم ایدرلر؛ حسابمزی بر آن اول قطع ایچون افراط غیرت کوس سترلر. تأسف اولنه حق احوالنددر که حقوق دول بوزندن الک زیاده ضرر کورن بز اولدیغمز حالده بو فن مملکت مز داهک

آز رواج بولان فلردن در. بونک علیهنده اولان نظریات و قواعدی رد و مؤاخذه دکل، لایقی ایله مطالبه بیه ایدن اولماشدر. ومع التأسف أوروبا علماسی، متخصصینی ده فکر حقه قارشو وقوع بولان بو جنایات سیاسیه یی، بونجاوازلری فن دائره سنده نظر دفته آلاماشلردر. بناءً علیه حقوق دول فی هر جهت دن ناقصدر.

ایشته علیهمزده وبالطبع حقوق طبیعه علیهنده بولسان بو نظریات سخیفه یی رد و تنقید و بونک بعض نقصانلری ارا نه مقصدیه شو سلسله تدقیقاتی قارئین محترمه به تقدیه متجاسر اولیورم.

شو مقدمات دن آ کلاشلدینی اوزره تشبث ایتدی کم امر، بر امر عسیردر؛ نظریاتم بو فن متخصصین اجنبیه سنک همان اکثریتی طرفسندن قبول ایدلیسه چکنه امیم. محض حقیقت اولدینی بیلدی کم بو نظریاتک لزومی درجه ده مدافعه سنه ایسه اقتداره یوقدر. فقط هر حالده بونلری نشر ایله منسوبیتی ایله افتخار ایتدی کم بشریت و ملیته، وطن و مملکته بر خدمت ایده چکمی دوشوندی کم مدن جرات می معذور کوریورم.

نظریاتم بر از غریب کورینه چکدر. پک چوق شیلره، پک زیاده رصانه قورولش طاق و ایوانلره سهام مؤاخذه می فیرلاته جنم. بونی افکار سطحیه اصحابی عادتاً لایموت دون کیشوتک دکرمنک قادلری دشمن فرض ایتمی ایله آنلر اوزرینه سل سیف ایلسنه تشبیه ایده چکدر. فقط بکانه ؟

بن نه اخلاف و معاصر نمندن، نه ده علما و سياسيوندن برتقيد
و يا تقدير بکله ميورم که بوندن متأثر اوليم!... اک بيوک مدار
تسلیم طوغری بيلديکم نظريات ايله (کهولو بونلر «پارادوکس»
قناعت عموميه به مخالف ظن ايدلسون) بر طاقم اويديرمه
حقائقه، غير طبيعي مسالکه، صني وساخته حکميته قارشو
عصيان و قيامدر.

حشمتلو نيقولا ما کيه وهل حضر تلي

میلادک اون آلتنجی عصر نده دنیایه غریب و عجیب بر آدم
کلش ایدی. ذکاسنه حتی دهاسنه، افکار عالیهنه، موقیاتنه
بالا خره یالکیز فلورانس و ایالتیانک دکل بتون دنیانک حیران
اولدینی نیقولا ما کیه وهل واقعا بر چوقلری طرفندن اوج
بالایه اصعاد ایدلش، بر چوقلری جانبدندن ده حضیض نفرت
ومذلت ایتدیرلشد. بو آدمک (پرنس) عنوانی اثرندن،
دها طوغریسی ایلرویه سوردیکی نظریاتدن آکلایشیلیور که
دنیا ده یالکیز بر مقصد و اومقصد و وصول واردر. بونک
ایچون هانکی واسطه به مراجعت ایدرسه کیز ایدی کیز ادبسنرک،
ناموسسنرلق، مراتیلک، فتنه، سوزنده طور مامق، وعدینی
انجاز ایتهمک، اغفال، اهانت، خیانت، ضرب، جرح، تسمیم،
قتل حاصلی هر نه اولورسه اولسون جمله سنی یولتیقه ده استعمال
مباح و حتی فرض عیندر. تک مقصد حاصل اولسون.

اگر بر مونارشیده ایسه کیز، قرال ایسه کیز دفه
دشمنلری کیزی قطره سیفدن کچیره رک تاج و تختی محافظه ایدی کیز.
اگر حکومت جمهور اصل زادگانک الینه کچمش ایسه آنلر
آن واحد طور مسونلر، صوک تفرینه وارنجه به قدر خاندان
حکمداری ارکائی قیلیدن کچیرسونلر. اگر عوام (دهمو-
قراسی) رأس کاره کلیر ایسه آنلره ما کیه وهل نصیحتی

بتون کشتی زاده لری اولدیرمکدر . اکر رهبان مومی الیهک نصیحتنه عرض افتقار ایدیه آتله بلاتردد بتون رافضی لری آتشد یاقنی، بتون متفکرین وفلاسفه بی، بتون سوسیالیستلری محو ایتمکی توصیه ایدیه جک ایدی . کذلک افکار حرم اصحابی غالب کلسه لر آنله مومی الیهک ایلك و صوک سوزی شو اوله جق ایدی : کبریکز شو پایاسلری . . .

ماکیه وهک عقیده سنجه بولتیقه بشقه، عدالت بشقه شیلردر . علمادن آدولاف فرانک فکر نجه بتون مصیبتلردن ، بتون هائله لردن مسئول اولان ماکیه وهلدر ؛ چونکه بو ذات هیچ بر مسلکه صاحب و سالک اولیوب بولتیقه ده اخلاق اولدیرمش، ایدن فنایی، حقلیدن حقمنزی تفریق ایتمیشدر . فکر نجه هر حقه تجاوز اولنور . غیر قابل تعرض و امراض هیچ بر حق یوقدر . ایجابات سیاسییه هر شی فدا اولنور . اخلاق قربانلق قویون کی بولتیقه نک الیه تسلیم اولومشدر . واقعا جریان احوال، بتون تاریخ ماکیه وهله حق ویریور . طامه سیاسیون کرک قرون متقدمه ده اولسون ، کرک قرون متأخره ده بولسون بو مسلکه سالکدر . بونلری ماکیه وهله ایجاد ایتمیشدر . فقط بونلری ایلك دفعه نظریه اولق اوزره میدانه قویان، سینیزم Cynisme ایله قبول ونشر ایدن ، مومی الیه اولمشدر . بو مسلکی اصلا چکشمه دن ، محجوب اولمه دن، قیزارمه دن، مستثنا بر جرأت ایله تطبیق و نصیح و بند شکلنده انسال آتییه نقل ایدن ماکیه وهلدر .

حال حاضرده سیاسیون نیقولا ماکیه وهلی بولتیقه نک بر موساسی، برعیساسی، اثری اولان (برنسی) آنک بر تورانی، بر انجیلی دبه تلقی ایدرک مقصدلرینک حصولی ایچون استعمال اولونان وسائط مشروعمیدر، دگیدر ؛ اصلا بوکا بافیورلر . حقوق حاضره دول - خصوصیه ترکیه موضوع بحث اولدی بی - برو جودیه تصور اولنورسه ماکیه وهلیم بوجودک ایچنده کی روحدر ؛ نفحه حیاتدر . آندن طولاییدر که حقوق دول حالا بر هیولا حالنده، شکل و شمائل هنوز بلیرمه مش بر جنب مرتبه سنده قالمشدر .

ماکیه وهلیم ایله حقوق طبیعه (و بناءً علیه حقوق طبیعیه دول) اصلا توفیق قبول ایتمز ؛ حقوق دول لایقیه تظاهر ایتمک ، وجودی حس ایدیرمک ایچون اولاول مناسبات دولیه نک ماکیا وهلیمدن تجرد ایتمسی لابددر .

مناسبات دولیه دن ماکیا وهلیم نه قدر اوزاقلاشیرسه حقوق دولده اوقدر ایلر ولیه بیلور . آره لرنده بر طاقم قیود و شروط ایله تطبیق ایتدک لری ماکیا وهلیم آوروپا دولتلری بزه کلنجه اولانجه علنیته، اولانجه چیپلاقغیله تطبیقه تردد ایتورلر . تأسف ایدیه جک احوال دن در که مناسبات سیاسییه شویله طورسون، نظریات علمیه دن بحث اولندی بی وقت بیله، حقمنزده ماکیا وهله لیم بک صریح بر صورتده تظاهر ایدیور .

روسیه مشاهیر حقوقیونشدن فرهدریقو شومارتنسک F. de Martens فن نامه ارتکاب ایتدی کی ماکیا وهلیم بر کره

تدقیق ایدلسون ؛ علم و فن منویات و آمال سیاسیہ ایچون نہ فنا
بر صورتہ استعمال اولنیور ؛ نہ قدر عادی ، شیع مرصیلرک
حصولی ایچون بر سلاح دیہ قولانیلیور . جدآ تلفہ سزادرکہ
پولتیقہلری ایجابی اولہرق حکومت عثمانیہی و ملل محکومہ
واسلامیہی تذلیل ایتمک ایستیان مارتہنس کی ، لوریمہر کی
بر طاقم طرفکیر معلملرک فکر حق و انصافہ ، نظریات عدل
ودادہ بو قدر مغایر اولان دستورلری بی طرف علمانک اثر .
لرنده اصلا تنقید و مؤاخذہ ایدلیور . دیہ بیلیرز کہ اعتیاد
وعصرآ بعد عصر بعض افکارک توارث طریقہ انتقالی سایہ .
سندہ ارباب انصافدن اولان وفن و حقیقتک ترقی و تعالیستدن
بشقه بر شی دوشونمیان متخصصلرک بیلہ بو خصوصہ محام
کہلرینہ نوعا بر عطالت ، بر کوشکلک کلشدر . محاکمہ ایدہ من
اولشلردر . اثری یک متداول اولان بو نفیس بیلہ بو کی
مسالک اربابنک نظریاتندن بحث ابتدکی وقت اصلا بر محاکمہ
وتنقید یوزوتمامش ، بو افکار سخیفہ و مسالک باطلہی اولدینی
کی قید و تذکارلہ اکتفا ایتمشدر .

واقعا پولتیقہ خصوصہ کی بو مادیت برستی علیہ قیام
ایتمش ارباب قلم یوق دکلدر . ہلہ بین الملل سوسیالیستلر ،
بونلرک سرآمدانی ، خطباسی اولانجہ ہمت وغیرتیریلہ مناسبات
دولیہ تعریض و حتی دولتلرک شکل حاضرینی یک مهم بر
صورتہ تنقید ایتشلر ایسہ صدہزاران تأسف حقوق دول
فی داخلندہ بر فرقہ مخالفہ ، بر حریتپروران فرقہ سی ہنوز

تشکل ایتامشدر . حقوق دول حالا ماکیہ وہایق در ، حالا
محافظہ کاردر . دولتلرک التہ بر واسطہ در . نوعا رسمینی
واردر . آوروپا منافع عمومیہی خارجندہ اولہرق بو کونہ
قدر جدی بر صورتہ اجالہ قلم ایدن بر حقوق دول مؤلفی
دہا چیقمامشدر . تاریخ بیلہ رجال رسمیک ، حکومتلرک
نفوذ و مراقبہ سندن چیقوب یک فنی بر صورتہ یازلدینی
حالہ حقوق دولک حالا دائرہ رسمیتدن چیقمدیفنک اسبابی
بر درلو آکلایہ مدم . واقعا ہر دولتک اجراءات خارجہ سی
طوغری و محق کوسترمک ایچون ارباب قلمہ مرصیلرینہ
موافق حقوق دول کتابلری یازدیرملری طبیعی ایسہ طبعی
حر ، مشواری حر ، افکاری حر حقوق و حق شناسلرک بو
وادی بی بو قدر بوش بر اقلرینہ حیرتلر ایدیلور .

بورایہ کلش ایکن بر آردہ کندمزدن بحث ایدہم : کرک
حکومت عثمانیہ ، کرک حقوق شناسان عثمانیہ ، مع الاسف ،
بو کونہ قدر بو جہتی اصلا نظر دقت و ابتصارہ المامشدر .
بو جریانہ قارشو کلک ایچون نہ رسمی ، نہ نیم رسمی نہ خصوصی
بر تشبثدہ بولونمشلردر ، حالو کہ بو جریانہ قارشو کلک بزم
ایچون بر وظیفہ متحتمہ تشکیل ایدر . مملکتمزدہ بر عثمانلی
حقوق دول مسلکک ، مکتبک یتشمہ سنی جدآ آرزو ایدہرز .
واقعا علم وفنک وطنی اولماز . علم ہر یردہ بشرک مال مباح
ومشترکیدر . فقط سالف الیان علمک اسباب معروضہ بنا

نوعاً محجوز بر حاله بولونمندن اك زياده بضرر كورديكمز
ايچون بو فنك اطلاقه اك زياده بزم همت ائمه من كر كدر .
خلاصه كلام بولتيقه ده، حقوق دوله لايوت اولان نيغولا
ما كيه ولى اولديرمه من لازمدر . واقعا موسى اليك خيىر آب
حياتله يوغورلش ايسده علم و فنك، حق و حقيقتك بوطلمده
هر شينه غلبه سى مقدر ايدو كندن بو بابده كي مجاهده نك پك
اوقدر بوشه كيتيمه جكنه امن و اعتماد بر كالدر .

عناقى ، همای ؟

حقوق دول وارميدر، يوقيدر ؟ بو علمك علمای رسميه .
سى (تعميرى معذور كوريكز) بو سؤال مقدرى هر كسندن
اول موضوع بحث ايتشلر و جواب ده ويرمشردر . فقط بز
بورسى جوابلره پك اوقدر اهميت وريمه جكنز ؛ و بو مقا-
له منى بر خاتمه ايله باشلامق جراثنده بولنه يه جقز . خير !
حقوق دول يوقدر . حقوق دول ، اسمى وار ، جسمى يوق
بر عنقادر . نظريه من : دول حاضره ، تشكلات تاريخيه لرى
نقطه نظرندن، اصول و قواعد حقوقيه ده دكل، الحكم لمن غلبه
اعتبار ايتدكلرندن آنلر جمله نك فوقنده بر قوت ، انسجام
و انتظامى محافظه ايدم جك بر يد سحار طانيدقلىرندن حقوق
دول يوقدر ، اوله ماز . فقط كال جساتله ايلويه سورديكمز
بو نظريه من مطلق دكلدر . حقوق دول يوقدر ، بر عنقادر ؛
فقط نفس الامرده موجوددر ؛ در دست تشكلكدر ؛ تشكلك
ايدم بيلير . بناء عليه حقوق دولك نوع بشرك سعادت مستقبله .
سنى تكفل ايدم جك سيمياوى بر قوت، هر كيمك باشنه قونار
سه آنى نائل تاج و تحت ايدم جك بر ها اولمىنى آرزو ايدم .
سؤال منى تكرار ايدىيورم : حقوق دول وارميدر ؟ بوكا
رد ايله جواب ورنلر يوق دكلدر . ايلرى كيدن بعض علما
و متفكرين حقوق دولك وجودىنى انكار و طريق اعتداله

سالک اولان مصنفلر بر طاقم جوابلرله آنلری اسکا نه غیرت
ایتمشلردر . هر دولتک یایدینی حقسنزلقلری حقلی اوله رق
کوسترمک ایستمی یک طیبی بولوندیفتدن اعتدالیون
دیدیکمز علمانک اجوبه سی نو عما بر رسمیت کسب ایتمش ، بتون
دارالفنونلرده ، بتون محافل علمیه ده صانکه بر حقیقت ریاضیه
ایتمش کبی تدریس ایدیله کلشدر . فقط - فکر مزجه - بو کبی
حقائق رسمیه آلدانق لازم کلز . حقوق منتظم جمعیتلر
داخلنده جاریدر ، خارجنده دکل . جمعیت ویا جمعیات دوله
ایسه بر قانون و نظامه تابع دکلدر . بر یام یام شکارینک بر حقه
مالک اوله جفته ، آنکده انسان اولوب حق حیات صاحب
ایدوکنه دائر فصل اعمال فکر ایتمور ایسه بر دولت قوی
الشکیمه دخی کنديسنه نسبة عاجز و ناتوان اولان بر دولت
حقنده سالف الذکر مردم خوار کبی ایستدیکنی روا کوریور .
عربی وقعه سندن طولانی مصری اشغال واستیلا و ۱۸۸۲ ده
آنی تخلیه ایدمجه کی کراراً ، رسماً (۵۹ دفعه) اعلان ایدن
فرانسزلرک [خائن آلیون] دیملکری انکلتزه حالا (المقطم)
جبلنه حاکم بولونیور .

بر والینک ، حقوق دولده ، حقوق عمومیه ده اصلا بر
موقی بولونمیان بر مأمورک عقد معاهده به هیچ بر صلاحیتی
اولدینی کنديسنجه درکار اولان فرانسه حکومتی تونس والیسی
مرحوم صادق پاشایه اکراه ملجی ایله باردو Bardo معاهده -
سنی امضا ایستدیروب ایالتی اشغال و اداره و ۱۷۸۹ ده کال

دبدیه وطنطنه ایله اعلان ایدیلان حقوق بشره رغماً اورا اهالی
مظلومه سنی قومشولری جزا تریلرکی قیداسارته کرفتار ایدیور .
قوره نک تمامیت ملکیه سی نامنه چینه اعلان حرب ایدوب
مظفریتندن صکره مذکور الکانک استقلال تامنی اعلان ایدن
زایونیا روسیه ایله محاربه سی بستر بیتمز خلاصی ایچون حرب
ایتدیکی بوسا کن و ساکت ایمپراطورلنک وجودینی خریطه
عالمدن قالدیریور . صوک زماننه قدر متفی اولان
پروسیادخی داخل اولدینی حالده له جمهوریت قرالییه سی
نمسه و روسیه دولترینک قوه قهارانه سی آلتنده ازیلوب
کیدییور .

بو مثاللرک بویله جه تطویینه اصلا حاجت کورمه یز .
بوکون مردم خوارلرک زدننده دوچار قید اسارت اولوب
ینمک اوزره بولنان بیچاره انسانلرک یاخود انسانلرک تحت
تصرفلرنده اولوب اکل ایچون حاضرلن قویون ، صغیر
ویلیچلرک بر حق و ارسه حقوق دولده واردر . دیپلوماسی
مهم بر صنعت اولوب وسائط سیاسیه سندن بری ده بالاخره
محجوبیته دوچار اولماق ایچون بر طاقم احتراصات واجراآت
غیر مشروعه نک سترینه همت ایتمک ، حقسنزلی عادی و بیانی
آووقاتلر کبی حق کسومنه سوققدر . بناء علیه دیپلوماتلر
و خارجیه نظارتلری هر وقت یایدقلری شیلری حقوق دوله
توفیق ایدرلر کبی کوسترمک اعتیادنده درلر . حقیقت حالده
ایسه حقوق دول دیدیکمز هیولا دولتلرک نقطه نظر نجه یک

اساسسز، يك اهميتسز شيلردن عبارتدر . بر چوق ديپلوما .
تارجه قاله بيله آلتفه دكر ۱ . . .

فقط شوراسي غير منكردر كه حقوق دول (نفس الامرده)
موجوددر ؛ بوقدر ديمك اوله ماز . هر نه ده ايكي كشي ويا ايكي
هيئت بولنور ايسه آنر بيننده مناسبات حقوقيه نك تحدي بر
امر طيعيدر . بو انكار ايديله مز بر حقيقت فنيه در .

البته بر كارده ، بر حربه كيريش ايكي دولتن برى حقل ،
ديكري حقسز يا خود هر ايكي سي ده قسماً حقل ، قسماً حقسزدر .
فقط اورته ده بر نظام وانتظام و آنك قوه تأييدي سي اولد قجه
بر حق زرد علماده - تعبير معذور كورولسون - بر (حق
نظري) دن بشقه برشي دكلدر .

صحرای كيرده ، چاد كولي اطرافنده ، كوشك آلتنه آج
ويي علاج كونلرجه طولاشمش بر قابلانك تصادف
ايدوب اسير ايتديكي بر غزال البته مظلومدر و بر حق ،
بر حق حيات صاحيدر . قابلان ايسه ظالم و حقسزدر .
بونكله برابر ، بوحق نظريدن صرف النظر ، قابلان زواللي آويي
چاير چاير بير ، حق مسئله سي عقلنه بيله كمر .

طن ايديليرمي كه هيئت دوليه عظمای اركاني ضعيفلرله
اولان مناسبتلرنده بو قابلانن زياده حقه مراعاتكاردرلر ؟
ايشته ميدانده طرابلس غرب شقاوت كبراسي ... شبهه سز ،
دولتر خصوصيات عاديده حقه رعايت ايدرلر ؛ حرمت
كوسرلر ؛ حتي بعضاً آنك بر مجاهدي و خصوصيله محميارينك

مدافعه حقوق موضوع بحث اولديني عادتاً دعوى وكيلى
كسيلورلر . فقط ؟ ... اصل منافع حقيقيه لري اورته چيقدني
او وقت نه حقوق دوله رعايتكار اولورلر ، نه ده اك بسيط حسن
مرحله موصوف بولنورلر . حقوق مليه نظريه سنك كويا
غلبه ومظفرتي ايجون بلغار حكومتني بوقدن وار ايدن روسيه
عجيا نه به استناداً تركستان وقریم حكومتلري وقافقاسيه
حكومات صغيره سني محو ايتدي ؛ اسلاو اولديني ايجون
بلغارستانك استقلالتي طلب ايتديكي حالده نيجون ينه اسلاو
اولان لهستاني باتيردي ، نه دن فيلاندياني يوتيور ؛ طرغريسني
سويلك لازم كليرسه حقوق دولك جديتته ايمان ايتك آز بر
صافدرونلق دكلدر .

تقيدهاترك اغياريني مانع ، افرادني جامع اولسي ايجون
حقوق دول حقتنه وقوعبولان اعتراضات مشهوره يي تكرار
واجوبه مسروديه بزده بر جواب ويرلم :

دييورلر كه حقوق دول بوقدر ، چونكه حقوق مذكوره
نه بر محله قانونيه ده مندرجدر ، نه ده موقع بحث ومناقشه سي
اوله حق بر ديوان ومحكمه به ، نه ده او محكمه نك مقرراتي اجرا
وانشاذ ايجون بر قوه عموميه به مالكدر . قانون ايله حق تفريق
كر كدر . قانون يوق ايكن بيله شبهه سز حق واردی . بر چوق
برلرده قوانين موضوعه اوليوب عرف وعادات ايله عمل اولنور .
فقط كال شديله شوني سويليه بيليرز كه قانون اوله دن دخي
حقوقك وجودي اوله بيله چكي بديهي ايسه ده هر برده عرف

وعادات، حاصلی حقوق غیر مکتوبه بینه قبول عامه ایله، عامه نك آنلری صیانت و محافظه سی، حکومتك ده احكام مذكوره موجبچه ویریلن مقرراتی انفاذ ایتسیله بینه قانونیت کسب ایدر. مثلاً حقوق اسلامیه نك قسم اعظمی (کله نك معنای اصطلاحیسیله) غیر مکتوبدر، غیر مدوندر، قانون شکله قونامشدر. بونکله برابر او حقوق ایله عمل اولنور و آکا مخالفت ممکن اولماز. کذلک انکیز حقوق مدنیسی ده بویله در.

حقوق دوله کنبجه اصلاً بویله دکلدرد. نه ضمناً قانونیتی قبول اولومشدر، نه ده بر قوه حقیقه تأییدیسی واردرد. حقوق دولی بر کره حقوق مکتوبه اسلامیه وانکلتزه حقوق غیر مکتوبه مدنیسیله مقایسه ایدکز؛ فرقی در حال نظام ایدر. نتیجه: بر حقك ضمناً و علناً و سوباً قبول و آکا رعایت ایدیله کسبیه حق اوله جنی والا نظریات داتره سندن چیقهمیه جنی قضایای بدیهه دندر.

شبهه نکره محاکم حقك، وجود حقك لازم غیر مفارقی دکلدرد. محکمه اولمایان برده ده حق موجوددر؛ دیورلر. آما! بویله در. واقعا غنائم بحریه محکمه نری، حکم محکمه لری، لاهی حکم هیئت کبی بعض دیوانلر موجود ایه ده بونلر امور جزئییه و عادییه نك تحت حکمه آلتسی ایچوندر. و قوعبولان بین الملل جنایات عظیمه بونلرک دائرة صلاحیتندن هان خارجدر. اساسی ایشلر ایچون دولتلر يك نادر اوله رق لاهییه کیدرلر. بو محکمه نك مؤسسی اولان روسیه زاپونیا ایله اولان اختلافنك

حلی ایچون آکا مراجعتله بر حسن مثال اراشمی لزومی عقلندن کچیردی؟

حقوق دولك قوه تأییدیسی بوقدر جوابی اعتدالیون بعض سوابق ایله رد ایدیورلر و دیورلرکه محافظه حق ایچون تاریخ و خصوصیه هیئت دولیه نك حیثیتی در حال میدان چیقوب حقسنز اولان دولتی بوله کتیره جککری بیوک بر قوه تأییدییه دکلیدر؛ حاشا نك حاشا! واقعا بو ادعایی حقلی چقاره حق نك توك مثاللر و ارایسه ده حقیقت اکثریا وغالباً بویله دکلدرد. اتفاقلر و اشتلاقلر حقوق دوله بر قوه تأییدییه تشکیل ایتدکدن بشقه بلکه بعض احتراصات سیاسییه نك آلت و مروجی اولور. اکر اشتلاقات دولیه و موازنه دینلن شیء بر قوه ضابطه تشکیل ایتسه ایدی صوك اون طقوزنجی عصر ظرفنده بر چوق دولتلر محو اولماز، بر چوقلری ده یاره لئماز، مستعمرات پولتیقه سنه، آمپه ریالیزمه کال کریمی ایله دوام اولتمازدی.

طرابلس محاربه سنك سبب ظهوری اشتلاف پولتیقه سی دکلیدر؟

افکار عمومیه یی حقوق دولك قوه تأییدیسی اولق اوزره کوستریورلر. زهی خیال محال! افکار عمومیه بر چوق بر لرده غلطه ابتنا ایدیور، محاربه حاضرده دولایسیله ایتالیا ده و فرانسه ده افکار عمومیه نك (مسالك اجتماعیه اربابی مستندا) نه یا کلاش بر یوله صایدیغی کوریوروز. شوراسنی اصلاً اونوتیمه لم؛ هیچ بر ملت بوقدرکه کندی دولتنك اجرا آتی، خصوصیه

اجرا آت خارجیه سنی حقلی کورمسون، حتی تقدیر ایتمون.
روسه فینلانڈی یوتارکن روس حقوق شناساندن بر جوغی
بونی تجیل ایندیلر وحق اولدینی اثبات ایچون اجاله قلم بیله
ایلدیلر. ایٹالیا بزه حرب ایندیکی وقت فرانسرلر لاین مدینتک
حقوق عالیہ سندن، ایٹالیانلرک قابلیت تمدنیہ سندن دم اوردیلر.
شوبهله Schnoebélé وقعه سنی، فلورانسہ اوراقی اختلافی،
۱۷۸۹ و ۱۸۰۰ سنه لرنده وقوع بولان اتفاقلری انکلتزمی
مطالبات شدیدہ سندن واز یکیر دیککی (فلاسیق) علما افکار
عمومیہ ومظاہرت دولیہ تک حقوق دولک قوه تأییدیه سنی
تشکیل ایلدیکنه مثال اولق اوزره کوستریورلر، بویاکلش
دکدر، فقط بو بر قاعده، بر دستور دکل بلکه بر استثنا
تشکیل ایدر، مصرک، تونسک اشغالده، طرابلس غرب
محاربه سئک اعلانده هیئت دولیہ، افکار عمومیہ زمرده ایدی؟
حقوق دولی دولتر قبول ایتمش دیورلر ومثال اولق
اوزرده ۱۸۵۶ پارس معاهده سنک یدنجی ماده سندن
دول معاهده تک باب عالی بی اوروپا هیئت دولیہ سنه وحقوق
دولدن استفاده (؟) قبول ایلدکلی مندرج ایتمش!
نه باطل خیال! اوروپا حقوق دولیہ سی بزم ایچون تماماً جاری
اواسه ایدی شمدی قایتولاسیونلر قالقار، اجنبی پوستلری قبایر،
کمرک تعرفه لری، تمتع ویرکوسی، انحصار وضعی خصوصنده کی
حکومت عثمانیه تک حق صریحنه رعایت ایدلمش اولوردی.
بوراسی شوبهله طورسون، حکومت عثمانیه معاهدادن، تمامیت

ملکیه سنی مؤید اولان پارس وبراين معاهده لرندن بیله استفاده
ایده میور، ایسته ایٹالیانک حرکتی، ایسته ایٹالیا و اوروپانک
امضاسی!... ایسته بوامضالرک شرقی، ماهیتی، حیثیتی، اعتباری،
کهنی، حقیقتی!...

اعتدالیون دیورلرک ۱۸۷۱ ده انکلتزه و آمریکا بیننده
آلابامامسئله سندن طولانی امضا ایدیلن معاهده ده حکملرک حقوق
دول اصول وقواعیدنه مراعاتکار اوله جقلری مندرج ایدی.
چونکه هریکی دولت منازعه تک تمادیسنی ایسته میور ایدی.
اگر انکلتزه بو حقه رعایتی کندیسنه دستور العمل تلمی ایسته
ایدی ترانسوالبیلر واورانزلیلر ایله اولان اختلافی بیه
حرباً حل ایدی؟ بومسئله موضوع بحث اولور اولماز انکلیز
حقوق دول متخصصلری حقوق دول اوروپا حقوق دولیدر،
آنک خارجنده کی دوله شامل دکدر دیدیلر. اگر حقوق
دوله انکلتزه ذره جه اهمیت ویرسه ایدی اصلی اوروپالی
وفلمنکلی اولان بیچاره بوئرله قارشى دوم دوم قورشونی
استعمال ایتمزدی.

۱۸۸۱ تاریخی ایٹالیا قانونی پاییه بتون ایٹالیا طوراغنده
حقوق دولدن استفاده حقنی ویردیککی سویلیه رک اعتدالیون
علما بزی صوصدیرمق ایستیورلر. استهزانک بودرجه سی
سفسطه اولور. هله بر دفعه دولترک حقوقی تأمین ایدلسون
صکره هیچ بر جهتی بر دولتی آکدیرمیان پایالق مقامک
حقوق دولدن استفاده سندن بحث ایدرز.

بینه معارضه لک قولنج ۱۸۷۸ برلین معاهده سنه کوره
صرب تبعه سی ممالک عثمانیه ده سیر و سیاحت ابتدکارنده حقوق
دولدن استفاده ایدم جکدر دینلایکنندن حقوق دول وارمش !
معلوم اولدینی اوزره بو بر حقوق (خصوصیه) دول مسئله .
Sider : حقوق خصوصیه دول ایسه حقوق عمومیه Droit
Public معترضه سنه داخل دکلدر . بناء علیه اعتدالیون بونکله
ادعائینی اثبات ایتمش اولمازلر .

روسیه لی فرهدریق دومارتنس F. de Martens حقوق
دول خرسیتیان دولتلرک حقوقیدر دیهرک رسماً حقوق مشا-
وری بولندینی دولتنک امضایتدیکی پارس معاهده سنک یوقارده
ذکری کچن بر ماده سنی انکار ابتدکدن بشقه ، مع التأسف ،
لسان حالیه انسانلرک هنوز بهیمیتدن چیقمدقلرینی پک کوزل
آکلاتیور . حقوق مدنیه و جزائییه خرسیتیان ، اسلام ، بودی ،
یهودی اختلافی اوله بیلیرمی ؟ حقوق دول خرسیتیانلرک حقوق
کنیسائییه سی Droit Canon میدرکه کلیسا تبعه سندن بشقه سنه
شمولی اولسون ؟

پک اعلا ! حقوق دول خرسیتیان دولتلر بیتنده جاری
ایسه آنلر ایله خرسیتیان اولمایان دولتلر آرمسندنه کی مناسبات
ظلم و شدت اساسی اوزرینه می جریان ایدم جک ؟ مارتنس
ومسلکنه تابع اولانلر بو ادعاده بولونه بیلورلرمی ؟

دولتلر برر هیئت مشروعه میدر ؟

افراد بیننده کی مناسباتی قانون ، محاکم ، ضابطه ، خلاصه
حکومت تنظیم ایدیور . بین الافراد ظهور ایدن بالجمله اختلا-
فاتک حق وعدالت اساسی اوزرینه حل ایدلمسی اصلدر . چونکه
جمعیات مدنیه نک ، حتی دیه بیلیرز که جمعیات وحشییه نک بیله
تسلیقات داخله لری واردر . حالبوکه ، مع التأسف ، جمعیت
دولیه نک بویه تشکلات منتظمه سی یوقدر . دولتلرک تشکیلاتی
منطقی ، طبیعی دکلدر .

هر دولت بر دولت مشروعه اوله ماز .

دولت نهدر ؟ اول باول شو جهنک حلنه جالیشلم : دولت
کرک علوم سیاسی و اجتماعی ، کرک فن حقوق علماسی طرفندن
تعریف ایدلشیدر . بو تعریفاتک جمله سی - فکر مزجه -
ناقصدر . چونکه هیچ بری بالجمله دولتلره شامل اوله ماز .
بونکده سر و حکمتی هر دولتنک منشأ تاریخیسنک ، اساس
ومقصدینک مختلف و دیگرلرینه مابین اولمیدر . مثلاً بلا تفریق
جنس و مذهب ، عموم افرادینک حقیقی مساوات و حریت
دائر مسنده ، اک واسع معناسیله عدم مرکزیت ، مختاریت و حق
داخلی استقلال نظریه لرینه توفیقاً سعادت حالی تأمین ایچون
تشکیل ایدوبده ایچلرندده طرز حکومتک اساسنه هیچ بر
معترض و معارض بولونمیان شمالی آمریکا حکومتات متحده سیله ،

چاريزم فکريک و مذهب استبدادک تقويه سي ، اهلينک
بالآخره مطالبه حقوقده بولونامسي ايچون جهل اينجده
براقلمسي . برچوق عناصر مختلفه ومتضادهک سلب حريتري
و حق اطفاي جنسيتري ، اندراس السنه سي کي اساسلر اوزرينه
مستند و تبعه سک اکثرتي طرز اداره سنه معارض اولان روسيه
دولتي بننده عجا وجه شبه آرامق ممکنيدر ؟ بناء عليه آمريکا
دولتک تعريف روسيه دولته صادق اوله ماز .

کذلک افرادي اجناس مختلفه دن مرکب و مقصدي ده
عمومي ، ده آزملی اولان آوستريا - مجارستان هيئت متحده .
سيله تشکلاتي بوکا مقيس اوله ميه حق درجه ده بولان پورتوغال
حکومت جمهوريه سک ، هرايکيسي عيني تعريف في به صيفارمي ؟
حقوق دوله دائر يازلمش و قبول عاميه مظهر اولمش
(فلاسفيق) بر اثرده دولتک عناصر اصليه مرکبه سي اولمق
اوزره شونلر کوستريلور نه .

۱ - « کندی وسائطيله ياشامغه مقتدر و اهميتليجه بر
يکون تشکيل ايدن انسانلردن مرکب بر هيئت دائمه بولوناليدر . »
عجا کندی وسائطيله ياشامغه قادو اولميا نلر ويکون نفوسي
اهميتلي بولونميان هيئتلر دولت دکليدر ؟

۲ - « هيئتک دائمي اوله بيلمسي ايچون اتفاق و اتحادک
جدی و حقيقي اولمسي و اکراه ملجي ايله وقوع بولسامسي
مشروطدر . » بو تعريفه کوره روسيه سک و مستعمراته صاحب
اولان بتون دولتلرک مشروع اولمالري لازم کليور .

۳ - « بو هيئتک بر حق حکمراني سي اولمسي و بونکده
سربست و مستقل بر صورتده جلوه کر بولونمسي لازمدر . »
شوشقه کوره ايکي شي وارد خاطر اولور : بو حق حکمراني
يا دولتک شخصيت معنويه سنه عائد بولنور يا خود بر ذاته .
واقعا خارجي نقطه نظر دن حاکميتک بر فرد عهده سنده يا خود
عموم ملتک شخصيت معنويه سنده بولونمسي جالب اهميت بر
مسئله دکلدر . خارجه قارشو بر حکومت مستبده نه ايسه بر
حکومت جمهوريه ده اودر . فقط هر حاله شو ايکي نوع
حکومت بر برينه بکزه من و بر تعريف في به صيفه ماز .

۴ - « بر دولتده عيني جهته سوق و اماله اولونمش افکار
عموميه (؟) بولونمق مشروط اولوب بونکده فوقده او هيئت
مليه بي اداره ايچون بر حکومت بولونليدر . » بو فقره ده نظراً
دول مستبديه دولت دينه من .

۵ - « دولتک محدود اراضي سي اولمق کرکدر . » بناء
عليه يانلق مقامي وسعن ژان دو ژر و زاله م هيئتي Ordre
Souverain de St Jean de Jerusalem دولت دکلدر .

ايشته بو نفيس بو عناصر خسه دن متشکل اولان هيئه
دولت Etat تسميه اولنور ديور . بلکه فرانسه دولته صادق

اولان بو تعريف ايله بر چوق دولتلر دولتلکدن چيقار !
نفس الامرده دولتک تعريفی بويله اولمق لازم کليور
و دولتلرده بويله اولملي ايدی و اولمليدرده . . فقط شوراسني
اصلا اونونميه لم که دولتلرک بويله اوله بيلمسي ايچون آنلرک

نظریات حقوقیه به مستنداً تشکل ایتمش اولملری لازم کلور ایدی؛ حالوکه دول حاضره نك اکثریتی نظریات علمیه وحقو قیه به دکل، تحولات و احتیاجات تاریخیه بناء تشکل ایتمشدر. تحولات و احتیاجات تاریخیه بناء تشکل ایتمش دولتر عصر حاضرده، بتون افرادینه مساواة و قطعياً حقوق حریه ومدنیه وملیکه وریورلرایسه اودولتلك - نقطه نظر مزجه - مشرووعیتنه بر دیه جك اولماز و الافلا. شو نظریه بی ایلک دفعه اولقی اوزه ایلری به سورر وشدتله مدافعه ایدرز.

تطبیقات: عثمانلی دولتی بعض تحولات تاریخیه نتیجه می اوله رق تشکل ایتمش بر دولت مستبد ایدی. بالآخره (۱۲۵۵ دن بری) حقوق حریه ومدنیه وملیکه بی مساواة و قطعياً عناصر مختلفه مرکبسه تشمیل ایلدی. واقعا فراعنده - خصوصیه اداوار انقلابیه ده - برچوق نواقص وار ایه ده بو حال نظریه مزك سلامتیه خلال کتیرمز. بناء علیه دولت علیه بر دولت مشروعه در. روسیه دولتی دخی بعض تحولات تاریخیه نتیجه سی اوله ق تشکل ایتمش بر دولت مستبد ایدی. و حالاً مشروطیت سر ابلرندن قطع النظر بویه در. قاقاسیا لیلرك، لهلیلرك، روتة نلرك، بیاض روسلرك، ترك و اتاتار و موغوللرك، یهودیلرك حقوق تامه مدنیه و حریه وملیکه لری بولونقی شویله طورسون دولت مذکور ه زادکان ایله عوامك، عساكر ایله اهل قرانك حقوقی متنوع وغیر مساویدر. ایشته بوکا بناء دولت عثمانیه ویردیکمز صفت

مشرووعیتی بو دولته ویرمکده يك اوقدر سماحت ایده میز. Aspirations centrifuges ویا Séparatisme تعبیرلریله افاده سی ممکن اولان و(مرکززدن تباعد حسیاتی) و (افتراق پرستی) دیه ناقصاً ترجمه ایدیه بیلن حرکات و اغتشاشاته کلنجه: بر دولت اراضیسنده بولنان و اقلیت تشکیل ایدوبده هم جنسلرینك دیگر محللرده کی مرکز لرینه التحاق ارزو ایدن کیمسه لرك وضعیت حقوقه لرینه باقیلور: اکر بولنر بر دولت مشروعه افرادیدن ایه لر بویه بر حق لری اوله مامق لازمکیر. چونکه بولنرك بو کی تمایلاتی بحق اولمديفندن موازنه علمی اخلال ایدر. بوق، اکر بولنر غیر مشرووع بر هیئتك ربقه اسارتنده بولنیورلر سه بو بایده کی حق لری درکاردر.

...

استطراد

وقتیله اولدینی کی حالاده دولتر حسیات و کیفیات تابع بولنیورلر. تاریخ هپ بویه اجرا آت کیفیه ایله طولودر. ناپولیونك محاربات سرسریانه سی هپ بو قیلدندر. هر دولتك تاریخنده بونك مختلف، متنوع، موج مثاللری کوریلور. حسیات و کیفیات ایله حقوق و احتیاجات مدنیه حاضره اوزلاشه ماز. بناء علیه ولو احتیاجات تجاریه سنك دفعی ایچسون اولسون بوکون بر دولتك سرگذشت آرقه سنده طولاشمغه حتی یوقدر.

بيوك بريتانىك مصرده و على العموم مستعمرات و ممالك
محميه سنده ؛ فرانسه نك تونسده و كذلك بالجملة مستملكات و كويا
وضايت ايتديكي يرلرده ؛ فلمنكك هند شرقده ؛ ايتاليانك
بحر احمرده و صومالده و بربريه ده ؛ بلجيقانك قونفو نهري
ساحلارنده ؛ آلمانىانك كينه ، طوغو ، قامهرون و سائر محللرده ؛
اسپانيانك فاس قاياقلارنده ؛ بوتوغالك آنغولا ، موزانيق
و بنه نغوئلا ده ؛ روسيه نك اقصى شرقده ، الخ ؛ هيچ بر
موقعلى اولامليدر . سوسياليست فرقه سى بزمله بويابده هم
فكردر . نوع بشر بر طاقم تجارك اقتصادى منافى ايچون
طبيعى حقوقدن محروم ايدلميليدر . روتدر داملى اوچ بش
تاجر جاوده ايش كوره جكلر ديه يچاره ماله زيايلر ، آچينلير
كراسته كي كسلمز ...

كذلك كيروده بولنان دهقلارى موقع مؤسفلرندن استفاده
ايدهرلك مقاسمه ويا اراضيلرندن بر قسمنى استرقاب يام ياملقدن
بشقه بر شيميدر ؟

عجبا شيميدكي دولتلرده بويله تركيب و تشكيل ايدلـ يلرمي ؟
دينه جك . مثلاً عثمانلى دولتى دور استيلاسنده اورتلغه آتش
فشان اوله رق بر چوق يرلر ضبط ايتدى . صوك زمانلرده
آلمانيا فرانسه دن آلتاس - لورده نى ، دانمارقه دن شله زويغ -
هولشتاينى ، آوستريادن سيله زيايى آلدى ...

بو بابده ايلرى به بر مطالعه سوره لم : اكر بو حادثات
تاريخيه به اهميت و يرونده شيميدى ماضينك دعواسنه باقه جق

اولور ايسهك ، خريطة عالمى تصحيحه قالقيشير ايسهك ، ايشك
ايچندن چيقه مايز . شو دقيقه ده كي ستانوقوبى اساس اتخا
ايتمه من لازم كليز . بونده ده يالكيز (متر و بول) دنيلن دولتلرك
اصل كندى اراضيلرينه باقلى يز . يوقسه چنتلك اتخا ايتدـ
كلرى مستملكات ده كل . حقوق حريه و مدنيه و ملكيه به صاحب
اولان افراد ايله مسكون اراضى به اعتبار ايتلى يز . يوقسه
تحت ظلم و اعتسافده بولونديريلان تبعه ايله طولش قطعات
بعيده به كل .

اكر تاريخاً تحقق ايدن غصبلره شمدى بر اهميت و يروب
خيالى بر محكمه تشكيل و ذول غاسبه يي بالتفريق اللرندن ممالك
منهويه يي آلق ايتيه جك اولور ايسهك بونك آرقه سندن بر
دزلو كله مە يز .

مثلاً اسپانيا و بورغوالى صربلره و يره جكلز . حالبوكه
اسپانيول و پورتگيزلر بر دعوای حادثه اقامه ايدوب : - نه
ياپورسكلز ؟ صرب استيلاسنندن اول ايه ريا شسه جزيره سى
اجداد مترك دگلبدى ؟ ديه جكلر . كذلك ماكدونيا اعجوبه سى
بلغارلر ، صربلر ، اولاحلر ، لاتينلر ، روملر ، يونانيلر ، تركلر
طرفندن صره سيله اشغال اولونمش ايدى . اكر حقوق
تاريخيه يي نظر ابتصاره آله جق اولور ايسهك بو ملكى كيجه
ويره جكلز ؟ ..

دیگر استطراد

دولتلك ارتكاب ايتدكلری باشلیجه اعتسافانی مثال
صددنده تعداد ایدم :

۱ — اعتسافات حقوقیه : بر قسم اهالی حقوق مدنی دن
محروم براقیلیر ؛ جزائر لیر کبی . حقوق ملکیه دن محرومیتك
امثالی بك چوقدر . مثلاً روسیه تابعیتند بولان یهودیلر
حقلری بك آزدر . [بو باده فضله معلومات ایستیان ویقتور
به رار Victor Bérard ك روسیه و چاریزم حقنده یازدینی
مهم اثره وسابق دوماده وارشوه مبعونی دموسکی Dmowski
تك له مسئله سنه دائر اولان کتاب معتبرینه مراجعت اید .
بیلیر .] رومانیاده کی یهودیلر کندی مملکتلرنده اجنبی تلقی
ایدلکده درلر . غربی شوکه بونلر یابانچی تلقی ایدلکله برابر
خدمت عسکریه ایله ده مکلف طوتیلورلر !

روسیه ده هر درلو اعتسافات حقوقیه مبذول ، مبذول
مثاللر بولنه بیلور . روسیه قانون اساسیسی موجبجه ملل
محکومه تك ملت حاکمه درجه سنده حقوق تصدیق ایدلش
ایسه ده آندن صکره صادر اولان اوامر و فرامین مقتضاسنجه
ملل مذکور هك حقوق کیت کیده کری آلمش ؛ مجلس ملی به
کوندره جکلری مبعوثلرک عددی تنزله اوغرامشدر . مثلاً
بر موجب قانون مسلمانلرک ۳۶ ، لهیلرک ۴۶ مبعوثلری
وارکن برنجیلرک عددی اونه دیگرلرک اون درده ایندیرلشدر .

بالا آخره مسلمان وکیللرک عددی ینه تنزیل ایدلشدر . حالبوکه
اصلاً روس اهالیسی اولیان لهوترک ناحیه و دائره لرنده روسلرک
مبعوث ارسالنه حقلری واردر .

بتون اوروپا مستعمراتنده اعتسافات حقوقیه جاریدر .
بلجیقا قوتقوسنده اهالی انکلیزلرک بیلله مداخله سنی ایجاب
ایتدیره جك مرتبه ده حقوقدن محروم ایدلکده ، جبراً ، اسپر
کبی چالیشدیرلمقده در . بوندن آزر بر مدت اولنه کلنجیه قدر
روسیه ده (سرواز) دنیلن اسارت واردی . حالا اونه ده
بریده اسارت باقیدر . جزائرده Tribunaux Repressifs
دنیلن بعض محاکم ظالمه موجود اولدینی کبی شمدیکی باقی
عثمانی مدیری موسیو ره ووالک زمان ولایتند Code de
l'Indigenat نامیله بر طاقم قوانین زجریه تطبیق ایدلکله
باشلامشدر .

۲ — اعتسافات مالیه : بوده کونا کون صورتلرده جلوه نما
اولور . فرانسه محبتند بولوندیریلان تونده اهالی مسلمه ،
اهالی حامیه اولان فرانسزلردن چوق ویرکو ویرلر .
بتون عالم مدینتک عمومی بر ظلم و اعتسافی اولق اوزره
ممالک عثمانیه ده اجنبیلر یریلردن آزر ویرکو ویرلر . بوندن
فضله اوله رق حکومت عثمانیه واردات طبیعی سنه صاحب اوله
میوب بودجه سنده موازنه حصولنه امکان بوله نامکده در . طرح
تکالیف خصوصنده اجانبک بزی سربست براقه ملری ، کمرک
تعریفلرینی ، امتیازلری ، بعض انحصارلری ، تمتع ویرکوسنی ،

پوسته‌لری ایستدیکمزکی اداره ایدمه‌مامه‌من اورویانک علیهم‌زده
وترقیاتمه مانع اولان اک اساسلی بر ظلم و اعتسافی دکلدرده
نهدر ؟

روسیه وانکلتره ایرانی تحت انقیاده آلوب کندیلرندن
بشقه‌سیله استقراض عقد ایتیه‌چکنه‌دائر لندن سند آلمشدر.
فرانسه حکومتی اهالیسنک یاره‌سیله بین الدول بر طاقم
خصوصانده پک مهم مظالم ابقاع ایتسکده‌در .

۳ — اعتسافات حسیه، تربیویه، لسانیه : لهستانده لهجه
تدریس ایدیلهمز .

انکلتره، عهدآاوزرنده هیچ برحق اولمدینی نیل وادیننده
عربیجه فنون عالیه تدریس ایدیلهمز دیه بر طاقم مؤسسات
عالیه‌نک حیاته‌نه خاتمه چکمشدر .

بر چوق یرنرده السنه‌خلیه یساقدر .
آلمانیا‌ده دایمارقه وله لسانلری عادتاً ممنوعدر .

اورویا طرفندن فتح ایدیلن بر چوق قطعانده ملل
حکومه‌نک تاریخی اوقوتدیرلماز وتدریساتده کندیلرینک آشا-
غیلق برملت اولدقلری کوستریله‌رک دائماًحسیاتی رنجیده‌ایدیلور .
مثال: لهستان، جزائر، تونس. كذلك مذکور ملتله‌رک بر تربیه
خصوصه‌لری، عنعنات تاریخیه‌لری بولندینی انکار ایدیلور،
بشریته هیچ بر خدمت‌لری کچمدیکی چوجقلره اوکره‌تیلور .
بر لسانک تماماً منع ایدیلهمدیکی یرده اولسانی اولدیرمک
ایچون صرف مساعی ایدیلور . جزائرده عربیجه‌نی کورلتک

مقصیده قبالک غلیط لهجه‌لری ایلور سوریلور . بولسان
(که اصلاً یازلامشدر) بربری لهجه‌سی دیه معروفدر .

۴ — اعتسافات مذهبییه : تاریخده امثالی کثیردر . الیوم
روسیه‌ده بو خصوصده پک چوق جبر وارددر .

بیوک پترونیک اصلاحات مذهبییه‌نی قبول ایتیان وهاسکی
معتقدلر « Starowiercy » تسمیه اولنان روس ارتودوکسلر
انواع اعتسافاتیه محکومدرلر . بونلرک تابع بولندقلری (اعتسافات
رسمیه) قانون اساسی ایله گویا الفا ایدلمشدر . ملل مذکوره
وقتیله ارتودوکسلر ایله مسکون اراضیدن هجرته مجبور طو-
تیلورلر ایدی . شمعی بیله فرامین و نظامات خصوصیه مو-
جینجه دوچار ظلم اولمقده‌در .

Douchobors لرده بویله‌در . مشروطیتدن اول روسیه‌ده
اونیات Uniates دینیلن روم قانونیکلر اعدام ایله مجازات
اولوردی . بونلر روتن‌وله عرقته منسوبدرلر . بونلره قارشی
ایدیلن صوک یغما، غارت و قتل عام ۱۸۷۴ ده (بودلاشی)
ولایتده وقوع بولمشدر . مشروطیتدن صکره بو مذهب‌لر
مساخیه مظهر اولهمشدر .

سنی مفتیلری وشیعی شیخ الاسلاملری روسیه‌ده تفرقه‌ینی
موجب اولمق ایچون علی الاکثر مناسبتنر کیمه‌لردن انتخاب
اولور .

مشروطیتدن صوکره کرچی اورتودوکس اکسارخی
اورته‌دن قالدیرلمشدر .

قبل المشروطيه ايجيازین و سائر ارمني کلیسایری مصادرہ
ایدنشدی .

۱۸۴۷ء، کرچی قاتولیکار ملک عثمانیہ ہجرت ایتشلردی؛
بونلرک حالا شیشلی ایله فریکوی آرمسندہ بر مناسترلری
واردر .

سابق له قراللی اراضیسی خارجندہ کی روما قاتولیکاری
اورتودوقسلرایله عینی کونده یورطی یا یمنہ مجبور طوتیلورلر .
آلمانیاده بسمارق زمانندہ کی قوتلور قانق Kuturkampf
ده اعتسافات مشهوره مذهبیہ مثال اوله بیلیر . [صدر اسبق
حق پاشانک حقوق اداره کتسابنک برنجی جلدندہ بوکا دائر
معلومات مجملہ واردر .]

بلغارستانده و روسیہ ده بلغاروروس اولیان اورتودوقسلرک
اسلاوجه عبادتہ اجبار ایدلدکاری معرض مثالده سرد ایدیلہ .
بیلور .

آستریاده صرب اورتودوقسلرہ خیلی اذیت ایدیلور .
یاقین زمانہ قدر اسوجده پروتستانلقدن بشقه مذهب
طائماز ایدی .

کچن سنہ یه کنجہ یه دکین اسپانیاده قاتولیک کلیساسندن
بشقه معبد انشاسی ممنوع ایدی .

چارک الکاسندہ تبدیل دیانت ایتیمان مأموریتده ایلریله یه مز .
انکترده باش وکیل اولق ایچون آنفلیقان اولق کر کدر .

۵ — اعتسافات سیاهییه : قوی دولتر ضعیف دولترہ

ایستدکلرخی یابدیرلر . باردو معاهده سی بوکا مثال اوله بیلور .
ترکیہ یی تهدید ایچون وقت سابقه فرانسه مدللای اشغال
ایتشدر .

ماکدونیا مالیه قومیسوننک تشکیلی ایچون دول معظمه
حکومت عثمانیہ قارشى نمایش بحری یایشلردر . ایراندہ حالا
روس وانکلیر و ترک عسکری بولونیور .

۱۸۷۳ معاهده سی موجنجه روس پساپورطنی حامل اولیان
هیچ بر اجنبی بخارایه داخل اوله ماز .

کذا عینی تاریخی بر معاهده ایله خیوه خانی جوار
حکمدار و خانلریله مناسباتده بولنه ماز .

اتفاق و ائتلافات دولیه ایله هر وقت کوناکون اعتسافات
یایلمقه مدر .

۶ — اعتسافات ملکیه : آلمانیاده پوزنایا ایالتلرنده لهلرک
النده بولنان و بعض دوائر داخلندہ اولان ارضینک استملا کی
ایچون قانون یایلمش و بودجه یه مهم قره دیلر قونمشدر .

اعلان مشروطیتہ قدر روسیہ نک وولینیاء، پودولیا، اوقرانیاء،
لهستان اراضیسندہ لهلرک طوبراق آللری ممنوع ایدی .

توانسده اهل بادیه اراضیلرخی همه حال فرانسر مستعمرلرہ
صاتمقه مجبوردرلر .

اعتسافاتک حدود و حسانی اوله ماز . جدولک قولایلقله اوزا .
دلسی تمکندر . بونلرک منشائی، مبدائی، سبب حدوتی، دواچی

هپ دولترک تشکلاتی نظریات حقوقیه یه مبنی اولیوب هیأت
حاضرہ نک الحجات تاریخیه نتیجه سی اوله رق تشکل ایتش اولملریدر .

بچن مقله مزده مندرج افكار و نظرياتى تأييداً واستطراداً
فقرات آئينهك انظار قارئه وضعى مناسب كوردلى :

ادوار ابتدائيه كرك حقوق خصوصيه كرك شخصيه جه
اسارت اصل ايدى . ايلك زمانلرده انسانلر بر رئيس مستبدك
الينه تسليم ايدلش ايديلر ؛ حریت شخصيه لری کبی حریت
سیاسیه لری ده آکا مودوع ایدی . دها طبعیسی حق و حریت
مفهوملری اصلاً و قطعاً اوزمانلر عقله گلزدی . انسان آلئوب
صاتیلور ، قتل ایدیلور ، آکا هر درلوايش کودریلور بر حیوان ،
بر متاع ، بر سرمایه ، بر مال متقوم دن بشقه بر شیء دکلدی ،
روماده ، یونانستانده ، هله مصرده ، آثوریده بونجه مساعی
مدهشده ، بونجه عجائب مالک انشاسنده بر چوق اسراقوللانلیدی
وقت آنلرکده حق لری بولنه بیله جکی ، آنلرکده حقوق طبعیه
حریه اشتراک لری لازم کلدیکی تأمل بیله اولونماز ایدی . بوکون
آرابه سنی قوشمش و قرباجی الینه آلمش بر آرابه جی پاره وبره رک
آلیدی بارکیرلرک حریتی نه درجه دوشونورسه ، سلخ خانه ده
بر قصاب بوغازلق اوزره بولندی قویونک حقنه نه مرنبه
مراعاتکار ایسه اوزمانکی مولالر دخی قید اسارتلرنده بولنان
بیچارکنک حقوقی اودرجه دوشونورلردی . وقتا که آمریقا
کشف اولندی وحتوی اولدیغی معادن وفیره و خزائن کثیره
اوبایلرک وخصوصیه اسپانیولرک اللرینه انتقال ایدى ؛ اوزمان

بدبخت سیاهیلر ککی ککی عادتاً بر حمله جامده ایش کبی آفریقادن
بر جدیده نقل اولندیلر . عقل خیاله صیغماز مظلالم ایقاع
ایدلدى . اوروپاده علی الخصوص انکلتزده حقوق شخصیه
اولانجه اهمیتله تظاهری ایلدیکندن و فن حقوقده طبیعتیه بر
تکامل حاصل اولوب امزجه و طبایعه ده بدرجه یوموشاقلق
کلدیکندن اسارت زنجیه لغو ایدلدى . (اسارتک الفاسنه ،
الفاسنه دکلسمده تهوینه اسلامیتکده بیوک یاردیمی اولمشدر .)
اسارت صرفه بتون حقوق حریه یی اطفای ایدیورددی . فقط
دنیا تک بر جوق نمالکننده حر اولانلرک حریتلری ، حقوقی
محفوظ دکل ایدی . ظلمه و متغلبه تک ویا ظلم و متغلب اولان
حکومات مستبدنه کایدی قهرنده ایدی . پادشاه هر مالک ،
هر ملکک نوعاً رقبه سنه مالک ، رعبه اوزرینه — حقوق
شخصیه نقطه نظرندن بیله نامتناهی و کفی بر ولایتی حائر عد
ایدیلیوردی . حکومتلرده اصول مشروطیتک احداثیه بو
مانعده زائل اولدی . دیمک اولیورکه بوکون تک توك دول
مطلقه تبعه سندن ماعداسنک حقوق شخصیه سی — یعنی بتون
معناسیله حقوق خصوصیه سی — محفوظ وعديم التعرض عد
ایدیلیور .

بو کیفیت ، تاریخ بشریتده تدریجی وقوعولمش بیوک
بر انقلابدر . حقوق شخصیه وخصوصیه تک اولا اکلاشلمسی ،
ثانیاً قبول و تصدیق قوانین اساسیه مقتضاسنجه مصون التعرض
بر حاله کلمی بر رأس مهم تاریخدر .

حقوق سیاسیه دده بویه اولمشدر . وقتیه حقوق سیاسیه یوق ویا یوق کبی ایدی [ساطرابلرک] تحت ظلمنده کی کلدانستان اهایسنک ویا فراغه رعیه سنک، نهر ونک، قالیکلانک امریله [قولیزه] ده سباعه یازم لیدی ریلان بیچاره لرک حقوق وحریت سیاسیه لرینی دوشونک بوشدر .

حقوق وحریت سیاسیه دن مقصد من حریت خصوصیه وحقوق شخصیه سنه مالک بر آدمک کیدیسی کیف مایشاء ومانخار اداره ایدیکی کبی انسانلردن بر چوغنک ده کیف مایشاء ومانخار کندی امور سیاسیه واجتماعیه ومالیه لرینی اداره لری، قاصریندن ماعداسنک امور مملکته تشریکلریدر . بوفکرده کیت کیده ایلرولدی و حکومت مشروطه حقوق سیاسیه یی اهل وطنه سیاناً ویردی . شبهه سز بعض یرلرده، فرانسه کبی، اسویجره کبی، حکومت متحده آمریکا کبی بوحق حدود سزدر . سلطنت ملیه ناتمام دکلدر . آلمانیا کبی، اوستریا کبی دیگر بعض یرلرده ایسه ناتمامدر . شومباینتلر، شوفرقلر نظریه مرک اهمیتتی تنقیص ایده من .

لکن مع التأسف بر چوق یرلرده بر چوق ملتلر، بر چوق اقوام، اهلر، قفقاسیه لیلر، فینیلر، تونسلیلر، هندولرکی بوحقندن، حقوق سیاسیه وحریت اجتماعیه لرندن محروم بولنیورلر . بو اسارت سیاسیه واجتماعیه در . اسارت عادیه نك الفاسنه قیاساً اسارت سیاسیه نك ده الفاسی اسبابی استکمال ایتلی یز .

حریت شخصیه وحقوق بشر صورت مدبده ده اوروپاده

۱۷۸۹ ده نشر ایدلیدیکی مثللو هر فرد انسانینک حریت سیاسیه یه مالک اولدیغی، هر کسک وطنی اداره یه تشریک ایدلیدیکنی ده نشره ساعی اولمی یز .

البته اوزمان حریت تمام اولور، ایشته او وقت حلول ایتدکده اسارت سیاسیه، شیمدیکی اسارت عادیه کبی تاریخدن بشقه بریرده آکلار . بو امنیه نك حصولی ملل مظلومه نك باعث فلاح ونجاتی اوله جق وبو، ملل محکومه مسئله سنک ده اورته دن ابدیاً قالمسی دیمکدر .

..

دیگر استطراد

مستعمراتنده بوقدر حق سزلی؛ بونجه سفک دمای روا کورن انکله ره کندی - یعنی آنغولواساقسون - عریله واوروپا عریله مسکون اولان مستعمراتی مکمل بر صورتده، کال حریتله، کال عدالت وحقانیت ایله یتیشدیروب میدانیه ایکی انکلیز ملتلی، یکی آنغولواساقسون جمعیتلری چیقارمشدر . دیگر مستعمراتی ربه اسارتده بولندیرومق انکلیز ملتله وبالخصوص انکلیز دولتنه نه قدر موجب شین وعار ایسه بویه احرارانه، حق پروانه یکی انکله ره یتیشدیروب آنلره استقلالدن اصلا فرقی اولیه جق درجه ده مختاریت غیر محدود ویرمسی موجب شرف، مدار فخر و مباحاتدر . بویکی انکله ره لری انکلیزلر، فلمنک اصلندن کلن بوئرلر، فرانسلرله مسکون مستعمرات اولوب جمله سی (قانا

دولتی)، (آوسترالیا حکومت متحده سی)، (جنوبی آفریقا اتحادی) نام لرله انکلتره دن کاملاً مستقل، آری آری پارلمنتورله مالک حکومت متحده شکلنده اوچ دولت ترکیب ایشلردر . انکلتره نك بونرله علاقسی عادتاً معنویدر ؛ انکلیر تاجنه مالک وصاحب اولان ذات هرکیم ایسه بودولت لکده بالطبع پادشاهی یعنی قوه اجرائیه لری رئیس در . بالذات بوقوتی استعمال ایتک حقی حائز اولان (بیوک بریتانیا و ایرلند) متحده قوالتی و دکن . لک او بر طرفنده و بری یقه سنده کی اراضینک قرالی و هندستان ایمبراطوری (حضرت لری) و بو قوتک اجراسی ایچون اورالره رئیس جمهور مقامنده بر والی کوند رملکه و بو والی ده سراینده آسوده نشین اولوب بر حکومت جمهوریه ده اولدینی کی بحران وکلا و قوعنده اکثریت ارکانندن برنی قایینه یی تشکیله مأمور قوه تشریعیه نك قبول ایتدیکی نظاماتی تصدیق، محالسی معادنده کشاد ایتک کی شیلرله اکنفا آیدیسور .

شوکا تردد ایدلامالی که انکلتره نك تحت اداره سنده بولونان هندستان، بیرمانیا، سیارالئون، غامبیا، سرندیب... الخ مستملکه لری قانادا، قاپ، یکی زه لاند ادرجه سنده مترقی دکلدر . اهل لیری اول رتبه قابلیت غیر حائزدر . فقط مدنیه، علوم و فنونه، صنایع و تجارتیه بوقدر خدمت ایدن و خصوصیه آلف الیان ملت لری بوقدن وار ایلین انکلیر لری کری قالمش مستعمراتی یتشدیره . منزل لری ایدی؟ هند کی بتون بر طالی شهره مدنیه سوق ایده . منزل لری ایدی؟

انکلتره نك بر طاقم مستعمراتنه مختاریت غیر محدوده ویرمی شه سز آمریقاده کی مستملکاتی غائب ایتسندن حاصل اولان آجی بر درس عبرت نتیجه سی اولمشدر . آجیق سویلیه لم : اکر انکلتره آنلره حریت واسعه ویرمه ایدی قاناداده بر لاقایهت، قایده برواشینغتون حریت ملیه یی استحصال ایدر؛ عکسی حالده هیچ اولمازسه دولتی خدیجه اشغال ایلردی . ایشه بو قورقو انکلتره یی طریق ابتاهه سوق ایتدی .

بوگون انکلتره بویله قورقورله ، بونوع اندیشه لره اصلا اهمیت ویرمه ده علی العموم مستعمرات خلقنی جدی و صمیمی برملک دائره سنده تربیه ایتسه ، آنلره شاهراه مدنیتی آچسه تدریجی تکامل لرینه غیرت ایتسه، کندیلرینه حقوق حریه لرینی، حقوق شخصیه و سیاسیه لرینی یواش یواش ویرمک پروگرامی طوتسه عجباً تاریخ مدنیتده تقریباً بشرک ثلثی تحت اسارتده طوتمق شرف و اهیستدن ده ا زیاده بر شرف حقیقی احراز ایتیمی ؛ کندینه بحق ناشر مدنیت دینخرمی ؟ بو اصول ایله انکلتره او خارق العاده تجارتی محو ایدرمی ؟ اصلاً ! صرف معنوی و فخری اولسی لازم کلن — قاناداده ، آوسترالیاده، جنوبی آفریقاده اولدینی کی — حق سلطنتی غائب ایدرمی ؟ ایدا ! اوزمانه قدر ذاتاً طرز اداره عالمده دکشمش بولنه جقددر . انکلتره بومسلکی طوعناز ایسه تبعه سی تشکیل ایدن ثلث نوع بشرک برکون اولوب او مستعمرات دولتی پارچه لیه جقلرینه شبهه ایدلامیلدر .

حالبوکه مستعمرات اهلیمسی انکلتزه دولتنک کنندیلرخی بویله جه یتشدر دیکنی، محافظه ایتدیکنی کوره دک انکلتز تمامیت ملکیمه سنی خارجی دشمنلره قارشى مدافعه یه جاندن، کوکلدن خواهش کوسترملرمی؟

مثلا هندولر انکلتزه دن نمون اولور لر ایسه روس استیلاسه کنندیلری برسد آهنین تشکیل ایتزملرمی؟ بالعکس انکلتزه دن ظلم کورور لسه، طوغری یا ککش، روسلری بر خلاصکار تلقی واسباب فتح وظفرلرخی تسهیل ایلزملرمی؟

..

آوستریانک عناصر مرکبه سنه، تشکیلات اساسیه سنه

و بوبابده کی پولتیقه سنه و بوسنه - هر سکه

دائر استطراد

آوستریا - مجارستانک بر برندن غیر قابل افتراق بر مونارشی حالنده بولونمسی ۱۷۱۳ (براغماتیق ساقسیون) عهدی نتیجه سیدر. عهد مذکور هر ایکی دولتنک قانون اساسیمی مقامنه قائم اوله جقدی. فقط بو اتحاد اوزون مدت لر آنجیق شخصی بر ماهیت محافظه ایتدی؛ هر ایکی قسم تشکیلات عتیقه سنی محافظه ده بردوام بولموردی. مجارستان خیل قصقا مجلقله مؤسسات قدیمه و تاریخیه سنی وقایه ایتدیکنی حالده آوستریایی ترکیب ایدن

ممالک آنجیق خصوصی (دیهت) مجلسلرینه مالک ایدی. فقط بو مجلسلرده ایکنجی زوؤرفک زمان سلطنتدن بری حکومت ایمر اطوریه جه اجتماعه دعوت ایدلمدی. ایالات حکومت مختاره سنی مقامنه بر اداره مستبده و مرکزیه قائم اولدی؛ ۱۸۰۴ ده آلمانیا ایمر اطورینک آوستریا ایمر اطوری عنوانی آلمسی واسکی جرمانیا ایمر اطورلنک الفاسندن صوکره [سنت آئین] تاجی مالکی دیه یاد اولنان مجارستان [هابسبورغ] خاندانه یالکیز بر علاقه شخصی ايله مربوط ایدی. ۱۸۴۸ فرانسر اختلالی - که عکس تأثیری بتون آلمانیا ده حس ایدلمدی - بالخاصه آوستریایی صارصدی و کرک و یانه ده، کرک بودا پشته ده بعض اصلاحات اساسیه ده بولو. نئسته سبب اولدی. مجارستان مجلسی نظام اساسی سنی اصلاح انناسنده آوستریانک اسلاو ایالتلری ده مشروطیته نائل اولموردی. بو مشروطیت - که بلچیکا مشروطیتنه مقیس ایدی - تطبیق ایدلمدی. نهایت، مشروطیت مذکور بی تعدیل ایچون بر [مجلس تشکیلات] عقدی تصمیم ایدلمدی. فقط ویانه، براغ و مجارستانده سرزده ظهور اولان اختلاللر نتیجه سنده مجلس قاپاندی. مجلسک یوم سندنه نشر ایدیلان بر فرمان موجب نهجه مجارستان آوستریا ه الحاق ایدیلور. مجارستانک خرواتلق ايله اولان علاقه سی زائل اولبور و مجارستان قانون اساسیمی ایالات نظامات اساسیه سی درجه سنه تنزیل ایدیلوردی. ۱۸۵۰ تاریخنده مجار اختلالچیلری مهیب بر روس اردوسی قارشو سندنه ترک سلاحه مجبور اولدیلر. ایشه اوتار یخده صره سیله بر طاقم ایالت

نظامات اساسيه سی اصدار ایدلدی . فقط بو حکومت مرکزیه تجربه لری چوق سورمدی . هیئت وکلا بونلرک تطبیقی غیر قابل اولدینی اجتهادنده بولندیغندن آوستریا ایمپراطورلنی بر حکومت مستبده شکلی آلدی ؛ بتون قوانین اساسیه الفا ایدلدی .

آوستریانلک جدأ طریق مشروطیته دخولی ۱۸۶۰ دن اعتباراً باشلار . سنه مذکورهده [رایشترات] مجدأ تنسیق ایدلدی . اعضاسی ایالات اعضاسنک انتخاباً تقدیم ایده جکلری لیسته لر اوزرندن ایمپراطور طرفدن نصب اولنه جق ایدی . اوصره لرده تاریخچه پک مشهور اولان بر «شهادتنامه» نشر و اعلان ایدلدی . بوسایه ده بتون ایمپراطورلنک مسائل و مصالح مشترک سی ایچون مرکزی بریارلنتو احداث و سائر بالجه ایشلرک ایالات [لاندناغ] مجلسلرینه عائدینی قبول ایدلدی . ۱۸۶۱ قانون اساسی ملل متنوعه نك خوشنه کیتمدی . برچوق ایالتلر و خصوصیه مجارستان بونده مختاریت لریته ، حقوق تاریخیه لرینه خلل کلدیکنه ذاهب اولدقلرندن رایشتراته اعضا کوندرمدیلر . او ارالق انعقاد ایدن مجار دیه تی قانون اساسی بی پروتستو ایتدی . بونی متعدد عهد و قوانین ایله مؤید حقوق و امتیازاته منافی کوره رک رایشتراتک مشترک بریارلنتو اولسنی طایمیدی . بونی متعاقب اصدار ایدیلن بر امرنامه دیه تی فسخ ایدلدی . اختلاف ۱۸۶۵ سنه سنه قدر سورددی . آندن صکره برچاره ائتلاف آرانیلدی ۱۸۶۱ قانونی تعدیل ایدیلرک مجارستان و خرواتلق مبعوثنک نظر تصویبه عرض ایدلدی . مجار مجلسی

اساس اعتباریله بتون هیئت متحده به مخصوص اولق اوزره بر اداره و اصول تشریعه نك لزومنی قبول ایتدی . فقط او هنک . مه ده جرمانیاده حاکیت تفوق پایلاشه میان آوستریا و پروسیا بیننده محاربه چیقدی . پروسیا غالب کلرک آوستریا جرمانیا توفنده راسیوننک الغاسنی ، آوستریانک مستقبل شمالی آلمانیا قونفده راسیوننه عدم دخولی اساسنی و جنوب آلمانیا دولترلرینک استقلاللرینی قبول ایتدیردی . بوندن دولایی آوستریا آرتق برملی آلمانیا حکومتلکندن چیقدیغندن مونارشینی ترکیب ایدن هرایکی دولت بیننده ائتلاف احتمالاتی تراید ایتدی . ۱۸۶۷ ده انعقاد ایدن رایشترات مهم تعدیلات مشروطیه ایله اوغراشدی ؛ پشته ده مستقل بر هیئت وکلا احداث ایدلدی . ایمپراطور مجار قرالی صقیله تنویج ایدلدی و مجار هیئت مبعوثانی قانون اساسینک تعدیلی ایچون اجتماعه دعوت ایدلدی . نتیجه ده دو آلیم «ایکیلک» یعنی هر ایکی قسمک محافظه شخصییتی اساسی اوزرینه ائتلاف نام حاصل اولدی آوستریا ایمپراطورلنی بونک اوزرینه آوستریا — مجارستان عنوانی آلدی و ایمپراطور آوستریا ایمپراطوری و آپوستولوق مجار قرالی نامنی احراز ایتدی . [سیرله ییان] دنیلن آلمان و اسلاو ایالاتی آوستریا ، [ترانس لهیتان] یاد اولنان [سنت ائین] تاجی الکالری مجارستانه قالدی . الحاله هذه مونارشینک هر ایکی قسمی مختاریت کاملیه و امور داخلیه لرینی استقلال تام ایله اداره یه صلاحیت داردرلر . پارلمنتولری و هیئت وکللری آیریدر . یالکتر امور خارجیه ، عسکریه ،

بحریه و (ایمپراطور لقی) امور مالیہ سی مشترکدر . مشترک
[دہلہ غاسیون] مجلسری مواد مختلفہ بی تحت قرارہ آلیرلر .
مشترک بر ہیئت وکلا ایمپراطور ایله [دہلہ غاسیونلر] آرمندہ
واسطہ اجرائیہدر .

صرف آوستریا امور داخلہ سنہ عائد مواد یوقاربده
خلاصہ ایدلش ایدی .

۱۸۱۵ تاریخندن صوکرہ حکومت مرکزیہ علمندہ آوستریادہ
بر حرکت باشلادی وایالات حکومتلری تشکل ایتدی . ایالات
مرخصلرندن مرکب بر ہیئت ترکیبی تجربہ سی ۱۸۴۸ باشلامشدر .
۱۸۶۰ ده اصلاحات اساسیہ بہ مباشرت قلندی . ۱۸۶۱
فرمانی مقتضاستجہ رایخسترات مرخصلرینک کیفیت مبعوثیلری
قرالشدیرلدی وایالات متبعیہ حقوق مشروطیہ ویرلدی .
بوسایہدہ بوہمیہ ، دالماسیہ ، مع گودومہریا و قراقوی ، گالیچیہ ،
امس نہری اوزرنده آوستریا ، امس نہری آلتندہ آوستریا ،
قارنیولا ، بوقووبنا ، مورایا ، یوقاری سیلہ زیہ ، آشاغی سیلہ زیہ ،
ممالک بحریہ (یعنی ایستریا ، کورچ ، غرادیسقا ، تریستہ) ، فورارلہرغ ،
ستیریا ، قارینتیا ، سالچبورغ ، تیرول ناملریلہ اون بش عدد ایالات
مختارہ احداث ایدلدی . رایخستراتہ اعضا کوندردن قراللقلر
عناصر و ملل مختلفہ دن وجغرافیا نقطہ نظرندن غایت اعوجاجلی
الکالردن مرکبدر . غریبی شوراسیدرکہ ممالک مذکورہ محجار
ستان درجہ سنده مختاریت ویا استقلال خصوصندہ حقوق تاریخیہ
ادعا سنده بولنہ بیلورلر ووقتیلہ چہلر حقوق مذکورہ بہ استناداً

رایخستراتہ کیہامشار ایدی؛ مذکور مجلسک مذاکرائی بومستلہ
لردن طولانی چوق دفعہلر سکتہ دار اولقده ، قارشقمقدهدر .
۱۸۴۸ ده پراغده ظہور ایدن عصیان اوزرینہ ایمپراطور
رئیس وکلا یہ بر امرنامہ کوندہرک آلمان وچہلسانلرینک مساوات
کاملہ سی ، اداره و تدریسات خصوصندہ متساویاً استعماللری ،
[دیہت] مجلسنک انعقادہ دعوتی ، بوہمیہ ، مورایا و سیلہ زیانک
اتحادی اساسلری قبول ایتشدی . چہلر طرفندن امرنامہ
مذکور بوہمیانک قانون اساسی دیہتلقی ایدلمکده ایسہدہ مع التأسف
قطعاً اجرا ایدلماشدر . کذلک ایمپراطور کندیسنی بوہمیہ
قرالی صفتیلہ تنویج ایتدیرہ جکئی قطعاً و رسماً وعدہ ایتدیکی
حالدہ سوزندہ طور مادی . ۱۸۶۷ ده موقع تطبیقہ قوانین
اساسیہ اوزرینہ چہلر پروتستودہ بولونمشلر ایدی؛ فقط ۱۸۷۱
تاریخی بر ارادہ ایمپراطوری بوہمیانک حقوقی تصدیق ایددی .
کیفیت مذکورہ بی تأیید ایچون ایمپراطورک تنویج ایدیلہ جکی
وائتہای مراسمہ مشار الیک بوہمیہ قرالی صفتیلہ حقوق
مذکورہ بی عین ایله توشیق ایدہ جکئی تکرار وعدہ ایتدیلر ؛
ہیات کہ بونلر دہ انجاز ایدلدی . [لاندتاغ] مجلسندہ چہلر ۱۸
مادہ اساسیہ قبول ایدیلر . بو مواد موجبہ بوہمیانک
مونارشینک دیگر اقسامی ایله اولان مناسبتی مجارستانک آوستریا
ایله اولان مناسباتی اساسی اوزرینہ تعیین ایدلشدی — بونلر
ایمپراطور طرفندن تصدیقہ مظهر اولہ مادی .

۱۸۶۸ تاریخی بر نظامنامه محلی (یعنی ایالت مخصوص نظام)
 غالبچاده ندرساتک منحصرأ لهجه اجراسنی قبول ایلدی .
 سنه مذکورده مجلس وکلا قراريله له لسانی بتون محاکمه ،
 بالآخره بتون ادارهیه تشمیل ایلدی .
 ۱۸۶۸ ده غالبچیا لاندئاغ مجلسی آوستریا ایمپراطورلی
 داخلنده غالبچیانک موقعنه دائر بر لایحه قانونیه اتخاذ ایلدی .
 بولایحه اصلا ایمپراطور طرفندن قبول ایدلامشدر .

مجارستان حقوق اساسیه سنک مبدئی مجارملتنک آوان
 ظهورینه قدر چیقار . La Bulle d'or d'André II, 1222
 دنیلن فرمان ایله مجارلره تأمین ایدیلن حقوق حریه باشلار .
 بوفرمان ایلك قانون اساسی اولان انکلیر قانون اساسیسندن
 (شارت) یدی سنه ده یکیدر . فرمان مذکور اعصار
 متأخرده کوناگون تحولاته دوچار اولمش و الحاله هذه مجار
 حقوق اساسیه سی - انکلترده اولدینی مثللو - بر طاقم
 فرامین وقوانین، سوابق، صرف وعاداندن متشکل بولومشدر .
 ۱۵۲۶ مهاج - Mohacs مغلوبیتندن صکره آوستریا خاندانی مجار .
 ستانده ده حکمران اولدیقندن مجارستان اوزون مدت آوستریانک
 بر ایالتی مثابه سنده قالمشدر . ۱۸۴۸ ده پارلمنتو طرفندن قبول
 و ایمپراطور جانبندن تصدیق ایدیلن اصلاحات مشروطیت پروراء
 نهدن صکره محاربه باشلامش و مجارستانده بر جمهوریتک اعلانی

نتیجه سنه منجر اولمش ایدی . وقتاکه آوستریا ایمپراطوری
 موسقوف اردولرینک یاردیمی ایله تکرار مملکتی فتح ایلدی .
 مجارستان یکرمی سنه قدر بروجه استبداد اداره ایلدی .
 ۱۸۶۰ تاریخی «شهادتنامه» مقتضاسنجه بتون ایمپراطور
 لقدمه یکنسقی بر طرز اداره اعلان قلندینی وقت مجارلر پک
 جدی بر صورتده مخالفتده بولندیلر . ایمپراطور فرانسوا ژوزفک
 عهد سلطنتنده بو توحید وتنسیق فکرینک قابل تطبیق اوله .
 میه جنی آکلاشیلهرق ۱۸۶۵ ده بر [دیته] مجلسی انعقاد ایلدی،
 بو مجلس مشروطیت ملیه نك مجدداً اساسکیز اولمسیله اشتغال
 ایلدی . [دوآلیم] اصولنه توفیقاً مجلس مذکور قوانین
 مختلفه تنظیم ایلدی . مجارستانک [آوستریا و مجارستان مونار -
 شیسندنکی] موقعی بوکون منادی واساسلی اختلافاته سیبیت
 ویرمکده در . ۱۹۰۴ ده باشلیوب ۱۹۰۶ ده نهایت بولان
 بجران هیچ بر نتیجه بی انتاج ایتماش و هر آن بویه بر بجرانک
 چیقمسی محتمل بولومشدر .

خرواتلق - ایسقلاوونیا، دالماسیا دیه یادلونان ممالک اسکیدن
 بری [سنت آنبین] تاجنه عائد ایدی . مجارستانه تابع واسلاولرله
 مسکون قطعاتک خصوصی مشروطیتلری اولوب حقوق مذکور
 شیمیدیکی خرواتلق حقوق اساسیه سنک اصلنی تشکیل ایدر .
 من القدیم [بان - بانوس] دنیلن بر مأمور خرواتلق ده

قرال وکیلی وظیفہ-نی ایفا ایدر . کیت کیدہ مأمور مذکور خرواتلق منافع ملیہ-نک مدافعی وظیفہ-یلہ مکلف اولمشدر . ۱۸۴۸ دە بان Jellacich یه لاجیچ مهم بر رول اوینامشدر . بالآخر ۱۸۶۸ دە بانلق حقوفنک توثیقی لازم کلدکده مجارلر عسکر قوماندانلقی بانک عهده سندن نزع ایشلردر .

۱۸۴۶ تاریخی عهد موجینجه هابسبورغ خانداننک رئیس خروات قرالیدر . ۱۷۹۱ مجار قوانینی خرواتلقی دها صیقی بر صورتده مجارستانه ربط ایتک ایستمشدر . بوتاریخدن بدأ بر مجادله باشلامشدرکه ۱۸۴۸ ده حربہ منجر اولمشدی اول زمان خرواتلر آوستریا ایمپراطوریلہ اتفاق ایدرک مجارلره قارشو کلشلر وبان یه لاجیچ تابودین قبولرینه قدر اراده سطوت ایش ایدی .

۱۸۶۷ دە اوستریا ایله مجارستان بیننده ائتلاف حاصل اولدقدن صوکره مجارلر خرواتلق ایله دها جدی بر صورتده اشتغال ایتدیلر ، بویاده طرفینجه بر قانون اتحاد ایدلدی . بو - قانون بر معاهده ومقاوله ماهیتی حائزدر . بو عقود مقتضاسنجه خرواتلق مختارنی حائز بر حکومت اولوب [سنت آئین] تاجنه ملحقدر ومشرتک عد ایدیلن مواد ایچون بودایشته پارلمنتوسنه وکیللر کونددر .

.*

André Barre آندره بار تام مؤلف بوسنه وهرسکه دائر قبل الاخلاق نشر ایتدیکی بر آرده اوراده کی آوستریا اداره سنی

بک فنا بر حالده تصویر ایدیور . بوشناقلر دوچار اولدقاری ظلم واعتسافی ، غدر وشدنی ۱۸۹۶-۱۸۹۷-۱۹۰۰-۱۹۰۱-۱۹۰۲ تاریخی خطرملر ایله وکال سوز وکداز ایله ایمپراطوره عرض ایشلردر . زواللی بوشناقلرک آواز اشکاسی ، فریاد وفغانی طوبولیور . مؤلف بالذات بوسنه وهرسکه کیدوب بیچاره اهلینک احوال ملکیه ، اقتصادیه ومذهبیہ سنی یاقیندن تدقیق وتفحص ایشلدر . نتیجه ده مؤلف آوستریانک بو زواللی تبعه سابقه عتله نیه یی جدا فلاکتہ القا ایلدیکنی ، دائمی بر خفیه لک آلتنده یاقوب قاووردیقنی . ویلیور ونه مشکلات ایله کندنلرندن شکایات واعتراضاتی دیکلیه بیلدیکنی شرح و بیان ایلور . بر اداره ظلمه خفیه دن ، شدت دائمه دن قطع النظر هر شیئی آکلایه بیلدیکنی وآستریانک یکریمی بش سندن بری اورویانی اغفال ایله ارتکاب کذب ایلدیکنی افاده ایدیور . مؤلف دها ایلروسنه کیده رک ایمپراطوری بک آغیر سوزلرله اتهام ایدوب کنديسنک اورویانک طریق صلاحه ارجاع ایچون یدینه امانت تودیع ایتدیکی ایکی مملکتی انواع مظالمه گرفتار ایلدیکنی باغره باغره اعلان ایدیور .

خلاصه موسیو آندره بار ، معرض اتهاده ، بوکونه قدر آوستریانک بوسنه ده کی اداره سنی عظیم بر [بلوف] ده کوستره رک بونک مملکتک منافع مادیه ومعنویہ سنه نه بیوک رخنه لر آچدیقنی اثبات ایلور .

دین نقطه سندن آوستریا اورتودوقسلفه دائمی بر حرب

آچمشدر . رهاين ايله تبعه بربرينه قارشمش و هيئت رهبانيه
آوستريانك آجنتهسى اولمغله اتهام ايدلمشدر . چونكه پاپاسلرى
توظيف و تعيين ايدن اودر . متروبوليدلر و پوپلر بركره آوستريانك
الينه چنجه آرتق ايشلرى بسبتون دكشمش ، ملك ترقى و تنكا
ملى قضيه سنى اونومشدر . كليسا لار متصرفلر امرى موجب چنجه
آجيلوب قاپانور . نئاند مائه نك تفنيسى منع ايدلمشدر . برطاقم
يورطيلر اجرا ايدلن . شهه سر خريستيانلغه خلل ايراث ايدلن .
فقط اهالى قاتوليكلر سوك ايديلور . بوسنه — هر سكه اورنو .
دوقس كليسانك غائب ايتديكنى روما قتوليك كليساسى قزانور ،
ويانه حاكم اولان جزؤيتلر حوالى مذكوره ده ارتكاب
ايتديكلى مظالم قالمشدر . استبداد كاليه بوسنه ده حكمر مarder .
بونك نتيجه سى اهالينك اخلاق سزلفه سوك اولمشدر . حاصل
آوستريا ربه اسارتى بوشناقلر ايچون غديم التحملدر . معارف
خصوص چنجه آوستريانك مظالمى تحمل فرسادر . چونكه مكتبلر
قاتوليكلشد يرلمشدر . اشغالدن اون بوشناقلر وحشى دكل ايديلر .
مسلمان و صرب مكتبلرى تربيه عموميه ي اداره ايديلور .
شمى ايسه ايش برعكس اوله رق بوا سكي مكتبلر بيله بوكون
محو ايدلمشدر .

اوقاف اسلاميه بر كرداب خرابيه سوك ايدلمشدر .
بوسنه ده نيم رسمى اوليان غزته ياشايه ماز . سانسور ، جزا
نقدى مطبوعاته امكان حيات و برمز ، محرر لر دائما حبس تهديدى
آلتنده بولسور لر . ملت شكاياتى اسماع ايچون چاره بوله ميور .

بولسده حكومت مداحلرينك عوعولرى آره سنده غائب اولوب
كيديلور ؛ بوسنه ده حق عبادت ، حق تفكر يوقدر اوراده اطاعت
واختيار سكوت لازمدر . يا خود مداهنه ايتلدر . اهالينك
احوال اقتصاديه سى بر باددر . تركلر زماندن قالان اصول
و حقوق ارضيه ابقا و تشديد ايدلى ، اسكى دره بلكل قواعدى
موجود اولوب متغليه ينه بيلدكلرندن شاشما شلدر . زواللى
كوبلى نك تكاليفى آوستريا تزويد ايتمشدر . وركولر چوغلش
و صورت تحصيله لرى برچوق اويفونسزلفه سبيت و برمشدر .
بوكون زراعتك تكاليفى وارداتك يوزده ۹۵ ى مرتبه سته چيقور
يا بوباره ي و برملى ، يا خود تدابير اجرائيه قاتلانمالى ؛ رهايا
يك طوبلى اوله رق هجرت ايتكمده درلر ؛ بونلر يرلر ي آلان
آوستريايه غايت صادق آلمان مهاجر لريدر . بوسور تله كاغد اوزرنده
واقعا مملكتده برار ترقى كوريلور ؛ هر سنه وارداتده برتزايد
حسن ايديلور . فقط هيات كه اهالى اصليه سقالت ايچنده در .
تجارت و صنايع يرليرك اللرندن اجنبى شركتله انتقال ايتمشدر .
بوشركتله انواع امتيازات و مساعداته مظهر درلر . اهالى محليه
دائما طولاندير لمقده در . خفيه لك بوسنه ده يك رواجده در .
مايكو دل مذهبه تبعاً آوستريانك ولايات مذكوره ده
تطبيق ايتديكى اصول اهالينك اخلاقى افساد ، صنايع و ثروتى
ديكر الله نقل و ديون عموميه سنى تزويدن بشقه برشى دكلدر .
مو . يوبار ديور كه برملك جلادى اوملك حاكمى اولمق لياقتى
حائز دكلدر . بناء عليه آوروپانك امرا لحاقه وضع امضاي
رضامى بر جنايت عظيمه در .

و ايشته آنجق بو سايله او جمعيتلر داخلنده صلاح و تكامل
آثاري كورندي .

اليوم دولتر مبارزه حيات نظريه سنه مراعاتكاردرلر .
حكم هر وقت قوينكدر . قوي هرايستديكني ياپار . بناءً عليه
حال حاضرده كي جمعيت دوليه نك منقاد اولديني مبارزه حيات
نظريه سي ايله عالم مدنيت خارچنده كي بهام ، حيوانات و جمعيات
متقدمه انسانيه نك سالك بولندقلري مبارزه دائمه مسلكي بيننده كي
مشابيهت در حال كوزه چاربار . ديمش ايدك كه ترقى و تكامل
بهمه حال مبارزه و حشيانه حياتدن خروجه اولور . هر درلو
تعالى بوندن صوكره باشلار . تأسف اولتور كه دولترده هنوز
ايك مبارزه دوره سنده بولتيورلر و بشر ك باشنه كلان حسابلر
فلا كتلر ، حقوق دول ايله حقوق مدنيه بيننده اولان دهشتلي ،
غير محق ، غير منطقي فرقلر هپ بوندن ايلر و كليور . بوكون دولترك
زير اداره سنده بولنان جمعيات انسانيه داخلنده مبارزه حيات
قاعده سي جاري اولسه ايدى اصلا ترقى اولماق لازم كليردى .
بازوسنه كووه ن بشفه لر نك مالى غضب ايدر ، نفسنه قيار ،
كفديسه جهانده بربر ايدينيردى . حالو كه حق فكر نك اعتلاسى
سايله سنده در كه بر تكامل عمومى باشلادى ؛ مدنيت حاضره ميدانه
كلدى . بويه بر تكامل عمومى حصولى ، بر مدنيت عاليه نك
حدونى ايسه دولترك - افراد كي - مبارزه دن آرتق كفيد
ايتلرينه باقار . ايشته افكار احرارانه نك تعممى ايله دولتر
ايچون بويه بر دوره فوز و فلاح حاضرلنيور كيدير . فقط

دولتر و مبارزه حيات نظريه سي

ابدى الاشتهار چارلس داروين مبارزه حيات نظريه سي نك
كوزل بر صورتده شرح ايتشد . بيوك كوچوكي بير . عالم
طبيعتده عاجز ، مسكين ، سفيل ، بچاره اولان دائما موقعي
غيب ايدر . قوي ، توانا هر وقت آ كا غلبه ايله ممتاز اولور .
ايشته مبارزه حياتده قوينك غلبه و تفوق ايله تكامل و ترقى
حاصل اولور . بوقاعده طبيعت عالمى و آنك تكاملى موضوع
بحث اولديني طوغريدير . شو قدر وار كه جمعيات مدنيه انسانيه
ايچون بر آرز تر قیدن صوكره بوقاعده طوغرولغنى ضايع ايدر ؛
هله مسائل حقوقيه ده اصلا و قطعا جاي تطبيق بوله ماز .
وحشت و مدنيت عالملى آره سنده بر حد فاصل واردر : مبارزه
حياتك جاري اوله بيله چكي يره قدر اولان عالم ، عالم وحشتدر ؛
حق ايله تاحق تفريق ايدمكه باشلانير باشلانماز عالم مدنيت
حدودى داخلنه كييلور . بوكون ملحمه حياتده بريوك بالق
بر كوچوك بالي بيرسه برشى ديمز ؛ فقط بر قوتلى آدم بر ضعيف
آدمك مالى غضب ايدرسه (حق) آنك قارشوسنه همان
چيقار و طور ! امري و يرر . عالم وحشتك ، عالم طبيعتك ترقى
و تكاملى مبارزه حيات ايله ، عالم مدنيتك ايلروشنى ايسه آنجق
حقك غلبه و تفوق ايله در . اسكي جمعيات انسانيه ده مبارزه حيات
نظريه سي شذله جاري ايدى ؛ بالاخره عدل و حق حسي تعالى ايتدى .

عجبا دولتلك مبارزه اصولی تركلرینه قدر دها قاج دولت محو
ومندرس اوله جق، دها قاجی كوچوله جك، نه قدر قانلی محاربهر
وقوع بوله جق، نه قدر ظلملر ارتكاب ایديله جك ! ...
افكارمرنی تأییداً مشهور جغرافی و آنارشست البزه
ره قلوبك برقره سنی نقل ایدلم .

« وقتا كه اون طقوزنجی عصر ك ایكنجی نصفنده
داروین ووالاس وشا كردلری افرادواشخاصك (محیط) قاعده .
سنة اتباع واتیادلری ایله عضویتلرینك تكاملی قاعده سنی شایان
تقدیر برصورتده شرح و بیان ایتشلردی؛ بومسلكه سالك اولانلر
داروینك آنجق بوجالب مراق و ساده نظریه سته قایلیدیلر؛ مبارزه
حیاتدن بشقه شو عمومی و نهایتمز عالم درامنده برشینی كورمیدیلر .
حالبوكه Origne of species (اساس اجناس) و Descent
of man (نزول انسان) مؤلف جمهورى (حیات ایچون ائتلاف)
دنده بحث ایتمش ایدی . مشار ایله اعضاسنك بربرینه معاونت
ومشاركت ایتدیكى هیاتك حیات ایچون ائتلاف سایه سنده يك
مترقی برنسل جدید تشكیل ایلدكلرنی گن سستایشله تذكار
ایتماش می ایدی؟ فقط نه قدر ساخته داروینست وارسه جمله سی
(تعاون عمومی) قضیه سنی اونوقت ایستدیلر وقودور مشر مثللو
باغیروب، روان اولان انسان قانك منظره سی كندیلرنی صانكه
قتاله تحريك ایدیوركي دنیای دروننده (غلادیاتور) پهلوانلرك
وحشیانه اراز هنر ایتدكلری روما (آرمن) لری ظن ایتدیلر ،
بتون مخلوقاتی غوغا ایچون برادلش فرض ایلدیلر و فن كسوه سی

آلتنده نه قدر خائن وشدید الطبع کیمسه لو وارسه جمله سی حرکات
خاصانه وقتوحات مجنونانه لری ایچون سبیلر، بهانه لر، اسباب
مخففه لر بولدیلر . بونلر قوتیلر زمره سی آرهنده بولندقلری
ایچون اعلان بختیاری ایله ضعیفله هجوم و مغلوبله فلاكت
سزه ! دیه باغیر دیلر . »

انكلیز حقوق دول علماسندن لوریمر دخی هیئت حاضره
دولیه دن ، آنك استقبالندن بحث ایتدیكى صره ده هر درلو ترقیاتك
بهمه حال انتظامك عدم انتظامه غلبه سیله حصول بوله جقنی
بیان ایدیور . دولتلكده برنسق وانتظام آلتنه کیملری فکری
یكى دكلدر . انكلیز محررینندن (طوماس مور) ، فرانسه
قرالرنندن (درنجی هازری) ویا آنك نامنه وزیر مشهوری
(سوللی) ، نامدار فیلسوف (لاینینج) ، (ویلیام پت) ، راهب
(سن پیر) وحتی (ژان - ژاق - روسو) ، حکیم اشهر (قانت) ،
(بهنتام) ، متأخرینندن (بلونجلی) ، (لوریمر) ، (شارل
ریشه) ، حالا فرانسه مساعی عمومیه ناظری اسبق باش وکیل
(لئون بورژوا) ، فرانسه اعیانندن (ده طورنل دو قونستان)
وعلی العموم [باسیفست] و [سوسیالیستلر] بونظریه یی کندی
فکرلرنجه ایلرویه سور مشر و صلح مؤید، تدریجی ترك تسلیحات
امنیه لرنی نشر ایتشلردر . كذلك (ریچارد قوبدهن) ،
(هودغسون پرات) ، (جون برایت) ، (شارل ره نووار)
(فرمدریق پاسسی) کبی ودها برچوق انسانیتك خیر وسلامتی
ایستیان آدملر حرب اعلان ایله مسامت عمومیه فکربنك

قهرمانلری زمره سنه کیرمشلردر . پارس دارالفنوننی فن منافع . الاعضا معلم محترمی موسیو شسارل ریشه ایسه بتون بونظریاتی مهم برآره جمع ایتش وافکار صلحچورانهک انتشار و تعممنه خیلی خدمت ایتشدر . (فرانسیز انجمن دانشی اعضاسندن امیل فاکهک [پاسیفیزم] عنوانلی اثری بوبایده خیلی معلوماتی حاویدر .)

شوراسی شایان تلفقدرکه یوقاریده اسملری کچن متفکریندن بر خیللیسی اوروپاده تشکل ایدن هیئت متحده دولیهک آنجیق نصرانیت سایه سنده تشکل ایتسنی ، خرسیتیان اولیانرک اورو . پادن طردی لازم کلدیکنی اثرلرینه درج صورتیه عظیم برجنایت علمیه ده بولونمشلردر .

صنادید مؤلفیندن وقتیه برچوغی ، شمعی ایسه برآزی حقوق دولک اوروپا وخرستیان حقوق دولی اولدیفنی کال غرور واهمیتله ایلرویه سورمشار بوندن استفاده ایده جکلرک همه . حال او دولتسار بولوندیفنی ، ذاتاً حقوق دولک خرسیتیانلق سایه سنده یتشدیکنی ، عالم نصرانیت خارجنده کی مسلمویت پرست دولترک بوندن استفاده یه صلاحیتدار اوله میه جکلرینی اوزون اوزادی یه شرح ایتشدردر .

بوبایده بیان مذاقعه ومطالعه دن اول لهده . علمیه اداره کلام ایدن الک مشهور علمانک اقوالی اجمال ایدم :

بلونچلینک فکر وقولنجه خرسیتیانلقک حقوق دولک اساسکیر اولسنه خدمتی اولمشدر . دیانت مذکورجه — مومی الیه مؤلفک

دیدیک اوزره — الله انسانلرک باباسی ، انسانلرده آنک اولادی اولدقلرندن بوضورتله انسانلر وملتلر پیئنده بر اخوت تأسیس ایتشدر . خرسیتیانلق کبرونخوت وانانیتک ترکی موجب وتواضعی آمردر ، غایتی فنانی الله در . بودین دیکلرله تحکمدن زیاده آنلره قارشلی فداکارلق کوسستریلسنی ایجاب ایدر . نصرانیتک مبنی علیهلرندن بری بنی نوعنه وحشی دشمنلرینه بر کیمسهک محبت بسلمسیدر . خرسیتیانلق انسانلری اطلاق ، حریتی تأیید ، بنی بشری یکدیگرله تألیف ، صلح و مسالمتی ادامه ایلر . مشارالیه بلونچلینک فکرنجه قرون متوسطه ده پایالق مقامی خرسیتیانلقی تمثیل ایدوب بالجه دول نصرانیهک فوقده کندیسنی بر حکم موقعنه اصعاد ایتشدر . فی الواقع پایالر اوزمانلرده مختلف حکمدارلر وانلرله ملتلی آره سنده چیقان اختلافاتی حل وحسم ایتشدردر . (سن سیه ژ) مقامی بر ایشده دیانتیه تعلقی اولان برجهت کورور کورمز درحال وظیفه دارلقنی اعلان ایدردی . بعضاً مصلح بعضاًده حکم موقعنده بولنوردی . فقط بو اصول محاذیر متنوعه سندن طولایی پک زیاده تعمم ایده مامش وپایالرک غیرتیده بالضروره عقیم قالمشدر . بونتیجه یی انتاج ایدن پایالرک استبدادی اولمشدر . حالبوکه بونوع استبدادسائر خصوصلرده کی تحکمدن زیاده اولوب خصوصیه الوهیه دخی استناد ایتدیککندن مروجلری وفاعلاری هیچ بر صورتله مذاکره ومداوله افکاره یاقلاشمازلردی . یرده کسب نفوذ ایدن حکمدارلر ایله پایالرکند یلرینی مساوی عد ایتکه تنزل ایتدکلرندن آره لرنده ائتلا

اوله مازدی. كذلك خرسیتیان اولمیان دولتری بابا هیئت دولیه یه داخل عدا تجمی کندن بوصورتله دخی حقوق دولک (عمومیتنه) خلل کلدی. بناء علیه بابا حاضر تلمی نصرانی اولمیانلری هیچ تلقی ایدر و بلارحم و شفقت آنلری ازمک، هر درلو حقوقلری محو ایتمک مسلکته سالک بولنوردی.

آنلره قارشى يالکز حرب ایديله ییلوردی؛ یا تبدیل دیانت ايله نصرانی قبوللری یا خود محو و مندرس اولملری ملتزم ایدی. هر نه صورتله اولورسه اولسون آنلرک پریشان ایدملری؛ ایشته کرسی اوزرندن علمه اعلان ایدیلن نظریه بوندن عبارتدی. بونک ایچون حقوق دولک اساس انسانیت پرورانه سی اونوتلدی. بالطبع قاتولیک اولمیان خرسیتیان دولترده بابالرک تصوراتلری هیئت خارجنده قالدیلر. قرون متقدمه ده حقوق دول تأسس ایدمه مدیکی کبی خرسیتیانلک دور اقبالنده ده بو فن تأسس ایدمه مامشدر.

حقوق دول ادوار سالفه ده اولدینی کبی بابانچیلرک هیچ بر حتی اولدینی تصدیق ایتمامشدر. كذلك حقوق دول بر بر هیئتک مذهبی متخالف اولسندن طولایی حقوق اولامسی لازم کلدیکنی قبول ایدمه من. حقوقي دولک مؤسس (غروچيوسك) خلقي آلمانیالی (پوفندورف) بو نظریه بی کمال شدتله مدافعه ایتمش يالکز خرسیتیان دولترینک دکل، انسانیتی ترکیب و تشکیل ایدن بالعموم دولترک حقوق اولدینی ادعا ایتمشدر. بونکله

برابر کرک (غروچيوسك)، کرک (پوفندورفک) فکرلری اورویاده آنجنی بک یقین زمانلرده قبول اولونمشدر.

۱۸۱۵ اتفاقا مقدسی خرسیتیانلق اساسی اوزرینه مستند ایدی. لکن بوندن صکره آوستریا (قاتولیک) ایمبراطوری ايله روسیه (اورتودوکس) جاری و روسیه (پروتستان) قرالک اتحادلری وسائر بو اتفاقک ماهیئتی تبدیله وسیله اولدی.

تورکیه بو هیئت دولیه دن خارج ایدی و آنجق ۱۸۵۶ یارس معاهده سیله هیئت مذکوریه داخل اولدی. الحاله هذه اورویا دولترلی نصرانی دولترلره، چین و ژاپونیا ايله حقوق دول قواعدینه توفیقاً تأسیس مناسبات ایدیورلر. دیانتک حقوق و وظائفی تحدید ایدمه میه جکی کیت کیده قبول اولندی. (بلونچلینک مطالعه سی بوراده بیتور.)

لوریمه ايله مارتونس بو فکره بوتون بوتون ضد نظریات ایلرویه سورمکده یعنی حقوق دولک هر دولک حتی اولدینی تسلیم ایتممکده درلر. بونقیس اثرمتداونک نهایتنده بونی موضوع بحث ایتمش و بلونچلینک افکاريله طبان طبانه ضد نتیجه استحصال ایتمشدر. مطالعات مذکوریه بی بوجه آتی خلاصه ایدیورز: لوریمه رک دیدیکی کبی حقوق دول هر دولته یعنی مسلمان واقصای شرق دولترینه تشمیل ایديله من. استقبالده ده حقوق دولک بالجمله دولتره تشمیل ایديله بیله چکنه عقل ایرمن. اورویا و آمریکا دولترلی و مستعمراتیه مسلمان دولتر و (وسط دولتی) یعنی

چین آرسنده برخندق واردر . آلتنده یشادقلری شرائط اجتماعی و سیاسی نقطه نظرندن اوروپالیرله چینلیر و اسلاملر بیننده بر فرق عظیم کوریلور . بالخله فنون اجتماعی کبی حقوق دولک اساسی انسانلرک تربیه، اعتقاد و احتراصات متنوعهسی اوزرینه مستندر . آنک ایچون (مسئله حیات) ک طرز تلقیسی حقنده خرسیتیان افکاری ایله افکار قرآنیه بیننده کی فرق یک بیو کدر . خرسیتیانلرک روحی (محمد) و (قونفوجیوس) و (بودا) مذهبلرینه تابع اولانلرک روحی دکدر . تعصب دینیدن قطع النظر، تر قینک نه صورته تلقی ایدیلرجه کی حقنده اوروپا ایله آسیا بیننده عظیم بر مابینت افکار واردر . اسلامیت بزم طرز تشکل حکومتمیزی رد ایدر . حقوقی تفریق، تعیین، تعریف ایتمز . اسلاملر وطن فکری پرورده ایلز . اسلامیت حقوقی بر برینه قارشیدیر . اسلامیتده سنک و بزم حقوقی یوقدر . بودینه کوزه حقوق مدنیه ایله حقوق دینی بیننده اصلا بر فرق بولونه ماز . اسلامده امرانک اقتدار و صلاحیتی خصوصنده برحد متصور دکدر .

بووده ابونک کبی بر طاق مطالعاتی بونفیس ایلر ویه سورره رک ائتلافک عدیام الامکان اولدیفنی و بناء علیه حقوق دولک هر دولته تشمیل ایدیلر میه جکی نتیجه سنی جیقار مغه خامه ران غیرت اولمشدر .

حقوق دولک دائره شموله دائر بونفیس دن مستخراج فقرات:

(طبیعی و حقیقی حقوق دول) Droit International Naturel

هر دولته، هر ملت شاملدر . نه درجه مدینته اولور لر سه اولسونلر بتون دول و ملی احاطه و مناسباتی اداره ایدر . چونکه بو، دولتلرک حق بقالزندن تولد ایدن بر احتیاج ضروریدر . ضروری اولدیفندن، بوشمول کیفیتی، مجبوری ده اولیق لازم کلور . هر دولت بو ضرورتک تحت حکمنده در . جمعیت انسانیه نک موجودیتلری نتیجه سی اولان بو (حق حقیقی) هر خصوصده، هر درلو معاقدات علیه و ضمیمه دن قطع النظر، واجب الرعایه در .

بو حقیقی حقوق دول هر ملت حقنده، حالا آفریقا ده بولان باربار اقوام حقنده بیله جاریدر . واقعا بوقبائل و عشائر ایله اختلاطده بولان مدنی دولتلر مناسباتنده احتیاط ایله طاوارانه بیلورلر ایسه ده هر حالده بو حقوق حقیقیه اساساتی اونونه مازلر . معاولات و عاداتک جاری اولمدینی موضعلر ده انسانیت و عدالت اساسلرینه مستند حقوق دول، کذلک، هر زمانده، هر مکانده جاریدر . فقط تطبیقاتده دول متمدنه قوتلر نی سوء استعمال ایدره رک چوق دفعه لر بو اساساره تجاوز ایتدیلر . آفریقا زنجیلرینک، آمریکا هندولرینک، اوقیانوسده کی بولینه زیایلرک حتی کندی اخلاق و طاداتلرینه اشتراک ایمیان سائر دولتلرک حقوقی باعمال ایلدیلر .

(مثبت حقوق دول) Droit International Positif

مدیتلری قواعد خرسیتیانیه دن متولد اولان دولتلر بیننده حاصل

اولمشد . بوحقوق ، سالفالبیان درجهٔ مدنیته واصل اولان دولتر بیننده جاری اولمیدر .

بعض مؤلفر بوکا اوروپا حقوقی دیرلر واوروپا دولترلیله آفریقا و اوقیانوسیه نیک اوروپا لیلرله مسکون و آنلر معرفتیه استعمار ایدیلن حکومتلرینه عائد بولونق لازم کلدیکنی سوبیلرلر . Kent که نت پک طوغری اوله رقی دیر ایدی که : « قواعد عدالت » ، حقیقیته ، انسانیت موافق اولان حقوق دول هر محسده ، هر زمانده مطاعدر . فقط اوروپا ملل خرسیتیانیه سی و آنلرک بحر محیط اطلسینک اوبر طرفنده کی احضادی صتیاعده کی درجهٔ مترقیهٔ اقتدارلری ، قنوده ، تجارتده ، سیاستده ، اداره ده کی مهارتلی و خرسیتیانلقدن تفیض ایتدکلری معالی سایه سنده بر اصول حقوقیه وضع ایتشدر که بو آنجق کندیلرینه منحصر و مخصوصدر . بو تدین عادات ، و اخلاق ، انسانیت و فن نقطهٔ نظرندن متحد بر هیئت دولیه تشکیل ایدیورلر . کئنگ بو دولتر مناسبات تجارتیه نیک تأمین ایتدیکنی منافع متقابله ، برلریله اتفاق و معاهده عقد ایتک خصوصنده کی اعتیادلری ، بکریکرینه سفرا اعزاملری ، عینی ارباب قلمی طایفه لری ، عینی حقوق عمومی نظریاتی قبوللری جهتلرندن ده برلرینه مربوطدرلر .

(پوقندورف) ایله (مونته سکیئو) خرسیتیان ملتلرک اقتدا ایلدیکنی معالینک بر خاصیت عمومی سی اولدیفنه قساعت ایتد . کلرندن بو قواعدی بلا تحدید هر کسه تطبیق ایتک ایتدیورلردی . (جون ستوارت میل) دیوردی که اوروپا حقوق دولتی

وحشیلره تشمیل ایتک (وظائف متقابله) اوزرینه مؤسس بر حقوقی یا کلش اکلامقدردر ؛ چونکه دول متعدنه منافع متقابله لرینه رعایت ایدرلر حالبوکه بو حال آنلرک اقوام وحشیه ایله اولان مناسبتلرندن موضوع بحث اوله ماز . (عییا مدنی ایتالیانلرک بدوی طرابلسیلره اولان معاملهلری حقنده بو فکر و نظریه جاری اوله بیلورمی ؟)

تطبیقاتده ، بوگون بیله ، اوروپا و آمریکا دولترلی حقوق نقطهٔ نظرندن کندیلرینی آسیا اقوامنه پک آز باغلی فرض ایدرلر . ۱۸۵۶ یه کئنجیه قدر اوروپاده اراضیسی و مرکز سلطنتی بولان دولت عثمانیه اوروپا هیئت دولیه سندن خارج عد ایدیور ایدی .

ترکیه اوروپادن سفیر قبول ایدر و اوروپا دولترلی نزدینه سفیر اعزام ایدردی . بر چوق سندن بری ترکیه ایله اوروپا دولترلی بیننده معاهدات موجود ایدی . بودولترله قارشی ویا او دولترله مشترکاً حرب ایتشدی . یونان استخلاصی و محمد علی عصیانلری اشناسنده اوروپا ترکیه امورینه مداخله ایتشدی . بوسکله برابر ترکیه اوروپا دولترلیله مساوی درجه ده معامله یه مظهر اولمیوردی . قریم محاربه سندن سوکره ۳۰ مارت ۱۸۵۶ تاریخی معاهده نیک یدنجی ماده سی باب عالی بی حقوق عمومی و اوروپا هیئت دولیه سی متافعه اشتراک ایتدیوریوردی . فقط بو بیانندن صرف النظر دول معظمه ، اوروپا و آمریقا ده هر دولت منتظمه نیک حق سلطنتنه مغایر اولان اجنبی شهیدرلرینک

حق قضاسیله، قایتولاسیون احکامنک رفغه دائر دولت عثمانیه طرفسندن وقوعبولان طلبی رد ایتدی. بناءً علیه بو کون ترکیه نك بو حقوقه اشتراکی قسماًدر. شهیندرلرک حق قضاسی الان ایران و چینده جاریدر. (بو حق ژاپونیده زائل اولدینی کبی، صوک زمانلرده چین، سیام و ایران لاهی قوتفرانسته دعوت ایدلشلردر. بناءً علیه بر درجهیه قدر آنلرک اوروپا دولتلرله مسله واتلری قبول ایدلش دیمکدر.) مثبت حقوق دوله دواتارک اشتراکی یینلرنده اخلاق وعادات، مؤسسات اجتماعی و عدلیه، عینی قواعدک جریانی، مناسبانده اصول متقابله نك قبولی نقطه نظرندن مهمما ممکن وحدت بولونمسته وابسته در.

بو اشتراک افکار و مؤسسات بولونمازسه، معاملاتده متقابل بر اصول اتحاد اولونه ماز. مناسبانده اشتراک و آمالده اتحاد اولمازسه مناسبات حقوقیه بوندن متأثر اولور.

کذلک حقوق تکامل تاریخیسی دخی نظر ابتصاره آلملیدر. بر جوق عصرلردن بری جریان ایدن مناسبات آلمانیایی، انگلیزیهیی، بلجیقایی، فرانسهیی، اسپانیایی، فلمنکی، ایتالیایی، روسیهیی، الح، بر برینه ربط ایتمشدر. بو مناسبات ایران، چین و ترکیه ایله اولان مناسباتدن ده صیقیدر. (هولتندورف) Holtzendorff دیدیککی کبی «اوروپا دولتلری ایله دول اسلامیه واقصای شرق دولتلری بیننده عنعنات تاریخیده بروحدت کورلمز. مناسبات متقابله دیدیکمز شیئی اوروپاده حقوق دولک ایلك تخمیلرینی صاچه بیلمک ایچون بیکلر جه سنه به محتاج اولمشدر. هیچ کیمسه نك

عقلنه کنیدلرینی چین ایمپراطور لئی ایله حقوقجه مساوی بر مرتهبهده فرض ایتک لزومی کلامشدر. یاسقواله فیورنک زعمجه شرق ایله اولان مناسبانده استثنائی وبالضروره تحدیدی بر حقوق دوله احتیاج واردر، چونکه تعصب دینی و مدنیته اولان فرقلر بونی موجبدر.

لوریه ردولتری اوچ کومه به تقسیم ایتمشدر. ۱- مدنی انسانیت؛ ۲- باربار انسانیت؛ ۳- وحشی انسانیت؛ برنجی کومه تماماً حقوق دوله، حقوق حقیقیه و مثبت دوله اشتراک ایدر. بو کون علی العموم اوروپا دولتلرندن (ترکیه مستثنا)، اوروپا مستعمراتندن و اوروپا نك حامیه سی جاری اولان (تونس، تونکین، ماداگاسکار، الح) برلردن، آمریقا دولتلرندن (کدبونلر و قبیله اوروپا مستعمراتی ایدی) تشکیل ایدر.

ایکنجی کومه قسماً حقوق دوله اشتراک ایدر. بو کون ترکیه و مستقل آسیا حکومتلری، ایران، افغانستان، سیام، چین، و آفریقا ده فاس و سائر کوچک مسلمان و بت پرست حکومتلردن صوقوطو، باکیرمی کبی دولتلردن عبارتدر.

اوچنجی کومه آفریقا و اوقیانوسیا آطه لرنده غیر منتظم وحشیلردن مرکبدر. بونلرله اولان اختلاطده اوروپا آنجق قواعد انسانییه مراعاتکار اولمیدر.

عینی مؤلفک اثرندن مستخرج فقره:

«..... قرآن که بر اخلاق و بر حقوق دول قانونیدر. اسلام خاندانلرله کافر ملکاتلر بیننده مساواتی و وظائف و حقوق

مقابلہ بی قبول ایتمز، قرآن موجبہ اصل اولان حال حریدر؛
حریدر، حرب آرمہ متارکہ لزلہ زائل اولور، ملل شرقیہ نک
حال اجتماعیلری، اخلاقلری، بربریلہ واجانب ایلہ اولان
اختلاطلرندہ مراعاتکار اولملری لازم کلن قواعد و اصوللری،
مؤسساتلری خرسقیانلق سایہ سنده نائل فیض اولش اورویا
وامریقانک منورالفکر ملتیریک مکمل قانونلرندن و بین الملل
عدالت و مناسبات مقابلہ خصوصندہ کی نظریاتندن، اخلاق
وطبیاعتندن حال اجتماعیلرندن کلیاً آریدر.

شرقلیلرک غربیلرلہ مناسبات طبیعیہ لری دہا برچوق زمانلر
برنوع متارکہ موقته ماییتندہ بولونہ جقدیر. چونکہ ایکی نوع
مدنیت بربرینک طبان طبانہ ضدیدر، شرقلیلر مدنیت غربیہ بی
قبول ایدہ مزملر. قبول ایدر کی کورونورلرسدہ آنلرک حیات
اجتماعیلری غرب اقوامنہ حالا قایلیدر.
آنکہ لہادک (ترکیہ و تنظیمات) نام اثرندن مستخرج فقرات
آتیہ دخی اہمیت مخصوصہ بی حائزدر:

«اورویا دول معظمہ سی، اون طقوزنجی عصر واسطہ قدر
حکومت عثمانیہ بی دائماً بر آسیا حکومتی عدایدرک ملل متمدنہ نک
کندی آرمہ لرنندہ رعایت ابتدکلی حقوقہ لایق کورمہ مشلردر.
مع مافیہ، بو حکومت، عطالت منفردانہ سی آرمہ سندن محو اولمق
تہلک سندن دوچار اولونجہ اوزمانہ قدر کندیسنی عالم مدنیت خارچندہ
براقان نیم باربار اصول وقوانینندن و ازکچمک احتیاجنی حس
ایتمش، اورویا دخی بومحول نتیجہ سندنہ دولت عثمانیہ بی آہنک دولی

میانہ آلمق ایستہ مش، کندیسنہ بر اورویا حکومتی نظریلہ باقنہ
باشلامش ایدی. واقعا پادشاہ، اسلافی طرفندن اورویا لیلرہ
ویریلن مساعدات و امتیازآدن هیچ بر وقت قور تولمیدی. فقط
— اوتہ دن بری جاری اولان بو «فراغت حقوق» خارج قلمق
اوزرہ — «حقوق عمومیہ جدیدہ نک فوائد و محسنات» اشتراک
ایندی و بو اشتراکدہ او وقتہ قدر حکومت اسلامیہ نک محروم
قالدینی بعض تأمینات عمومیہ یہ نائل اولدی. لکن — شونی دہ
سویونکدہ تردد ایتیمہ کم — ترکیہ نک بر اورویا حکومتی عد
ایدلسی فرض، تعیر دیکرلہ شرطہ معلقدی. کرک عمومیہ
حقوقدہ، کرک بالخاصہ مناسبات دولیہ بی تعین و تنظیم ایدن
قواعد دولیہ دہ «فرض»، — آنجق بطلانی نائب اولماق شرطیلہ
— حقیقت مقامنہ قائم اولہ بیلیر، دول معظمہ، شرق خرسقیانہ
نلرینک بوندن صکرہ اورویا حقوق عمومیہ سی قواعدینہ توفیقاً
ادارہ اولونہ جقلرینی فرض ایلدکلی مدنچہ پادشاہک تبعہ سی
اوزرنندہ کی جقوق حکمرانیسنہ رطایت کندیلرینی مجبور عد
ایدہ بیلیدی. آسیا حکومتلرینہ مخصوص ادارہ مستبدہ نک
دوام ابتدکی مرتبہ ثبوتہ واصل اولدینی آندن اعتباراً قناعت
سابقہ لری و بناءً علیہ مسلک لری دکشدیرہ بیلیرلردی. حکو
مات مستقلہ آرمہ سندنہ تمہدات مقابلہ نک فسخ و نقض اولونہ —
مامسی قاعدہ سی، آنجق بو حکومتلرک حال صلحدہ بولونملرلہ
مشروطدر. ترکیہ ایسہ دائماً خرسقیانلق ایلہ ضمناً حال
حریددر، واقعا دولت عثمانیہ نک، «غیر مسلملر ایلہ آنجق

حال متار که ممکن اوله بیلیر، قاعده قدیمه سنه توفیقاً اداره حکومت ایتدیکی آشکاردر. فقط دائماً غیرطبیعی برحاله قلمش و بوندن بالطبع کندیمی متضرر اولمشدر. بو حال، حکومت اسلامیته نیک فتحدن صکره اشغال عسکری بی ملل مغلوبه نیک ملت غالبه ایله اتحادی صورته تبدیل ایچون لازم کلن ائک ابتدائی تدابیر بیله توسل ایتمه مش اولسی نتیجه سیدر. بو حکومت، خرسیتیان محیطی ایچنده، تشکیلات مخصوصه اجراسی، بتون تبعه سنی تمثیل مقتدر اوله ماش، قریب و توحید عناصره تشبث بیله ایتمه مشدر. فتحی متعاقب اداره سنه آلدینی اهلینک - که عدداً کثیر و بر جوق نقطه نظر دن ملت غالبه به معناً فائق ایدی - احتیاجات اجتماعیه سنی آکلامق ایسته مه مش؛ لکن احتیاجات مذکوریه تأمین ایتمک غیر ممکن اولدینی ایچون پادشاهلر طرفدن اهل ایدیلن بو وظیفه حکومت بشقه الله کج مشدر. رعایا کندیلری ایچون وصی و حامی طبیعی اولان حکومتدن بو قید سزلنی کورنجی، بالطبع، مشارکت عریقه و مذهبیله لری اولان حکومت اجنبیه نیک حمایه لریه مراجعت ایتشلردر. « (علی رشاد بکک ترجمه سندن.)

اختلاف هلال و صلیب

لکن فصلده اجمال ایدیلن آرای سخیفه اجنبیه به جوابمزدرد: حق ایله دینک، مدنیتک، ترقینک علاقه و مناسبتی یوقدر. بوکون انگلیز ویا فرانسز محکمه لرندن برینه مراجعت ایدن بر بودی به ویا پولینه زیا جزائی خلقندن برینه خطاباً انگلیز ویا فرانسز حاکی آئیده کی خطابی ایتمکدن حیا ایده جکی کبی ذاتاً تطبیقی ایله مکلف اولدینی قانونده بوکا مانعدر:

«ای شاندر ناغورلی فلان ویا تائی لی فلان! واقعا بارس فابریقه طور لرندن موسیو دوپوئی ایله آره کده مقاولات محرره. لکنجه تصدیق ایدلمش بر مقاوله تعاطی ایدلمش، موسی الیهده پولیچرله، سندلر امضایلمش و بالا آره مدیون مقاوله احکامی عدم ایفا وسندلری کوننده تأدیه ایتماش ایسه ده سن ساکیامونینک برستشکاری، او حضرت عیسی بن مریمک امتی، سن عرق اصفره، او عرق ابیضه منسوب، سن کریده، اوایلریده اولدیغکردن دیوان عدالتز اتفاق آرا ایله وقابل استیناف و تمیز اولماق اوزره دعواکی رد و سنی بالجه مصارف محاکمه به و دعوائی بر اورویالی به قارشو اقامه کستاخلفنده بولندیغندن طولانی بش سنه کورکه وشوقدر فراتق ضرر وزیان و جزای تقدی به محکوم ایتدی.»

واقعا هر ایکی عالم آره سنده فرق ظاهر ایسه ده بو فرق مناسبات حقوقیه به اصلات تأثیر ایتمک لازم کلیر. مادام که اوروپا خرسیتیان

اولیان دولتله مناسباً بولونیور دیمک اولیور که مناسباً حقوقه تأسیس ایدیور؛ اگر اوروپا هیئت دولیه سی بومناسباً حقوق دوله کوره حلی ایستبورسه آچیقدن آچیفه ظلم و وحشی اختیار ایدیور. دیمکدر .

شوصده بر آرده «مدنیت» دنیلن شیدن ده بحث ایدلم : الحق ! اوروپا مدنیته ایله شرق و آسیا مدنیته آره سنده بر فرق مشهوددر : مادی، ظاهری نقطه نظرندن اوروپا ایلروده فقط اقسام صنایعه و فنیه سندن صرف النظر اوروپا نیک مدنیته عجباً حقیقیمیذر، بوراسی اولدقجه محتاج تعمیق و تدقیقدر . سوسیالیستلرله برابر صورارز : عجباً قایتالیزم، کئول پرستی، فجشیات و نتیجه سی اولان امراض زهرویه بورسه، سیه کولاسیون، مونته قارلو، رهبانلق، اصالت فرقلری، صلح مسلح، قانمناسیله میلیتاریزم اوروپا مدینتیک افتخار ایدم چکی شیر میذر؟ مشاهیر فلاسفه دن دائماً توجه و التفاتی کوردیکم دوقنور ماقس نورداو «تفسخات» و «جمعیت حاضره مزک اکاذیب عقیده سی» نام اثرلرنده اوروپا مدینتنی چورومش بر حالده کوسترییور که حتی آشکاردر . ذاتاً سوسیالیزم دیه بر مذهب اجتماعینک ظهوری بومدینتیک مناسبستز اقسامی بولندیقنه دلیل دکلدردنه نذر؟ صده رجوع ایدلم :

ذاتاً بونفیس، لوریمه، مارتنس و بونلرک مسلک لرینه سالک اولانلرک مدعیاتی اوروپا دولت لری نیک (معاملات صوریه)

ومدعیات (رسمیه) و معاهدات (قطعیه) لر یله و خصوصیه یارس معاهده سنک لفظ و معناسیله مجروحدر . خرسیتیانلرک ترقی بی مانع اولدیفندن بحث ایتیم فقط — ادما اولندینی اوزره — بونلرک ترقی بی موجب اولدینی جدآجای ترددر . بودین، نفس الامرده، یک بسیط اولوب اسلامیت و برهانیزم کبی احکام متنوعه بی شامل دکلددر . بوندن تقریباً ایکی بیکیل اول دنیا یه کلن جناب مسیحک اقوالی حواریون اتی عشر طرفندن یاریم یامالاق ضبط ایدلش و جناب کلمه . اللهک افولنی مشار الهک عشق پرور روحانیت یله محروور الفؤاد اولان مجدی مریم نام قادین یک مبالغه کارانه و شاعرانه برصوریده نقل ایلش و آنک اوزرینه خرسیتیانلرک عدومین قدیمی ونی ذیشان مستأخری سن پول (پاولوس) و سائر نه دن صوکره بنای دیانت ایتشاردر .

(بو پایده جدی معلومات آلمق ایستیان ارباب مطالعه مزه یدی بیوک جلددن متشکل اولان آرنه ست ره نانک خرسیتیانلرک ادوار قدیمه سی تاریخنک و خصوصیه جلد اولی «حیات عیسی» و جلد ثانیه «حواریون» و جلد ثالثی «سن پول» نام اثرک مطالعه، تدقیق و تدبیر و حتی ترجمه سی توصیه ایله مملکتته بر خدمت ایتش اولدیفمز قناعت حاصل ایدم رز .)

اعتراف ایدلم، خرسیتیانلردن بر چوغنی علم و فنه خدمت ایتدیکی بر چوغیده (آنکیزسیونلر)، (سن بارتله میبار)، (اوطودافه) لر ایله مدینته عظیم سو قصد ایتش؛ (غالیله)

کبی مله، موقع حقیقیسی اوکرتک ابستیان برعاله اشکنجهبی
روا کورمش؛ (تبقوبراهه) کبی بر متفکر اولوالعزمی آتشد
یاقدشدر. هر حالده خرسیتانلنک مدینته خدمت ایتدیکنی ادعا
صددنده خرسیتانلنک پک اوقدر تاریخی قارشیدر ماملری ظن
ایدرزکه کندیلری ایچون دها خیرلی اولور.

شوراسی اونوتاملیدرکه ادعا اولدینی وجه اوزره عالم
خرسیتانلق سایهسندده صلح ومسالته اصلا نائل اولمهمشدر.
اوروپا تاریخی، قرون متوسطه وحقی قرون متأخره تاریخی
خرسیتانلنک بربرلله بوغوشمهلی، محاربه، مصارعه، مجادله
لری ایله معالتأسف پک طولودر.

برملت خرسیتان اولقله بهمه حال مدنی اولهمهجنی کبی
خرسیتان اولیان دولترکده وحشی قائللری لازم گلز. اگر بویله
اولسه ایدی حبشستان، هایتی ولییه ریا حکومت زنجیه ونصرانیه
سنگ بلجیقا وقلمنک درجهسندده مترقی زاپونیانک حبشستان
مرتبهسندده مدنی اولسی لازم کلیردی.

طرز حیات خصوصسندده اسلامیت ایله خرسیتانلق آرهسندده کی
فرقه کلنجه فی الحقیقه بویله برفرق وارددر. فقط بو نه ایچون
حقوقیه عدم مساواتی موجب اولسون؟ بومبحث حقوق دوله
دکل، فنون اجتماعیه عائددر. حقوق تجارت علماسی بر
مشلهبی اله آلدقاری زمان مثلاً اوراق وسندات تجاریه نك،
سیغورطه نك، قوشمعتونك ماهیتندن بحث ایدرلر. یوقسه
ماقدینك دیانتندن، دیانتدن، رشککدن، درجه مدینتندن،

علمندن دکل. بوکا قیاساً حقوق دول علماسنكده بونلرله
اشتغال ایتماملری ظن ایدرم ناموس علمی وفقیه دها زیاده توافق
ایدردی.

خرسیتانلنک روحی (محمد) و (قونفوجیوس) و (بودا)
توابعنک روحی دکل ایمش. پک اعلی! شو ققره بی بزده تضمین
ویر آرز تطویل ایدم: البته یاپانلرک، انکیژسیون قضاة ظالمه سنك،
سن بارتله من قصابلرینك، انسانی بر آقاجه باغلیوب اوزرینه
یاغ دوکدنضکره جایرجار یاقان اونودافهجنی یاپاسلرک، هر درلو
دسائسی، جنایاتی اعتیاد ایدن جزویت شرکتنك، معالی
نصرانیه دن بحث ایدن بر شاطویریانك، بر راهب لایویره رینك
روحی البته کشفیات علویه واجتهادات جدیه لرله سویه بشری
برقدمه دها یوکسلن سینوزالرک، وولته لرلرک، قانتلرک،
داروینلرک، بوخته لرلرک روحی دکلدر. فقط بو فرقلری میدانه
قویقدن نه چیقار؟ عجبا فکرآ، روحاً بر برینك ضدکاملی اولان
بوخته لر ایله راهب غراتری ییلرندده بر اختلاف حقوق حقیقه
محکمه بونلرک معتقداتی نظردقته آله رقی حکمنی آکا کورده می
اعطا ایدردی؟ اعتقادك مناسبات مادیة حقوقیه ایله نه علاقہ سی
وار؟ تعصب دینی به کلنجه شو عنوانی بو کبی مطالعاتی حریت
فکریه نك بوقدر تعالی ایتدیکی بر عصرده ایلرویه سور دکلرندن
طولانی محترم موسیولوریه لر ایله معزز موسیو مارته نسه اعاده به
حقمنز یوقی؟

اسلامیت دولتلرک شو طرز تشکلاتی قبول ایتمز ایمش.

خرستیانلق هیچ بر دولتك طرز تشكلى قبول ایتدیكى، قیصر ظالمی مساعیه ایتدیكى، جناب مسیح کندی حکومتك برلرده دكل كوكلرده بولندیقى، يك یاقین وقتده قیامت قوپوب دنیاده نه حکومت، نه انتظام قالدیجی مصرأ، كرارأ ادعا ایتدیكى حالدده (بویابده تعمیقانده بولونمق ایستیانلر اناجیل اربعه یی برده مطالعه کلفتده بولونمق اولر ۱) اسلامیت شیمدیكى مشروطیت وحقی ده موقرار سی و مشورت اساسنه قریب بر حکومت میدانده کتیرمش ایدی. (بو بابده شیخ الاسلام پیری زاده صاحب بك مرحومك رسمی بیاننامه سنه، «حقوق عمومیه و اسلام» Le droit public et l' Islam نام فرانسوی العبارة اثر عاجزی به و «اسلامده وجوب تجدده» عنوانیله «اجتهاد» مجموعه سیله نشر واشبو کتابه ذیل ایدیلن مقالانده مراجعت بویوریله)

اسلامیت حقوقی تعیین و تفریق ایتز ایمش. ظن ایتدیكه بو جاهلان ادعای رده حاجت کورلسون. یالکیز شوراسنی سویلمه كم كه فقه اسلامك روما حقوقی ایلله مناسبتی اولوب احتوا ایتدیكى حقوق مدنییه مسألی شیمدیكى حالدده همان دنیانك هر طرفنده مسائل مدنییه یی حل ایچون مراجعت ایدیلن (قود - نابولئون) ك منابعندن بریخی تشکیل ایدر. مسلمانلرده وطن فکری یوق ایمش. (حب الوطن من الایمان) حدیثی بعد التخطر ولوسلم شونی قبول ایتسه ك سیله عجباً شوقیه دن حکومت اسلامیه یی حقوق دولدن استفاده ایتدیرمامك ایچون نه نتیجه حقوقیه چیقار ؟

اسلامیتده سنك و نیم حقوقم یوق ایمش. ایشته فقه، ایشته محاکم، ایشته شریعت، ایشته قضاة، ایشته مجله احکام عدلیه !

اسلامیتده حقوق مدنییه و دینییه بیننده فرق یوق ایمش. اوروپا علامه لرینه کوچك بر درس : فقه اسلام احکام دنیویه و اخروییه منقسمدر. (اتهی)

امراورؤسانك اقتدار یعنی استبدادی خصوصنده اسلامیت حد و حدود بیلمز ایمش.

در سمنك مابعدی :

اوروپا دول مشروطه سننده پادشاه مقدس غیر مسئول عد ایدلیكى حالدده شریعت اسلامیه حکمداری بیله هر فرد کبی مسئول طومش و قدسیتی قبول ایلامشدر. (اتهی)

(ماوردینك «الاحکام السلطانیة» سنه ویا کتاب مذکورك محبمز قونت ائون اوستوروروغ طرفندن یاییلان فرانسزجه ترجمه سنه مراجعت بیوریله .)

..

نتیجه التبیجه :

اگر حقوق دول اوروپا و خرستیان حقوق دولی ایسه حق طانیماز، يك عاجز و مسکین بر حقوق تشکیل ایدر. بو عادتاً قوماز حقوقی کبی برشی اولور. حقوق وار ایسه عمومکدر، خصوصك دكل. تعالی و تقرر یی جداً آرزو ایتدیكمز حقوق

دول ایسه عمومک اولمیدر ؛ یالکیز اوروپالیرک ، منحصرأ
فصرانیرک دکل .

برده — یوقاریدهده سويلش ایدک ، تکرار ایدهرز —
حقوق دول اوروپا وخرستیان حقوق ایسه اودولتر خرستیان
اولیان دولترلرله مناسبتلرنده عجبا هانکی قاعدهیه اتباع ایده جکلر؟
مادامکه بودولتر هر کسله مناسبتده بولنق ایستورلر؛ آره لرنده
اختلاف ظهوری محتمل ، طبیعیدر . او حالده ایکی شیء عقله
تبادر ایدر :

- ۱ — یابواختلافات حقوق دول موجبنجه حل ایدیلر جک؛
- ۲ — یا حقوق دول خارجنده زور بازو ایله . او حالده علم
حقوق اساتیلر اوروپایه مدنی دیمکده بحق معذورز .

دولتلك حقوقى

دولتلك حقوقى مصنفین متقدمه طرفلرندن يك قارىشيق ،
يك مغلق برصورتده اراثة ایدلشدرد . متأخرین ایسه بو باده
ابراز مهارت ایدرك بوفصلی وضوح تام ایله میدانر چیقارمشلردرد .
سلسله تدقیقاتمز بردرس کتابی اولیوب بر مؤاخذه مطلوبه
ایدوکندن مؤلفینک شوخصوصه دائر سرد ایدکلری مطالعاتی
اقتباس ایتیه جکیز . یالکیز ، برقاچ سوز ایله ، آرای علمایی
اجمال ایتک مجبوریتنده یز :

هفتهره نظراً : هر دولتک بر حق بقای ملکیتی اولوب
بو حق حریت و استقلالى مجتویدر . کذلک متقابلاً رعایت
کورمک حقى ، تجارت متقابله حقى ، هباصل اولان حق بقادن
تشعب ایدر .

باسقواله فیوریه کوره : دولتلك مختاریت ، استقلال ،
مساوات ، ملکیت ، تشریع ، سفارت حقلى واردرد .
نویمانک فکر نجه : هر حکومتک برحق مختاریت سیاسیه سی ،
رعایت کورمک حقى ، تجارت ، حاکمیت ویا سلطنت ملکیه سی
حقلى اولمى لازم کلیر .

بردایه — فودرمک قولنجه : هر دولتک حق استقلال
وسلطنتی یعنی (حق حاکمیتی) ، حق محافظه ، حق مساوات
و حق ملکیتی واردرد .

تروامس — نویسنده نام مؤلفك اجتهاد نجه: محافظه شخصیت،
تملك، تصرف، تشریع، سفارت و معاهده حقاری هر دولت
ایچون درکاردر.

قلوبه رك فكرينه كوره: بونلر حق محافظه، حق استقلال،
حق مساواتدن عبارتدر.

شوتصنيف دها موخر مؤلفلر طرفندن دها بسيط و معقول
بردرجهيه ارجاع ايدلمشدر.

هر دولتك برحق اساسی و طبیعی، برحق ضروری و مطلق
برحق دائمی و زوال ناپذیری واردركه اوده حق موجودیتدر.
Droit à l'existence بوندن (حق محافظه) و (حق حریت)
انشاع ايدر.

حق محافظه نك تعمیقندن (حق تكامل)، (حق مدافعه)
(حق امنیت چيقار.

كذلك حق حریتك تعمیقندن (حق حاکمیت)، (حق
استقلال) ظهور ايدر. حق حاکمیتك نتیجه سی (حق ملکیت)
(حق تشریع)، (حق محاکمه) در.

حق استقلالك ضروریائی (حق مساوات)، (متقابلاً رعایت
کورمك حق)، (حق سفاوت)، (حق معاهده)، (حق
حرب)، (حق تجارت) در.

بوتون بوحقوقك آیری آیری تدقیق و تنقیدی و مسائل
ماضیه و جاریه ایله تطبیقی لازم كلوركه ماهیت حقیقیه لاری تظاهر
ایتسون.

حق محافظه حقوق طبیعییه جمله سندن اولوب هیچ برکسه
طرفندن قابل مؤاخذه دکلدر. فقط حق بقائك دیگرلرك حق
بقاسنه برآنسكل اولماسی لازم كلور. بوقسه حق، ظلمه منقلب
اولمش اولور.

بعض سیاسیون (حق اضطرار) ویا (حق لزوم) دیه
میدانه برحق چيقاروب برطاقم موضعلرده حق محافظه نامه بر دیگر
دولته قارشو استعمال سلاحي ترویج ایتکده درلر. مثلاً ۱۸۰۱
تاریخنده انگلیزلر دانیمارقه دوناتماسنی قوینهاغ لیا ننده یا قیدیلر؛
كذلك ۱۸۰۷ ده ینه انگلیزلر قوینهاغ دارالحکومتی طویه طوئیدیلر
و حرکات واقعه لرینی حق اضطرارده اسناد ایله تبریه ذمت ایتك
ایسته دیلر. بو برطاقم سیاسیون طرفندن بعض معاملات کیفیه
و غاصبانه نك بر صورت مشروعه ده کوسترلر سندن عبارتدر.

بویله برحق متصور دکلدر. حق محافظه نامه حقوق
مدنییه افراد انسانیه بوکی حرکاته مجاسرت ایده مدیکی کی
حقوق مدنییه جنایت اولان بر فعل حقوق سیاسییه ده
جنایت اولمقندن چيقماز.

فقط عجبا بوحق بقایه، حق موجودیت، حق محافظه
رعایت ایدیلورمی؟ تاریخ دول نالبه نك آنحق بوحقه عدم رعایتی
سایه سنده اکتساب فیض ایتدکری کوستریور. بو کون غیر قابل
تعریض حقوق ابتدائی و ضروری دن اولدیغنه عامه مولقین اتفاق
ایدن حق بقا نامه عجبا نلر یاییلمدی؟

علمای همان قبول و تصدیق ایدیلن (حق فتح) ایلله حق بقا تألیف و توفیقیمیدر ؟

هر خالده ایکیسندن برینک حق اولماسی لازم کلیر. حق موجودیت وار ایدی ایسه قریم ، فینلاندا ، لهستان ، بخارا ، خیوه ، برچوق هند حکومتلری بوبال ، قوره امپراطورلری ، هانور قراللی ، متعدد ایتالیان حکومت صغیره سی ، تونس امارتی ، ترانسوال حر حکومتی ، اورائر نهری حر حکومتی ، و قس علیه الباقی . موجود بولونمق لازم کلیر ایدی .

بو حقه حرمت ایدلسه ایدی هیچ بر دولتک انقراض لازم کلر ایدی . مع التأسف حال حاضر سیاسی بو حقی وقایعه قادر دکلدر . حق موجودیت آنجق دولتلرک تسبیقات عدلیه بین المللی قبوللری ، حق سزلق برینه حق مسلککک اختیاری سایه سنده اوله بیلور والا فلا ! حق موجودیتی یالکیز انقراض و بر دولتک محوی ایلله قارشولشدیر میهم . بر دولتک اراضینه تجاوزله آنک فتح و استیلا سیده بو حقه قارشو تجاوزدن باشقه برشی دکلدر . بناء علیه روسیه نك ترکلردن ، ابرانیلردن ، رومانیلیردن ، چینلیلردن ، ژاپونلردن ، اسوچلردن ، کذلک آلمانلرک اوستریالیلردن ، فرانسلردن ، دانمارقلیلردن ؛ ژاپونلرک روسلردن ، چینلیلردن ، آلمانیلری هپ بونوع تجاوزلردند . حق تکامل برحق اساسیدر . هر دولت بوکا مراعاتکار اوله رق دیگر دولتلرک ترقی و تکاملنه مانع اولماق وظیفه قطعیه سیله مکلفدر .

فقط هیات ! تطبیقانده بونک نه قدر شو اذینی کوریورن . ازان جمله حکومت عثمانیه لایعده قایتولاسیونلرله ، اسارت مالیه سیله ، مداخلات اجنبیه ایلله ، اوروپا دولتلرینک حقنده روا کوردکلری درشت معاملهلر ایلله پک اساسی بر صورتده بو حقندن محرومدر . دیه بیلیرم که بالجمله دول غیر خرسیانییه و آسیائی بونعمتدن استفاده یه لایق عد اولونمبور . ۱۸۷۷ محاربه سنی باشعزه آجان روسیه بونی ایلک مشروطیتله اکتساب ایدیه سیله جکمز ترقیاته مانع اولمق ایچون آچدیمی ؟

ایرانک عقد استقراض ایچون روسیه وانکتره دن بشقه سنه مراجعت ایتک حقندن محرومیتی بو حقه قارشو بر ضربه دکلدر ؟

بعض دول محیه نك حق سفارتدن ، یعنی موجودیت خارجیه دن محروم بولنملری هپ بوکا بناء دکلدر ؟ بر مملکت داخلنده واقع آثار نفیسه و عتیقه نك خارجه چیقارلاماسی درجه سنه واران و بوکا استناداً ایتالیا محاکمه حکملر ویریلن بو حق (الحکم لمن غلب) قارشیننده بر حق دکلدر .

حق مدافعه غایت مشروع و مقبول اولوب بوبایدن تطویل مقاله حاجت کوریله من .

حق امنیت خصوصیتده بو مطالبه وارددر . بر دولت دیگر بر دولتک ترقیات عسکریه سنه ، بو حقه استناداً ، مانع اوله بیلورمی ؟ بوقضیه حقوق دول کتابلرنده اوزون اوزادی یه

مناقشه ایدلشدر . فکر منزه مانع اوله نامسی لازم کلیر . مع مافیه دوله غالبه نك بو قاعدهیه هیچده رعایت ایتدکلری میدا . ندهدر . دولتمز پر قاج دفعه بوکئی تعرضاته کرتار اولمشدر . بنه عینی صلاحیتیه استناد ابردولت کرک صورت مصلحانه ده ، کرکسه جبراً بر دیگر دولتك بیومسسه مانع اوله بیلورمی ؟ غروچیوس . و آهل ، زوروز فردریق دومارتنس ، قلوبهر خیر دیورلر . و آهل تعمیق مسئله ایله تناقضه اوغریبور . کذلک مؤلفین جدیددن هفته رده بونک بر سبب حرب اوله میه جفنی بیان ایدیور .

فقط ازدواج ، ترک اراضی ، الخ کئی اسبابدن ملولایی بر بردولتك بیومسسه دیگر دولتلرک بالاجتماع مانع اوله بیللمسی قبولده تردد کستر میور . ویتونه کلنجه . مشار الیه تهلکه ولو مفروض اولسون اکر بر دولتك بیومسی ایله دیگر لرینه ایتاق ضرر احتمالی وارایسه بو حالده بویومک کیفیتنه بر حدود تعیینی لازم کله جکی فکر نده بولنیور .

بلونجلی وایتالیان مؤلفین جدیده سی آلمانیا وایتالیانک بیو . مارینی مشروع کوسترمک ایستدکلر نندن ولو کوچک حکومتلرک ضررینه اولسون بونی قبول ایدیورلر .

بو مسئله نك حلی متعسر در . قواعد و نظریات عمومییه سردندن ایسه ظهور ایدن هر حادثه نك آریجه تدقیق و مطالعه سی ده موافق در .

بالاده شرح و بیان اولتان مسئله به متفرع برده موازنه دوايه

فصلی وارد در که بو ، فن حقوقک اشتغالاتی جهلستندن چیقوب فن سیاستک معترضه عظیمه سته داخل اولور . صددمز خار حنده بولتان بوماده حقنده یالکیز برسوز سویلیلم که دولتلرک تنسیقات مشترکه عدلیه لری بولونامسی . سیاست سر سر یاتنه نك فی یومنا هذار واجده بولونامسی موازنه ذولیه و آنک لازم غیر مفارقی اولان تمویضات دولیه ساخته بولتیقه سی میدانه کتیرمش و بر جوق دولتلره و خصوصیه ۱۸۷۸ برلین قونعر مستنده دولتمزه دهشتلی رختنه آچمشدر . اوت ! دولتلری تنظیم و تنسیق ، حق سز لک درجه سی ، تعدیاتک مقدارنی تحدیدیه موفقی اوله میان سیاست ماضیه و لاحقه بو موازنه و تمویضات ساخته اصولی اورتیهه چیقار مشدر . بواصول ساخته در دیش ایدک . چونکه موازنه ایله دولتلرک توسی امکان خارجهه چیقاریله بیلسه ایدی ، صوک زمانلرده ایتالیا و آلمانیا دولتلری وجود بولماز ، ناپولئون ، بشنچی شارل (شارل کن) ، شارلمان دولتلری ظهور ایتزدی . کذلک موازنه ماده قابل اولسه ایدی انکلترونک اوده اش مستعمرات امپراطورلی — که شمده یه قدر قورولمش ، قورولان دولتلرک اک بیوکیدر — برنده بولونمازدی !

بو آنه کلنجه یه دکن ، تاریخیجه مثبت اولدینی اوزره ، قاج موازنه یا بیلوب بوزولمش ، قاج دولت بویولده تمویضات قاعده سی اوغورینه محو و خراب اولمش ، یا خود کوچلمش ، درمانسز بر حاله کلمشدر !

اتفاقلر ، ائتلافلر ، دول مختلفه بیننده تقریرلر اتفاق مثلک

اتفاق مثنی، اثنانی مثلث - که جمله سی و غیر حقوقیدر -
هپ موازنه نتیجه سی عقد اولونمشدن .
شو غیر طبیعی احوالک انسانی بهمه حال هیئت دوله نیک
تنسیقه وابسته در .

حق حریت، حقوق مطلقه و سیاسیة دن اولوب بوندن حق
حاکمیت داخلیه و یا تعمیر دیگرله حق مختاریت و حق حاکمیت
خارجیه و یا تعمیر آخرله استقلال تشعب ایدر . موادمذکورم نیک
آیری آیری شرحی مقتضیدر .

حق حکم و قضا دخی حقوق اصلیه و مطلقه دن اولوب هیچ
بر استقنا کتورمز، ایسه ده مع التأسف قایتولاسیون احکامی بوکا
منافیدر . [شو جهت ، اهمیت مخصوصه سنه مثنی آئیده موضوع
بحث و مناظره اوله جقدن .]

کله لم حق مساواته : حق نقطه نظر دن مساوات بر امر
طبیعی ایسه لوریمه ، بو نفیس کبی بعض مؤلفین بو حق دن
استفاده ایده جک دولتلرک بهمه حال خرسیتان اولملری شی شرط
قوشبورلر . بو نفیس دیورکه حریت تجاریه یی قبول ایتیمان
چین دولتی دیگر دولتلرله عینی درجه ده معامله کورمک ادعا سنه
نصل بولونه بیلور ؟ حقوق دولی طائیمان بر دولت دیگرلریله
نصل ادعای مساوات ایدر ؟

کرک امور مادیه ده ، کرکه امور معنویه ده دولتلرک ترکیه
قارشو اولان معامله سی ، الحق قاعده مساواته رعایت ایتدکلرخی
کوسترر . ترکیه یی ایلان معامله سیلوماتیقیه ، حق مزده روا کوریلان

حرمتسزلک ، حقارت ، معامله تضییقه و جبرییه بزه بک اعلا
اثبات ایدرکه لوریمه رک مطالعه سی بوکون اوروپاده عموم طرفدن
قبول و ترویج ایدیلن یکانه مطالعه در .

بعض دولتلرک دول معظمه عدادنده بولونه رق دیگرلریله
قارشو معامله نخوت کوسترمسی و مصالح دنیویه ده کنیدیلرخی دیگر -
لردن زیاده صلاحیتدار عدایلری حق مساواته مقایدر . بر
دولتک دول معظمه دن اولوب اولماسی بر کیفیت حقوقیه اولمیوب ،
قوت و شوکتدن منبعت برحالتدر .

اون آلتیجی و اون یدنجی عصرلرده اسپانیا ، کذا اون یدنجی
عصرده اسوچ دول معظمه دن ایدی ؛ بالاخره کنیدیلرینه ضعف
طاری اولدیفندن صنفلری تنزل ایتدی . قریم محاربه سنندن
سکره پروسیه بو یوک دولتلر عدادندن چیقمش و کنیدیسنک
پارس قوفره سنه قبولی بو صفی تکرار اکتسابنه بادی اولمشدی .
ایتالیا آنجی ۱۸۷۰ ده بوزمره ده داخل اولمشدر .

هر دولتک مظهر حرمت اولمنی حق درکاردر . بر دولت دیگر
بر دولتک جیثیتنه ، منافع مادیه سنه ، شخصیت مدنیه سنه ، رعایتکار
اولمغه مکلفدر . بویله اولمدینی تقدیرده ضرر دیده اولان دولتک
ترضیه ایستمکه ، ضرر و زیان طلبنه حق واردر . فقط انصاف
ایله دوشونه لم ، اوروپا دولتلرینک بر برلریله اولان معاملاتیله
ترکیه و دول آسیاییه ایله اولان معاملاتی بیننده بر فرق عظیم
یوقیدر ؟ حکومت عثمانیه هر بار آغیر تحقیرلره ، رسمی ، غیر رسمی
حرمتسزلکلره ، معاملات غیر نازکیه اوغرا یورمی ؟ منافع

مادیه سی هر زمان بریشان ایدیل میورسی ؟ متعدد ، متوع ، مقنع
امثله ایله شو جهتك اثباتی پك قولای ایسه ده حق وقار مزه
اورولان ضربه کیسه طرقدن انكار اولوندیغندن و دائما
هر کس طرقدن مشاهده اولندیغندن بونك شرح وتفصیلنده
برفانده کوره مدك .

حق تجارت ده ، حقوق اصلیه جمله سندن اولوب تفصیلانی
بجملات حقوقیه مذکوردر . دولتلرک رقابت عمومی سی
سایه سنده بو حق بر مقدار محفوظ قالمش ایسه ده ایکی سئقسانسی
ایلرویه سورمکه اکتفا ایدم جکز :

اولا — حکومت عنایه بغیر عدل و حق کرک تعرفه سی
یایمقدن محروم بر ایلدیغندن دنیسانک هر برنده حق تجارت نه
خلل گلشدر :

ثانیاً — بعض آسیا و آفریقا دولتلرینه اوروبالیر [حکومت
محیه = پروتکتورا] طرزی و ردکارندن و دول محیه ایله حامیه
بیننده کرک اصولی رفع ایدلیرکندن حق تجارت رخنه دار اولمشدر .
حق حاکمیت داخلیه موجب نه هر دولتك کندی تبعه سته
قارشو اجرا آتده مستقل قلمسی اقتضا ایدر . فقط هیات که
دول اجنبیه و خصوصیه روسیه دولتی خرسیتانلقی حمایه مقصدیه
دوات عنایه نک بوباید کی حقوق اصلیه نه تجاوز ایشلردر .
فرانسه نک و شمدیکی ایتالیا نک شرقی قاتولک لرینی .
آوستریا نک لاتین آرنالودلری حمایه ایتیری شو حقوق
استعمالندن عناییلری محروم ایتیمکده در .

کذلک قطعات شرقیه ده بعض دولتلرک کندی تبعه سندن
اولیان و برلی بولتان کیسه لری حماییلری بو نوع حق مزله
داخل اولور .

حق حاکمیت داخلیه موجب نه بر دولت کندی طرز
وشکلنی تعیین و تقدیرده مختاردر . دول سائره بوکا مداخله
ایده مزله ، فقط بو حقوقده تجاوز ایدلیرکی یوق دکلدر .
بونک ایکی مهم مثالی : ۱۲۹۲ مشروطیت عنایه سنی کندی
هستی و ترقی سته مضر کورن روسیه ترکیه به قارشو اعلان
حرب ایتشدر . واقعا اعلان حریک سبب ظاهر یسی بشقه
اوله رق کوسترلش ایسه ده سبب اسامی وجه مشروح اوزره در .
مصرده بر دفعه مشروطیت اعلان و بر مجلس نواب کشاد
ایلدیکی خالد انکلزیه حکومتی بر اثر ظلم واعتساف اولق
اوزره شسیمدی یکیدن مشروطیتک اعلاننه ، اهالی به حقوق
حریه نک اعطاسنه مافع اولقمده در . والی آخره .

بر دولتك امور داخلیه سته عدم مداخله شرح ایتیمکده
اولدیغمز حقوقک لازم غیر مفارقیدر . فقط نظریات حقوقیه
بر طرفه بر اقویده دولتلرینک مرضیای ترویجه باقان علما
بوقاعده نک خلافتده اجاله قلمدن چکنامشدر . از آن جمله
واتل اسباب مخصوصه دن (!) طولانی مداخله بی مشروع
کوربیور . ژورژ فرهدریق دو مارتونس بر دولت تشکیلاتی
تبدیل ایدرسه وقومشو بولتان دیگر دولت بونده کندیس
ایچون ضرر کوررسه مداخله به حق اولور دیور . ویتون

و ههفته بر دولت استقلال و امنیت داخلیه سنه بالآخره مضر
اوله حقن کشف و تخمین ایدر ایسه دیگر دولتک مورینه
(تشکیلاتی دکشیدر دیکندن طولانی) قاریشه بیلور اعتقادنده
بولنیورلر . بلونجلیده بو فکره قریب مطالعه در میان ایشدر .
اداره خصوصنده بر دولتک امور داخلیه سنه مساعده
جائز اوله ماز ایسه ده مؤلف بونفیس بوندن بحث ابتدیی
صرده بو قاعده دن استفاده ایده جک دولترک خرسیتیان اونسی
لازم کلیر زعمنده بولنیور . بناء علیه مؤلف موسی الیهک
فکر نجه بر خرسیتیان دولت بر مسلمان دولتن ملی کلیسایی ،
میسوزنلری ، سائرمسی ایچون حقوق مخصوصه طلبنده بولسه
حقن درکاردر . بو باده تطویل مقالی دکل ، کلفه رد و جرحی
بیله زائد بولورز . مصنف دها ایلرو کیدرک بو قوعدک اجرایی
خرسیتیان دولتر بپننده متعتم اولوب بونی غرب دولترینک
شرق دولتری حقنده روا کوردکلری اعتسافات مشروعه نک
(۱) مثالی اولوق اوزره کوستریور .

امثله : غرب دولترینک شرق دولتریه عقد ابتدکلری
معاهداتک اکثری بو اساس اوزرینه مستنددر .

(پارس معاهده سی ماده ۹ - برلین معاهده سی ماده ۶۲)
کذا (چین ایله فرانسه بیننده منعقد ۱۸۵۸ معاهده سنک ۱۳
نجی و حکومت مشار الیها ایله ژاپونیا بیننده سنه مذکورده
منعقد مقاوله نامه نک ماده مخصوصه سی) ممالک عثمانیه ده قونسو-
لوس محکمه لری ، حبس خانهلری ، قونسولوسخانه و سفارتخانه لر

معیتنده عسکر بولنسی ، استانبول لیماننده دول معظمه و آمریقا
حکومات متحده سنک قره قول کیملری بولندیرملری ، قایتو-
لاسیون احکامی ، اجنبی پوستهلری ؛ دیون عمومی مجلس اداره سی ،
مجلس امور بحیه ، اجنبی لیمان رئیسلری و الخ ، وسائر بعض
کری قالمش دولترده اجانبک بونلره مماثل مداخلاتی بو
نفیسک امثله سی الی نهایه اوزاته بیلیر !

هله ترکیه نک ، مصرک ، تونسک ، یونانک امور مالیه سنه ذاتا
وقوع بولان مداخله و بوندن صوکره پورتوغال و آرژانتینک
امور مالیه سنه وقوع بوله حق اولان بومداخلات هپ بوزمره دندر .

دولترک حقوقی اولونجه وظائفی ده بولونق طبیعی و ضروری-
ریدر . وظائف مذکورده نک اساسلی سنک دیکرلرک حقوق
حریه سنه تجاوز ایتماک اولدیغنی سولیمکه بیله حاجت یوقدر .
وظائف دولیه نک غیر متعتم اولان قسمندن ، معاونت متقابله
وظیفه سنندن بحث لزوم کورده م . پاسقواله فیوره بو جهتلری
کوزلجه تعیین و توضیح ایشدر . بوراده تعمیقی آرزو ایتدیکمز
جهت عدم مداخله کیفیتک تشکیل ایلدیکی وظیفه در . مداخله
بر دولتک دیکر دولت امور داخلیه و خارجیه سنه قارشمسیدر ،
یعنی بر دولت امورنده اجانبک رأی و فکرینک نافذ بولنسی
دیکدر . بر دولت دیکرینه شو شکل سیاسی واجتماعی قبول
ایده جکسک و یا منابع لزومکی ایشلتیمه جک ، تجارت و صناعتنکی
تویبع ایتیمه جکسک تکلیفنده بولونه ماز ؛ فلان و یا فلان اتحاد

و اختلافه داخل اوله جنگك . شو اختلافی بو وجهه بر طرف
ایله جنگك كی او امری اعطادهده حقی اوله ماز .
علمادان پرادیه - فوده زدهك مطالعه سسجه بلا دعوت
دیكر لر ك امورینه مداخله هیچ بر دولت ایچون بر حق تشکیل
ایلمز . حق مداخله دن بحث ایلك (حق) گه سنی سوء استعمال
ایسكدر . بالعکس مداخله ایتمك دولتر ایچون بر وظیفه در .
حق مداخله کوچك دولتری حقوقدن محروم براقق . آنری
محو و خرابی به سور و كلك ایستیان بیوك دولتر ك معاملات
و تشبثاتی اورتك . مشروع کوستر مك ایچون اویدر لمش
بر شیدر . حق مداخله یوقدر و اوله ماز . حق . دولتر ك
استقلالی ؛ مداخله ایسه او حقه تجاوز دیمكدر .

فقط علما بو خصوصه اختلاف ایلمز در . مثلاً و اتل ،
قلوب . نویمان عدم مداخله نك بر وظیفه اولدیغنی قبول ایله
برابر بونی بعض قیوده تابع ایشاردر . بو باید قطعی بر قاعده
وضع اولومیه جغنی سولشدر . بلونجی اوله قاعده عدم
مداخله نی قبول ایتمش ایسه ده بالآخرم بوا بعض استنارده بولشدر .
آلبر سورمل و فونق - برهنتانونك افکاریده بوکا یقیندر .
روسیه لی مارتیه سه کلنجه . مدنی دولتر ك امورینه مداخله
اوله ماز . عجبا بوندن مؤلف شهر ك مقصدی نه اولسه کر کدر ؟
ریویه نك مطالعه سسجه باقیلیر سه بر دوات دیكرینه حق مداخله
ویرمش ایسه بو حالده مداخله سی مشروعدر . عجبا هانکی
دولت بر دیكرینه اکراه ملجی اولسه دن بویله بر حقی بخش
ایدر ؛ ذاتاً بویله بر حق قابل بخش و تفویض میدر ؟

آرا و مطالعات بویله ؛ تطبیقاته کلنجه ؛ بو باید
کندمزدن بر شیء سولنامك ایچون بر مهم اتر دن فقرات
آنیه نی مالاً ترجمه ایدم : بر طاقم مؤلف لر انکتره نك و آمریقا
حکومات متحده سنك عدم مداخله اساسنی وقایه ایلر لردن
طولانی کندیلیرنی ستایشه لایق کور مشلدر . بو ستایشلر
حقی دکلدر . بالعکس ! واقعا انکتره هر وقت کندی منافعی
نظر دفته آله رق ۱۸۲۱ ده آوستریا و ایستالیا و ۱۸۲۳ ده فرانسه
و اسپانیا مداخله لرینه اشتراك ایتمدی ؛ قوت دونه سه لروده
و برنس دومتر نیخ طرفدن ایلرویه سوریلن حقوق دول
قاعده سه اتباع ایلدی .

لورد قاستله ریغ بر تلغرافنده هیچ بر حکومت امورینه ،
یالکز منافع حقیقه سنك مختل اولسی حالی مستثنا اولق اوزره
دیكر ك مداخله سی جائز اولمیدیغنی انکتره قدر مدافعه ایده من
دیمش و دوق دورلینقتون دخی ۱۸۲۲ ده انکتره حکومتی .
انکلیز قرالی حضرتلر نك منافع اساسیه سی مختل اولدجه ،
هیچ بر دولتر ك امورینی (سانسوره) ایتمك لازم کلدیکی
قاعده سی شدله مدافعه ایلر یولنده افادانده بولونمش و قانینغ
۱۸۲۳ ده انکتره و فرانسه و آمریقا حکومت متحده سنی کوبا
آطه سنك الی الابد اسپانیانك تحت تابعیتنده بولونمشی اعلانه
دعوت ایتمش ایسه ده انکتره ۱۸۲۶ و ۱۸۳۴ ده پورتوغال
امورینه و ۱۸۵۶ ده نابولی ایشارینه قارشمیدی ؟ ۱۸۴۰ دن

بری و حتی آندن دها اول هر فرصتدن استفاده ایدرک ترک
ومصر مصالحه مداخله ایلدیمی ؟

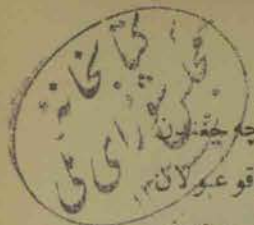
انکلتزه دیکرلرک ایشلرینه مداخله کنیسنه مسلك
اتخاذ ایلشدر ؛ فقط ، غیربدر که حق مداخله یی دیکرلری
ایچون قبول ایتمز ؛ مداخله ، فکرمنجه ، حقوق عادیده
اوله مدینی کبی ، حقوق ومناسبات دولیهده اصلاً جائز
اوله ماز . فرض محال اوله رق بوحق قبول اولونه حق اولورسه
حقوق دولک اساسی تخریب ایدلش اولور . مع التأسف مسائل
عثمانیه موضوع بحث اولدیمی اوروپا لیرجه بو کیفیت اک اساسی
برحق دیه تلقی ایدلشدر . بویاده مثال ارانه سنی پک زائد
عسد ایدرز ؛ هر هانکی اوروپا دولتیله عثمانی دولتنک اون
طقوزنجی و حتی اون سکزننجی عصرلرده کی مناسباتی تدقیق
ایدیله جک اولورسه بر سلسله مداخلات تشکیل ایدر . بناءً
علیه بوجهتده مداخله یه مثال ارمه دن ایسه عدم مداخله یه
نمونه تخریسی دها موافق اولور !

بورجی ویرمیان ویا ویره میان بر دولتک اموریته مداخله
مشروعیمیدر ، دکل میدر ؟ شمدی یه قدر فی الواقع یونانستانک ،
ترکیه نك ، مصرک ، تونسک ، صربستان و پورتوغالک باشنه بویله
فلا کتار کلشدر . قوی دولتلر ضعیف دولتلرک امور مالییه سنه
بوندن بلا استفاده قوتورول وضع ایلشلردر . فقط مع التأسف
مصر و تونسده بوقوتورولی اشغال و اداره اجنبیه تعقیب ایتمش
بولنیور . بر دولتک دیکر دولتلر تبعه سنک حقوقی ابطال

ایتمی هیچ بروقت تجویز ایدیه من ایسه ده بر دولتک بورجندن
طولانی استقلالنی غائب ایتمی قطعاً قبول اولنهماز . بو حالده
تطبیق ایدیه جک اصول پک بسیطدر ؛ مدیون دولت ادای
دینه اجبار اولنور ؛ اگر نتیجه حاصل اوله ماز ایسه دیونک
فائض ورأس المالک اطفاسنه کافی کله جک قدر بر واردات
اوزرینه بین الملل بر حیز وضع اولنهییلور . شوقدر
وارکه اولاً بو فائضک فاحش اولمامسی ، ثانیاً دیونک
اشنای عقدنده غین و تفریر اولوب اولدیمی ، ثالثاً واردات
مخصصه نك جیبانی مصرفنک - بزده اولدیمی کبی - حددن
افزون اولمامسی ، رابعاً فائض ورأس المال ایچون توفیف
ایدیه جک وارداتک دولتک تدبیر امورینی مانع اوله جق بر
مقدارده بولمامسی کیفیتلری نظر ابتصاره آله جق مواد
همه دندر . شوراسنی تکراردن اجتناب ایتمک که بورج ایچون
بر دولت دیکر دولت اموریته مداخله ایدم من ؛ وارداتی
تریده اولدیمی کبی کندی اداره سنه آله ماز (یا لکن مراقبه
ایدیه ییلور) ، مملکتی اشغال عسکری تحتنده بولوندره ماز ،
اداره یه اشتراک ایدم من ، مملکتی آله حقنه مقابل ، اموال
موقوفه کبی صاته ماز ؛ چونکه دولت آلینوب صاتماز ،
اهالیسنه عائددر . (ایسته بو کبی مطالعاته وموزونه
قاعده سنه بناءً آمریقا حکومت متحده سی کریده قالان بر
برطاق وسطی وجنوبی امریقا دولتلرینک بورجندن طولانی
اوروپا دولتلری طرفندن اینجیللمسنه بالفعل مانع اولمقددر .
ومنه زونه لای ایشی بوکا مثال تشکیل ایدر .)

دین طولایسیله بردولتک دیکری طرفدن دوچارمداخله
اوله رق استقلاله تقیصه ایرانی ، الحق ، قرون متوسطه ده ،
مختلف برلرده ، مدیونلرک ادای دینه قادر اوله مبه رق حریرتری
قائب ایتملرینی آندیرر . مع التأسف بو خصوصده شمعیکی
حقوق دول ، روماده اسارتک شدتله جاری اولدینی زمانده کی
حقوق عادیه دن پکده مترقی دکلدیر .

برمملکت داخلنده سرزده ظهور اولان حادثات سیاسیه ،
انقلاباته ، خصوصیه اختلالات اجتماعیه دیکرلرک مداخله سی
قطعیاً جائز دکلسده ، بوکی احوالده ، اختلالک اومملکتک
حدود ملکیه سنی تجاوزله خارجه سرائتی حالتده ، خارجک
حق بقایه استناداً مدافعه نفس ایلمی طبعیدر . ذاتاً بوجهت
مناقشه بی ده موجب اوله ماز ، فقط ، بوندن دهامهم بر مسئله
واردرکه اوده بردولتک دیکر دولهت اهالیسنی ظلم واعتسافدن
قورتارمق ایچون مداخله یه توسل ایدوب ایده مامسیدر . کیفیت
مذکورده ، ماهیتی اعتباریه ، برمداخله دکلدیر ؛ عادتاً بر تعاون
وظیفه سیدر . مثلاً عبدالعزیز کبی ، عبدالحمید کبی ، محمد علی
شاه کبی ، خدیو اسماعیل پاشا کبی ، رئیس قاسترو کبی ،
برنجی نابولئون کبی ، موسیو ستولیپین کبی ظلمه نیک ربه
اسارتنه کرفتار اولان وبعض مؤثرات سیاسه دن طولای الینی
قالدیرمغه بحالی اولیان ملتلی قورتارمق حقیقه بروطفه
دکلیدر ؛ بوکا موافق جواب ویرمکده تردد ایده مینر . شو
قدر وارکه حقوق دوله — مطلق صورتنده — بویه برحق

درج ایدیلورسه دهشتلی برسوء استعمال قیوسی آجه چقون
بونک ایکی شرطه معلق اولسی لازمدر : اولاً وقوع بولان
ظلم هر کسجه ظلم صریح عد ایدیلدر . یوقسه یالکز برجهندن
بر نقطه نظر دن اعتساف عدایدلسی کافی دکلدیر ، ثانیاً اشبومداخله
کیفیتک بر ایکی دولت طرفدن دکل ، مختلف اتفاق واتحادره ، مختلف
استلافره داخل بر هیئت مجتمعه طرفدن اجرایی واجبه دندر .
بر دولت دیکر دولت تبعه سندن بولنان دینداشلیرینی
لاجل الحمايه اودولت امورینه مداخله ایده بیلیرمی ؟ برفرانسز
مؤلفنک فکر نجه اورویاخرسنن دولتری بویه برحق تصدیقده
وخصوصیه ترکیه امورنده تطبیقده تردد ایتمه مشاوردر ؛ شو
قدر وارکه اسباب مذهبه ، مداخلات اجنبیه ده ، هیچ بر
وقت بر سبب حقیقی تشکیل ایتماش ، دولتر بونی سیاسی بر
سلاح مقامنده استعمال ایتمشوردر . فکر منجه بویه برحق متصور
دکلدیر . فقره سالفه نیک حکمنه داخل اوله بیهلجک بر ظلم ارتکاب
ایدلمش ایسه اوخالده ، اوفقره موجبجه برمداخله اوله بیلور .
بناءً علیه ۱۷۴۰ تاریخی قایتولاسیون موجبجه ترکیه ده
فرانسه نیک قاتولیکری همایه سی ، پساروخه وبلقراد معاهده
نامه لری موجبجه آوستریالیلرک بوسنه ، آرانوودلق ووطنه
ایالاتنده کی قاتولیکلر اوزونده کی حق ، کوچوک قاینارجیه
معاهده سی موجبجه روسیه نیک اورتودوقسلر اوزرنده ادعا
و ۱۸۵۳ ده عالی پاشانک جرح ومواخذ ایلدیکی حقوق کاملاً
فضولی وغیر مشروعدر .

حق استعمار

بوتفیسك اترندن منقول فقراتدر :

« بردولتلك مدنيتك فوائدندن ديكريني نصيبه دار ايتلك
ايچون آنك امورينه مداخله سي . ديكر مداخله لر كي ،
استقلال دوله قارشو برسوء قصد تشكيل ايديكندن مردوددر .
بولونجی بوفكره معارضدر . مومی اليه ملل متمدنه باربار ويا
وحشی قبائلی اداره وتريه ايتلك حقنی ورييور . بمضيلر ايتلك
نظر دقتی جلب ايديه بيله چك اولان بوفكر غير قابل تصوييدر .
چونكه بو صورته حريت بشريه قولای دوجار تجاوز
اوله ييلور . ذاتاً مؤلف مومی اليه مدنيلرك غير مدنيلر حقنده
بلا مرحت طاوراندقيريني تصديق ايديور . هر حالده نشر
مدنيت ايچون تلقينات صلح پرورانه ده بولونق مقبول برشيدر :
فقط هه قهرك غایت طوغری اوله رق سويلديكي كي ، دنيا ده
هيچ بر ملتك بدوی وحشی قبائله كندی قوانینتی
قبول ايتديرمك حق و صلاحیتی يوقدر . اكر انسانیت نامنه
آفریقاده زنجی حكمدارلرك امور داخله سینه مداخله قبول
ايديلورسه نه ايچون ۱۷۹۳ ده اوروپانك فرانسه حدونی
تجاوزی كیفیتی دوجار مواخذه ايدلسون ؟ بر آدمك ، برهيئتلك
حق حرتی تصديق ايديله بيلمك ايچون او آدمك ، اوهيئتلك
ديكرلرك حقوق جريه سینه مراعاتكار اولسی لازمه دندر . »

كنديلكمزك برقاعده وضع ايتيش اولماق ايچون اكثريت
مولفينك تصويب كرده سي اولان بر نظريه يي يوقاری به نقل
ايدلك . تطبیقات بو نظريه تك كلياً ضدینه در . آوستريا واسوج
ونوروج دولترندن وبالقان حكوماسندن ماعداسی دنيا نك هر
نرمسند عاجز ، مدافعه نفسه غير قادر برملت ، بر قوم كور مشار
ايسه حق مفروض استعمارلرندن بالاستفاده آنی ربه اسارته
آمشلردر . بوربه اسارته آلق كیفیتی علناً ، صراحة بریری
ضبط واشغال صورتيه جلومه اولدینی كي ، حايه شكلنده ده
تظاهر ايدر . حتی ، مصرده اولدینی كي ايكي شكلندن ده
بالكیه خارج بولونه ييلور . دولتر مستعمراتی اجزای
وطنندن عد ايتزلر ، آنی وطنك مستملكسی ، مالی ، ملكی تلقی
ايلرلر . مقصدلری اوراده كي اهالی يي يتشديرمك ، طريق
مدنيت سوك ايتلك دكلدر . اكر بويه اولسه ایدی بوكون
بودرجه مدنی اولان فرانسزلرك جزا ئرده ، تونسده ، مستعمرات
سائرده يرليردن هيچ اولمازسه بش اون كشی يتشديرملری
لازم كير ایدی .

بالعكس انكليزلرك هندده ، آفریقاده وعلى العموم
مستعمراتنده ، فرانسه نك خصوصيله تونس وجزا ئرده ،
بلجیقاليلرك قونقوده ايتدكلری ظلم ووحشت قالمشدر .
مجرری سی وعملی ایفا ايتيان قونقوليلرك كيسلمش لارندن
تهجكلر تشكيل ايدليكي ، مخرای كيرده بيچاره ومنصوم
قبا ئلك « دوم دوم » قورشونلری ، ميترايوزلره خاك هلاكه

سرلیدی ، چینلبره جبراً آفیون قوللانلری ایچون حرب
اعلان ایدلدیکی وسائر وسائر بشرک جدأ موجب عاروخجالتی
اوله حق احوالدر .

استثناسی اولیان برقاعده اوله رق شوراسی درمیان ایده .
بیلیرکه بوکونه قدر کری ده قالمش اقوامدن هیچ بری
اوروپالیر طریق مدنیة سوق ایده مامشلردر .

کذلک استثنایله دوچار تحدید اولماز بر قاعده اولمق
اوزره شوراسی ده درمیان ایدرکه اوروپالیر اقوام مدنیهدن
جمله سی حسن ایدیلور بر صورتده کریتمشله . مدنیّت موجوده .
لرندن تبعید ایشلردر .

انگلزلرک مصرده خدمت ایتدکلری افسانه سی تکرار
ایدلسون ؛ بویاده تردد ایدنلر مصر حزب الوطنی سی رئیس
محرم محمد بک فریدک قونفرانس لرینه وهنوز انتشار ایدن
بروکسل قونفره سی مقررات مهمه سنه مراجعت بیورسونلر .
تطویرلدن احترازاً ، صدودن چیقماق ایچون مستعمرات
مختلفه اوروپالیرک شمده به قدر یابدقلمی مظلومدن اختیار
ایدکلری ملوث ، معیوب ، مدخول بولتیقه دن بحث ایتمه جکمز .
ذاتاً بو مطلبه دائر یک چوق شیلر سویلمش ویا زلمشدر .

بر ملت آنجق کندی کندی ، کندی وساططیه وکندی
حقوق طبیعیه سنه مالک اولدینی وقت تکامل ایده بیلور .
واقعا استیلا زده اولمش بر یرده ایجه صلاح وتمدن آتاری
کوریلور : جزائر ، اسکندریه ، بومیایه ، باتاویایه ، مانیلایه

واران بر سیاح منتظم جاده لر ، القتریقلی تراموایلر ، بانکله ،
عالی بنالر کورر فقط بونلر هپ اوروپالیرک مالی ، اثریدر . زواللی
برلیرک املاکی استملاک ، حقوق حریه سی ، حقوق ملکیه سی ،
حقوق سیاسیه سی غیر قابل اعاده واسترداد بر صورتده نزع ایدلمشدر .
اوروپالیر اول بول مصارف عمومیه بی محوایدک انسال
آیه نک خروجنه قارشو وضعیترینی تأمین ایتک ایستمشله
وحقاکه بوکاده موفق اولمشلردر . مدنیلر متدنیلره ؛ سز
کورولنی چیقارماز وچیقارماز ، اوصول ، ساکن عمله ، چفتجی ،
اوشاق اولیکمز ؛ مأمور اولمغه ، مسالک حره احماسندن بولونمغه
اصلاً رغبت ایتمه ییکمز . بوکی شیلره احتیاجکمز یوقدر .
مأمور ، خواجه ، آووقات ، دوکتور . . . ایسترایسه کمز
بز سزه بونلردن دیله دیککمز مقداری کوندررز دیورلر .

قایتلیرم دنیلن حکومت سرمایه داران ایسه یاره لرینی
تزییددن بشقه هیچ بر حسن انسانیت ، هیچ بر حقوق برستی
ایله اتعاب ذهن ایلدیکندن دولتری تضییق و بوسایه ده اهالی
مستعمراتی عادتاً حیوان کی چالشدیروب آنلرک سی و عمللرندن ،
خرابی وفلا کتیرندن استفاده ایدیورلر . اهالی مرقومه نک
بر درجه کوزلرینک آچیلیمسی سرمایه داران اوراده موجود
مؤسسانک محو واندراسی مقدمه سی دیه تلقی ایلدکلرندن اولانجه
قوتلریله زواللی متدنیلرک بر مقدار ده کوزلرینک قابلی
قالسته ، بر مدت دهالرنی قالدیرمغه محاللری اولمامسنه صرف
مجهود ایدیورلر .

ایشته مدنی او، و پالیر پک کری اولان اوسترالیا و آمریکا و اوقیانوسیا قبائلی بتون بتون محو ایتشلر؛ آنلردن بر آفرقی اولان اقوام سائرینی بر کون کلوبده کندیلرینه رقابت ایدم چک بر سر تبه ایصال ایتماک ایچون بر نوع (قلور و فورمه) ایتش بولنیورلر.

الحالة هذه بشریتك اکثریت عظیمه سی، بو مفروض و مکروه حق استعمارک استعمالی نتیجه سنده محکوم تدنی بولنیور؛ حقوق طبیعی، مدنی، ملکی و سیاسی دن محروم اولیور. عالم مدنیته از تکاب ایندیکی بومدیت دشمنلی، بو وحشت هیئت اجتماعیه حاضره نك اساسی، الکغو اولونماز بر جنایتدر. حالبوکه قشر زمینی طانماز بر حاله کتیرن، (سهن غوتار)، (مون سه نیس) تونلرینی، (سویس) قتالی آجان، تلفراف، تلفون، تیمور یولی خطریله عالمی بشقه بر شکله افراغ ایدن سطح دریایی مهیب درد نوتلر، معظم ترانس اطلاعاتیقلر ایله طولدران، تله سکویلیله، میقروسکوپلیله بی انتها کشف ایلین، فن حقوقده، طبعده، کیمیا و حکمتده، ادبیات و فنیاتده، اقتصادیات و صنایعده بوقدر ایلر و کیدن انکلیزلر، فرانسلر، فلمنکلیلر، بلجیقاییلر ربه اسارتلرینه کیمش قسم مهم بشریتی تمدن ایدم مزلمی ایدی؟...

کندیلرنده بو خاصه و قابلیت تمدن و تربیه وار ایکن مدنیلرک متدینلری دها زیاده کرولمک خصوصنده کی غیر تدینیه نه دینور؟

یوقاریلرده دیدیکمز کی بر دولته مستعمره اتخاذاست صلاحیتی یوقدر. بر مملکت آنجق اهالیسنه عائددر. مال متقوم دکلددر. آلتوب صایلماز؛ ملیونلرجه اهالی اوروپا تجاریته مال و ملکی اوله ماز.

بوکون حق استعمار قرون سالفهده کی اسارت کی ابقا ایدیلور و مستعمرات خلتنه حقاری اعاده قلنور ایسه آنلرک تمدنلرینه آرتق هیچ بر مانع قالماز. آنلرده البته قاعده تکامله منقاد اوله رق یواش یواش نصیبه دار ترقی اولورلر. بناء علیه بو خصوصده حق ظلمه غلبه سی نتیجه سی اوله رق بتون دنیا تمدن ایتش، بدویت و وحشت تدریجاً زائل اولمش بولنور. نتیجه کلام؛ شمادیکی اوروپا مدنیته بر آنکل اولیور و ترقیات مدنیسی واسطه سیله غریبدرکه عینی مدنیته نعم و انتشارینه بر مانع تشکیل ایدیور.

بر دولت دوره تکاملنده بشقه دولتلردن استعانه مدنیده بولونه ییلور ایسه ده هر حالده منحصر آ کندی و ساطیلیه، کندی تشبثایله ایلر و یله ییلر. مثال: ژاپونیا. بر دولت مدنی بر قطعه مدنی بی نه قدر اعمار ایدر ایسه ایتسون، اهالیسی محروم حریت اولور و قوه تشبیه سنک انکشافه موانع طاری اوله حق اولورسه کیروده قالور. مثال: مصر اهالی اصلیه سی.

بر مملکتک دائره مدنیته دخولی، بر مدنی مملکتک اصول و قوانین، مؤسسات و عاداتی حرفیاً تقلید و اقتباس ایله اوله میه جنی

امثال تاريخيه سيله متبدر . حتى بر مملكت مدينه اهالي سندن
بضيتك مهاجرت ايدوده ماوراي البحارده بر قطعه استيلا لري
واوراده بر جمعيت جديده تشكيل لري حائده بيله آلرك مديني
ايله مديت سابقه لري بينده فرق حاصل اوليور . مديت
محيطه ، زمانه ، اقليه ، عرقه ، كوره تحالف ايدر . آمريكا
مديني ايله انگليز مديني ؛ فلنك مديني ايله ترانسوال
واورانز مديني ؛ فرانسز مديني ايله قانادا مديني آرمسنده كي
فرقلر يك ظاهر در .

اوحالده ، بر خلقك ترقيسي ، كندی عادات و اخلاقك ،
مخصوصات و قوانينك ده برلكده ترقيسنه وابسته در . حالوكه
عادات و اخلاق ، مخصوصات و قوانين و سائط اجنبیه ايله تكامل
ايدومن . شهسز معارف اجنبیه دن ، ترقیات غریبه دن استفاده
واستفاده ايديلور فقط ايش اولديني كي قويه دن عبارت
دكلدر . بناءً عليه مثلاً هند عالنده بر تكامل مطلوب ايسه
هند مخصوصاتك تركي و برلرينه اوروپا اصول و قواعدينك
اولديني كي قبولي هيچ برتيجه ویرمن . بونك ايچون مخصوصات
هنديه نك مظهر تعالی اولسي لازمدر .

عهد غتيقه وساره

بو قاريده هر دولتک - اساس اعتباريله - حق قضاي
اولديني سويلش ايدك .

اگر لوريمهرك تصنيفي نظر ابتصاره آئورسه ، دولت
عثمانيه وديكر بر طاقم دول غير خريستيانيه ، اوروپا و خريستيان
حقوق دولدن تماماً استفاده ايدمه جگرندن بو حق قضا
دوچار تعليل اوليور . دها طوغريسي كورولتينك قسم اهمي
بو حقت باشنده باطليور .

تنقيد آتزه باشلامه دن اولان باسقواله فيوره . بونفيس
وانكهارديك آتارنده كورديكمز نظريات اجنبيه نك اجمالي
مناسب كوردك .

باسقواله فيوره دن :

« قايتولاسيون احكامنه تابع ممالكده اقامت ايدن اجنيبلر
او مملكتك حق سلطنت داخليه سي ايچابندن اولان حق قضا
سندن نوعاً خارجدرلر . بو اجانب حقارنده آنحق كندي
شهيندرلرينك حق قضاي جاري در . حق قضايك تمديدي
كيفيتي بر حال استثنائي اوله رق تلق ايدلميدر . توسيع دائرة
شمولي جائز دكلدر . بناءً عليه قايتولاسيونلرك تطبيق و تفسير
احكامي صددينده اختيار احتياط لازمدر . يعني دائماً قايتولا
سيونلرك قصر و تحديدي يوانده تفسيرات و قوعبولميدر .

... اشبو قواعد قایتولاسیون احکامندن متولد (خارج از مملکت) حقوقك توضیحی ایچون ایلرویه سورلشدیر. حقیقت حالده قایتولاسیونلر حقوق عادییه مخالفدر؛ چونکه عهود مذکورہ حق سلطنت وحق حاکمیت داخلییه منافیدر. ایسته بو سایهده مملکتك حکمرانی اولیان بر پادشاه، او مملکتده، حق اولیان بر قضا صلاحیتندن استفادہ ایدیور. قایتولاسیونلر فعلاً و حقوق نقطه نظرندن اصول آتیہده زائل اولور:

اولا — قایتولاسیون احکامی جاری اولان بر مملکت بر دیگر دولت مستقلیه التحاق ایدرسه؛
ثانیاً — او دولت دولتمندنه سویهسنه چیقارسه؛
ثالثاً — مدنی بر دولت حمایهسنه کیرر ایسه.

شو اساس هر کس طرفندن قبول و تصدیق ایدلش عد اولنه ییلور چونکه دول مختلفه مسلمان ادارهسندن چیقوب خرسیتیان ادارهسنه کچن مصوع ایله مدنی بر دولتك حمایهسنه مظهر اولان تونسده قایتولاسیون امتیازاتندن فرائت ایشلدر.

... قایتولاسیون احکامندن مقصد مدنی دولتله غیر مدنی دولتله ییتندهکی احوال و مناسباتی تعیندر.

واقعا اساس اعتباریله بونلر احکام عمومیة حقوقیهیه منافق در فقط آسیا و آفریقا اقوامیله سائر باربار اقوامك احوال اجتماعییه نظر اعتنایه آلنورسه استحساناً قبول اولنورلر.

... بو کون دولت عثمانیه دن ماعدا، قایتولاسیونلر مملک آتیہده جاریدر:

۱۸۶۶ معاهدهسی موجبجه چینده؛

۱۸۸۴ معاهدهسی موجبجه قوردهده؛ (زابون استیلا

سندن صکره؟)

۱۸۲۵-۱۸۸۰-۱۹۰۶ معاهدهلری موجبجه فاسده؛(?)

۱۸۶۲ معاهدهسی موجبجه ایرانده؛

۱۹۰۵ معاهدهسی موجبجه سیامده؛

قایتولاسیونلری موجب اولان احوال زائل اولدقدہ آنلرکده زوالی لازم کلور. بوکا بناء ۱۸۹۸ده ژاپونیا عهود عتیقه دن قورتلدینی کچ برلین معاهدهسی موجبجه آیری دولت اوله رق تشکل ایدن و خرسیتیان ساکن بولنان عثمانلی ولایات سابقهسندن دخی قایتولاسیونلر رفع ایدلشدیر. «
بوتفیسندن:

«مملک خرسیتیانیه نك اسلاملر طرفندن فتح واستیلاستندن صکره اوراده متمکن اجانبك احوالی دکشمندی. تجار هیئتلری اسکی سربستیلرینی محافظه ایتدیلر. حتی قونسلرلر-ینك حقوقی توسیع ایدلدی.

... قرآن موجبجه دار اسلامده متمکن بولونمیانلر دار خربده درلر. شرعاً آنلرله حرب دائمی مجبوریی واردر؛ بو حال حرب آنجق متارکه و امان ایله موقه تعطیل ایدیلر. ییلور. بناء علیه بو دائمی بغض و عداوت قرآن احکامنجه

اهالی خرسقیانیه و حتی فرنك محله لری ساکنلری ایچون اهل اسلام طرفدن بسلنمی مأموریه اولان خصوصتدن طولانی بو هیئتو کندیلرینک سوریه و فلسطین خرسقیان پرنسلیری زماننده حاز اولدقلری حقوق تأیید و توثیقی ایستیدیلر . ترکر و صربلر نجار هیئتلری رنجیده ایتمک شویله طور سون، تجارت بحریه نك فوایدنی تقدیر ایلدکلرندن آنلری حایه ایله مختلف حقوق و معافیاتدن مستفید ایلدیلر . ایشته بو ایکی جریان افکاردن قایتولاسیونلر چیقدی ؛ آمالنی ، جنوه ، فلورانس ، یزا ، وندیک ، بارسلون شهرلری و فرانسر قراللری باربار سلاطین و امراذن ، خدیولردن (؟) بو عهدنده مهلری آلدیلر . اشبو معاهدات تجار هیئتلرینک حق تجارتی قبول و قونسولسارک صفت حاکمیتی و آنلرک فرنك محله سنده ضابطه و وظیفه سنی تصدیق ایستی .

... اوائلده قایتولاسیونلر بعض ملل اجنبیه طافقه بخش اولونش حقوق و معافیات ایدی . آندن سوکر بر طاقم حقیقی معاهدات بونلرک یرینه قائم اولدی . قایتولاسیونلر شرقده بک اسکیدر . بونلرک اسباب تنظیمی مدنیت ، دین ، اعتقاد ، قوانین و عادات نقطه نظرندن اقوام شرقیه ایله اقوام غربیه بیننده اولان اختلافدر . قسطنطینیة نك سلطان محمد خان ثانی طرفندن فتحی سنه سی جنوزلرک طلبی اوزرینه مشارالیه آنلرک حقوق قدیمه لرینی تصدیق و تأیید ایلدی . ۱۴۵۴ ده

وندیکلرک حقوقی تجدیداً تصدیق قالدی . بو عهدنامه طرفینجه عقد ایدلش منتظم بر مقاوله حالنده در .

غریبدرکه احکام قرآنیه موجبجه کفار ایله منمقد هر معاهده بر مشارکه ماهیتنده در ؛ ایشته بویدن طولاییدرکه هر معاهده آنی امضا ایدن پادشاهک و فائیله کائن لم یکن اولور . بناءً علیه فرانسه ایله اولان معاهده اون ردفعه تجدید ایلدی ؛ فقط محمود اول امضا ایلدیکی معاهده نك اختلافده شامل اولمی شرطنی وضع ایلدیکندن آرتق کفّه تجوددن وارسته قالدی .

... فی الحقیقه باب عالی یازس معاهده سی موجبجه اورویا هیئت دولیه سته داخل اولش ایسه ده سیر تراووس - تویسک مطالعه سنجه اورویا قایتولاسیونلردن واز کچه من : « حقوق عربیه نقطه نظرندن اسلامیت ایله نصرانیت بیننده بر زمین ائتلاف یوقدر . عادات غیر مکتوبه اسلامیه نك اساساتی خرافات اسرائیلیه و جول چو جقلری اولان هر یلرک عنعناتنده آراغیلدر . قایتولاسیونلرک محافظه سی کرک اسلاملر ، کرک خرسقیانلر ایچون واجیدر . احکام مذکورده کرداب دیننک اوزرینه چکلش بر کوپری ماهیتنده در . باب عالی نك قایتولاسیونلری اورویا حقوق عهدیه سنک اسلام ایچون وجودی الزم بر فصل مخصوصی اوله رق تلقی ایلدیلدر تا که اسلام بو صورتله قوانین شرعیه سته خلل کله دن اورویا حقوق عمومیه سسندن مستفید اولسون ...

بر دیگر جهندن قایتولاسیونلر اورویا دول خرسقیانیه سی

تبعه سینه به کنده قوانینی حمایتی نمهند، کندی مأمور لرینک
دائرة قضایی داخلنده یاشامق حقنی تأمین ایدیور .

... بلکه قایتولاسیون احکامی تعدیل لازم کلیر ؛ فقط
احکام مذکورینی رفع والفا ایتمک اسلام علیه یکی بر اهل
صلیب حاضرملق و جنای قلعه یوغازی زورلامق دیمک
اوله جقدر .

آنکله اردک (ترکیا و نظایات) نام اثرنده مندرج فقره
آتیہ دخی شایان نظر در :

« درسمادته منتشر نیم رسمی غزتهلر افکار عمومی بی
مداخله اجنبیهی صورت قطعیده بر طرف ایتمک مقصدینه
حاضرملقه باشلادیلر ، یوغزتهلرده دنلیوردی که « قایتولاسیونلر ،
دولت عثمانیه تک دوره اقباله واصل اولدینی بر زماننده سلطان سلیمان
قانونی طرفندن بخش ایدلمشد . بومعاهدات ، بادشاهک ضعفندن
بالاستفاده جبراً استحصال ایدلمش امتیازات ماهیتنده اولمق شویله
طورسون ، بلکه بر اثر تراکت و خبر خواهی اولمق اوزره ویرلمش
مساعداات قیلندندر . حکومت عثمانیه بو مساعدااتی استرداد
ایتمک حقنه مالکدر . قایتولاسیونندن مستفید اولانلر ، موقع
ممتازلرندن بالاختیار واز کچمز لرسه باب عالی بو امتیازاتی الوفا
ایده جکدر . »

بویاده دلائل تاریخیه ، باب عالینک ادعاسنی صراحة رد
جرح ایدیور .
قایتولاسیونلر ، مجاناً ، لطف و عاطفت قیلندن اوله رق

ویرلمش معاهدات دکدر ، واقعا بونلر شکل ابتدائیلری هرایی
طرفی ایفای تعهده مجبور ایدن بر معاهده نامه دن زیاده طرفندن
بالکمز برینک تعهدینی حاوی بر مقاوله نامه یه بکمز ؛ فقط اجنبی
حکمداره ویریلن حقوقک دولت عثمانیه ایله اتفاقه مقابل و عثمانیلره
ایفا ایدیلن خدماتک معادلی اولدینی ده شبهه سزدر . قایتولاسیونلره
ظاهراً تأمام اولمقله برابر حد ذاتنده حقیقی بر معاهده نامه در .
ذاتاً برنجی فرانسوایه ویریلن وبالاخره دیگر لریسه نمونه اتخاذ
ایدیلن ۱۵۳۵ قایتولاسیونی سلطان محمود اول طرفندن « کرک
کندیسی و کرک اخلافی نامه اوله رق » تجدید ایدلمش و بوندن
صکره عقد اولونان بر چوق معاهدات سیاسی و تجاریه دخی دیگر
قایتولاسیونلری تأکید ایتشد .

فرانسه حکومتی ، ۱۷۴۰ سنه سندن بری عقد ایتدیکی
قایتولاسیونلرک و بالخاصه غایت صریح اولان ۱۸۰۲ معاهده -
نامه سنک قیمت حقوقیه سنی قولانجه اثبات ایتدی . دول سائر ملک
اکثری ده و قیله عقد ایتمش اولدقلری معاهداتی ایلر ویه سوردی .
بالکمز روسیه حکومتی ترکیا اوروپا لیلرک معافیاتی مدافعه خصو -
صنه اهمیت ورمیور کی کوردندی ؛ ممالک عثمانیه ده بولوتان
اوروپا تبعه سی منافعی محافظه ده بر فائده کور میوردی ؛ اونه دن
بری حمایه ایتدیکی خرسیتان تبعه عثمانیه یه کلنجه ، قایتولاسیون
احکامی بونلره تطبیق ایدیله مزیدی .

۱۸۷۱ سنه سی اواخرینه طوغری قایتولاسیونلر علیهنده کی
تشبثاتک ایوک مروجی اولان عدلیه ناظری فاضل پاشا

تشیقات مذکور، نك ناهنگام و بی سود اولدیغه قانع اولدی .
چونكه اوروپا دولترينك باشلیجهلری شو صورتله اداره لسان
ایدیورلردی: « اولا کندیگزى اصلاح ایدیگزى و تبعه اجنبیه
ممالك متمنه نك کافه سنده بولدقلى تأمیناتی و بریکزى . قوانین
واحوال حاضره کزک هنوز لزوم کوستردیکى امتیازات قدیمه دن
آنحق اوزمان واز کجیله بیلور . »

حکومت عثمانیه ، تبدیل تابعیت مسئله قدیمه و مهمه سنده
دها معقول و مشروع اسبابی سرد ایتدیکی ایچون دها زیاده
موفقیت کوستردی .

باب عالی ۱۸۴۱ ده و بوندن بر قاج سنه صکره ، ۱۸۶۰
تاریخده ، قونسولسخانه لرك حمایه لرینه ، یعنی خرسیتان عثمانلیلر
آرهمده بر حبله ایله تبدیل تابعیت ایدلسنه قارشو بعض تدابیر
احتیاطیه اتخاذینه مجبور اولمشدی . بونکله برابر سوء استعمالات
دوام ایتش ؛ حق بالخاصه تحت ترصده بولوندرلملری لازم کلن
روملر آتنیه کیدرك اوراده تبدیل تابعیت مسئله سنی حقیقی بر
تجارت حاله قویان اجنته لردن اوراق مقتضیه نی تدارك ایتدکدن
صکره یونان تبعه سی صفتیله قایتولاسیونلرك بخش ایلدیکی معا -
قیادتن مستفید اوله حق درجه ده جرأت کوستر مشلردر . او
زمان حساب ایدلنیکنه کوره ترکیاده یونانلی اولدیغی ادعا ایدن
۳۰۰,۰۰۰ کشیدن ۱۵۰,۰۰۰ ی ممالك عثمانیه ده عثمانلی آنا
و بابادن تولد ایتمشلردی . یالکز در سعادته تبعه عثمانیه دن اولد
قلمخی اثبات ایتک ضابطه جه ایشدن بیله اولیان ۲۱,۰۰۰ یونانلی

واردی . بو تفصیلات ، استقلال محاربه سندن بر سنه صکره
۷۵۰,۰۰۰ کشیدن عبارت اولان یونان قراللیقی نفوسنك ایونیون
آطه لرینك الحاقندن اول ، یعنی اوتوز سنه دن آز برمدته
۱,۰۵۶,۰۰۰ کشییه بالغ اولسنك اسبابی بك كوزل کوسترر .
یونان تبعه سنك بو صورتله تنکثری دها طوغریلمی هر سنه
مقداری آرتیق اوزره بر چوق تبعه عثمانیه نك یونان تابعیتنه
کچمسی یالکز باب عالینك حقوق حکمرانیسی اخلاص ایتکله
قالیور ، بلکه جماعات غیر مسلمه نی ده اضرار ایدیوردی .
چونکه روم جماعتی افرادندن بر چوغی یونان تابعیتنه کیره رك
تبدیل تابعیت ایتدکلری و بناءً علیه رسوم و تکالیفی تأدییه
ایتدکلری حالده جماعت مذکوره عینی مقدار و برکوا یله
مکلف قالیوردی

(علی رشاد بکک ترجمه سندن) [*]

بالایه نقل ایتدیگمز مشاهیر اجنبیه نك اقوالندن مستبان
اولدیغی اوزره حق قضا غیر قابل تعریض حقوق حکمرانیدن ،
سلطنت داخلیه نك ایجابات ضروریه سندن اولدیغیچون قایتو -
لاسیونلر بو حقه صراحةً بر تجاوز تشکیل ایدر .

نعمت کلفته کوره در قاعده اصولیه سنجه بریره کیده نك
اورك احوال و عاداتنه ، اصول و قواعدینه ، حتی آب و هوا سنه

[*] سابق بر دیپلومات ، بهلیسیه دوروزاس ، حسن ضعی یاشا ،
قاؤر زاده عزیز بکک ائازنده بو بایده شایان استفاده معلومات مطوله
واردر .

تبعیت اجتنبی لازمه دندر . دكزده سياحت ایدن قورطنه بی .
غرقی ، آواریه اولنی كوزه كسیرمه لیدر ؛ نته کیم طیاره ایله
جو سئاده سیران ایدن دهشتلی سقوطلره ، کور معدنلرنده
ایشلیانلر (غریزو) تهلکله رینه هر وقت معروضدرلر .
بونک کبی باربار عد اولنسان مملکتلره کیدنلر البته بعض
شیلری کوزه آلدیرلر .

بناءً علیه سربستی تجارت حقندن بر اجنبینک استفاده سی
ایچون مسافر بولندیفی مملکتک حقوق اصلیه وطیمیه سندن
اولان حق قضا ، حق طرح تکالیفه رخنلر آچماز .
اجانبک منسوب بولندیفی دول اوکی ممالکده محکمه کشاد ،
عدالت اجرا ، ضابطه وظیفه سنی ایضا ، حبس خانلر تأیس
ایلمه من . بولایتیه قاعده یه منافی اوله رق هر نه نوع قایتولاسیون
ومعاهده استحصال ایدلش ایسه یا ویرنلرک بر درلو بصیرتسز
لکندن ، یاخودده ضعفندن استفاده ایدلش دیمکدر . بناءً
علیه معاہدات مذکوره حقوق طیمیه نقطه نظرندن فضولی
وکنلم یکندر .

باسقوالیه فیوره واکا تبعاً طامه علمانک قبول ایندیکی
قاعدہ مقتضاسنجه بر دولت دول متمدنه صرهمسنه کجهجک
اولورسه قایتولاسیونلر حکماً وحقوقاً زائل ومرتفع اولور .
انصاف ایله دوشونلم قایتولاسیونلرک جاری بولندیفی
بر مملکتده احکام عهدیه مذکوره اودولتک سویه مادیه ومعنویه
سنک علی حاله قالمسنه سبب اولیورمی ؟

مثلاً حکومت عثمانیه عهد عتیقه موجبنجه طرح تکالیفده
سربستی تامی حائز اولمیدنن ترقی ایتمک ایچون کندیسنه لازم
اولان باره بی نروده بولهجق ؟
مملکتی داخلنده کی اجانب اهالی اصلیه دن ده امتیاز
اولدقلری ایچون تبعه آنلره قارشو فصل محافظه منافع ایدم جک ؟
بو حالدن بالاستفاده تبعه اصلیه نک اجنبی تابعیت وحمایتنه
کچملری فصل منع اولنهجق ؟

قونسولسلرک ایشه مداخله فعلیه سی بولنان بر محله تأمین آسایش
ممکنیدر ؟ کندی محکمه سنه اجنبی قونسولوس ویا ترجمانک
مداخله سی بولنان بر دولتک عزت نفسی رنجیده ایدلش اولماز می ؟
بر مملکتده دیگر برلرده اجانبک بقال دکائی آچلرندن ده
قولای بر صورتده اجنبی پوسته خانلری کشاد اولنورسه او
مملکتده پوسته لک ترفیسی دائرة امکلمده میدر ؟
بر لیمانده اجانب سفن حریه بولندیرر ؛ عسکرادامه ایدر
ایسه بونک آسایشه سوء تأثیری درکار دگیلدر ؟
وقس علیه البواقی . . .

بر دولت دول متمدنه سویه سنه ارتقا ایدرسه قایتولاسیون
احکامی کنیدیلکندن مرتفع اولور قاعدہ سنی موقه قبول
ایدم . بر دولتک دول متمدنه سویه سنه چیقیمی توضیح و تعریف
مشکل بر قضیه ایسه ده آتی شو صورته شرح فنا اولماز : بر
دولت (شبهه سز کری قالمش بر دولت) اورویا حقوق عمومیه سنی
قبول ایدر ایسه ، غنغات اداره سنی سابقه سنی بر اقبیرسه اورویا

دولت‌ری سویی‌س‌ه چیق‌مش اولور. بناءً علیه حکومت عثمانیه‌نک اوروپا حقوق عمومیه‌سی قبولی ایله بو سویی‌ه صمودی لازم کلیر. یوقسه بالفعل فرانسه قدر، انگلتره قدر، آلمانیا قدر ترقی و تکامل ایتسی لازم کلر. اگر بویله اولقی لازم کسه‌بدی شمعی اسامیسی تذکار ایندیکمز دولت‌لر درجه‌سندمه ترقی اولیان قره طاعده، بلغارستانده، صربستانده، یونانستانده، وسطی و جنوبی آسریقانک بعض دول متدیه‌سندمه آلان قایتولاسیون احکامی جاری اولقی ایجاب ایتزمی ایدی؟

دنیا‌ده هر مقاوله، هر معاهده زمین، زمان، محیط و مؤثرات متنوعه نتیجه‌سی اوله‌رق عقد ایدیلور. هیچ بر مقاوله الی‌نهایه دوام ایتمز. مؤبد مقاولانک امثالی یوقدر. اوحالده قانونی سلطان سلیمان و برنجی فرانسوا زماننک، زمیننک، محیط و مؤثراتنک نتیجه‌سی اولان، ده‌ها طوغریبی آندن اولکی زمانلرک بر میراث مضری بولتان بر معاهده عجبا بر قاچ عصر صکره فصل جای تطبیق بوله بیلور؟ اوزماندن بری زمین، زمان، محیط، مؤثرات هیچ تبدل و تحول ایتامشمیدر؟

Droit public حقوق عمومیه‌نک تبدلی و خصوصیه و بر کو اصول مهمه‌نک نحولی، ویرکولرک عادیاً بر خراج اولقدن چیقوب مصارف عمومیه‌نک اشتراکی اولدینک آکلاشلمی، حاصلی، قرون متوسطه اصولی بر اقیلوب نظریات حاضره موجب‌ه بنای حکومت ایدلیکی بر صروده وجودلری زائل اولمش جنوز، وندیک، آمالی حکومتلرینک محیط و حقوقی نظر دفته آلنه‌رق

اوبدیرلش قایتولاسیونلرک حالا بوکون تطبیق ایدلسی غریب دکلیدر؟

اگر اوروپا بو عصرده کی تبعه‌سی حقونک محافظه‌سی ایچون قرون وسطی مقاولاتی استعمال ایدیورسه بوکا کولنور! اسلامیت ایله نصرانیت بینده کی کرداب اوزرنده بر کور و واریش که بوده سیر تراوس - تویسک قولنجه قایتولاسیونلر ایمش و اسلامیتک قواعد تعصبکارانه‌سندن نصرانیلری وقایه ایچون، او زمانلر بو احکام وضع ایدلش ایمش. شو سوالنزه جواب ایسترز:

قایتولاسیونلرک وضع و تأسیس قلندی‌نی دورده کی عالم نصرانیت (که انگیزیسونلرک، اوتودافلرک، آند قسلرک، آفوروزلرک، شدتله جاری بولندی‌نی بر هنگامه مصیبتدر.) عجبا شمعی قایتولاسیونلرک جاری بولندی‌نی عالم اسلامدن ده‌آز متعصبی ایدی؟

نتیجه‌کلام: اسلامیت و نصرانیت کسوه‌لری آلتنه کیرن حقوق دول و عهود عتیقه نفس‌الامرده دین و مذهب دکل، قوت و شدت استناد ایتکده‌در.

پارس معاهده‌سی موجب‌ه دولت عثمانیه‌نک اوروپا حقوق عمومیه‌سندن استفاده‌سی قضیه‌سیله قایتولاسیون احکامنک علی‌حاله ابقاسی بیوک بر تضاد تشکیل ایدر.

واقعا بالاده سیر تراوس - تویسک دیدیکی کی اختلاف‌دار مسئله‌سی بر مسئله مهمه ایسه‌ده دولت عثمانیه‌نک اوروپا هیئت

دولت سه قبولی و حقوق عمومی شدن استفاده می و خصوصیه
بالفعل حقوق غریبه نك بزرده جریانی اختلاف دار احكامی ماده
مهمل بر اقدردر . الحاله هذه ممالك عثمانیه ده مساواتك اعلانی
و اساساً عناصر بیننده حقوقی فرقك بولونامسی قولمزی
تأیید ایدر .

(مسائل اجتماعی نام فرانزجه رساله منزه مراجعت بیورلسون)
بورایه قدر اولان مسروداتمز بك حقوقی ایدی . فقط
اوروپا حقه استناداً قایتولاسیونلری محافظه ایتیموب دعواستنده
قوته نودندیکندن آنلرك الفاسیچون عثمانیلر كده وسائط سائریه
مراجعتلری لازمدر . وسائط سائرمدن مقصدمن هیچ بر فردك
موجب اعتراض و مؤاخذه می اولیه حق بر صورتده حقوق
عثمانیه بی دها زیاده و هر خصوصده حقوق غریبه به تقریب ،
محاکمی ایسه مکمل بر صورتده اهملاحدرد . بو ایکی شق قرین
حصول اولورسه اوروپانك شق شفه ایتمكه حق قالماز .

نتیجه

مصنف کزیده قلم امیل فاکه لزوملی سخیفه لر ، عنوانلی
اثرنده بیوک بر قدرت قلمیه ابله انسانك ظن اولدیفنی قدر
مدنی بالطبع بر حیوان اولدیفنی اثباتدن صکره اراده جزئیته نك ،
اخلاقك ، ادیانك ، ایدیتك ، کشی زاده لکك ، ملکیتك ، نکاحك ،
الح ، بر تحلیل منطقی و فییه تحمل ایدمه جککریخی وشو قدر
واركه بونلرك محافظه قوام جمعیت نقطه نظرندن لزوملی سخیفه لر
اولق اولق اوزره ابقا و حق بعضیلرینك تکامل ایتدیرلمسی
راینده بولنیور .

بزو مطالعاتی تنقید و مؤاخذه فکرنده دکلر . یالکزیوندن
شو نتیجه بی استحصال نیتده بزرکه جمعیت حاضره نفس الامرده
اوله بر رصانت ضروری بی ، بر متانت طبیعی بی حائز دکلدر . ذاتاً ،
ایجه دوشونیلر جک اولور ایسه اکثریت بشرك حال حاضر
اجتماعیدن نمون اولدیفنی نظاها ایدر . اکثریتك عدم خشنودیسنه
رغم بر جمعیت سخیفه نك تمادیمی اسبابنه کتجه بوده اکثریتلرك
قوته مالکیتلرندن ، اقلیتلرك هنوز اکثریتلردر چه سنده تسبیقات ،
مکتسبات و نقودی حائز بولونما ملرندن بشقه برشی دکلدر ؛ شو
حسابه بردقت بیورلسون :

اوروپاده ارباب مساعی سرمایه و بناء علیه سرمایه دارلر
علیه خروچ ایدییور . بونك نتیجه می سوسیالیزم ، قومونیزم ،
آنارشیزم ، سندیقالیزم ، غره و ، الح ، جیقیور .

سرمایه و بناءً عليه سرمايه دارلر ارباب مساعينك مطالباتی عليه خروچ ايدیورلر ؛ ارباب مساعی بی اسارتلرینه کرتار ایدیورلر ؛ بونك نتیجه سی برصنك فوق العاده زینکیشمی وبعض (لوق آوت) کی امراض اجتماعیه نك ظهوریدر .

اورویا دولترلر دن هیچ بری دیکرندن امین بولونیور . طانت فرسا بر تسلیحات سابقه سی میدانه کلیور .

برجوق ملل متمدنه - که اقلیتی تشکیل ایدیورلر - دنیانك اکثریتی ربه اسارتلرنده بولندیوریورلر ، بوندن عمومی بر منافرت تحدت ایدیور . برطاقم اقوام - که بونلر اسلامدرلر - کرتار اولدقلری ظلم واعتسافه قارشى توحید مدافعات ضمننده طوبلانیورلر وبوکایان - اسلامیزم دینیور . عالم اسرائلیت عالم نصرانیك زبونی اولیور اوده اعلان خروچ ایدیور .

دهالایرویه کیده لم : نصف پیشمر - که رجالدر - نصف دیکرینی - که نسواندر - ربه ازادتنده طوبتیور . بونصف اخیر ایسه بعض جهاندن رجاله غلبه ایله آنلری تحت اطاعتده بولندیوریور . القصه ، بو خوشنودسزقلر نظر ابتصاره آنه حق اولورسه جمعیتك طبیعی اساسلر اوزرینه استناد ایتدیکی ادعا اولنه ماز . فقط ، شوراسنی ده تذکاردن اجتناب ایتیه لم که برطاقم ناخوشنودیلرک دساتیر قانونیه ایله ویا آرای عمومیه نك تأثیر ایله ازاله لری ده تحت امکانه دکلدرد . فقط ، صدق کتابه کله لم ، دولتلرک شکل وهیئتلری کی دیگر بعض ناخوشنودی بی مستلزم احوال واردر که اورتهدن قالدیرملری محالاتدن دکلدرد .

بوکونکی دولتلر - آمریکا دولتلری ، اسیجره ، فرانسه وسائر مستمنا - برطاقم عنعنات تاریخیه اساسی اوزرینه مستند ومبتنی بولنیورلر . حالبوکه او احتیاجات تاریخیه نك ، اواشکال سال خورده نك آرتق مایه القوامی موجود بولونیور . مساعی عمومیه نك ، تجارت و صناعتك ، حرف وزراعتك ، وسائط نقلیه نك ، فنون و علومك ، ادبیات ، بدایعك بتون بتون دکشمسیله آرتق دولتلرک طرز قدیم وبی معنارینه لزوم قالمیور .

بو احتیاجات جدیده ، اشکال جدیده دولیه ، یکی برحقوق عمومیه به مقتدر بولندیغمزی اشراپ ایدیور .

شمیدیکی حقوق عمومیه بی ، شمیدیکی طرور دولیه بی بزءامیل فاکه نك تعیر مخصوصیجه ، لزوملی برسخیفه کی تلقی ایده میز . برخرافه نك قاله بیلمه سی ترویج ایتك ایچون آنك فائده سه قانع اولقلقمز لازمدر .

حالبوکه فائده سی اولق شویله طورسون ، برعنادواصرار ، بر عزت نفس مسئله سی ایچون بر لحظه ده معموره جهانی ارباب ججیمك بیله استبعاد ایده جکی بررمدستان حالته کتیره جک ماهیتده اولان شمیدیکی حقوق دول ، شمیدیکی طرور دول ، شمیدیکی حقوق عمومیه ، شمیدیکی آرزوی قلب ، شمیدیکی احتراصات ملیه اورتهدن بسبتون قالقعلی در ! جمعیت بشریه داخلنده ، بو کون غریب بر طبقه ، بلکه صنوف سائرهدن زیاده اجرای نفوذ ایدیور .

هر کون ، اوکلندن ایکی اوچ ساعت صکره اویانغی معتاد

ایدن، عالی سرایلرده، مزین سفارتخانهلرده، مطمئن و طرز
نورین اوزره یایلمش اوتلرده اقامتی اک کوزل اسکچه سیفارتلری،
اک بهالی هاوانا سیفارتلری، اک مطهر و سنین دیده بورغونیا
شرابلری، سن مارصو شامپانیلری، آرتق یایلماز اولان
شارتروزلری، مکلف بر سفره نك اطرافنده بر آلائی شیوه
و عشوه کار ایله ایچمکه، برطاقم ایچه آدم لرله هوائیادن بخت،
بریج اویتمغه، سنه درت بش آئی یا بحر سفیدك اوستنا
«مائی ساحل» نده یا خود شمالك مد و جزرندن مستفید پلازلرنده
کز مکه و خصوصیه بول بول اویومغه، سپور یاغمه، یوتیغك
اسرارینی تهری به آلمش برطاقم اسکی و یکی زادكان مقدارت
دولیه و طولاییمله مقدرات بشریه به پك بیوك بر تاثیر اجرا
ایتمکده درلر.

بونلرک ایشی، فرانسه ده چله، کیزلیدر. بوجیات لطیفك
تادیسی، کندیلرینك مقصد یکانه لری اولان اولان کیمسلر،
دنیا نه اولورسه اولسون، ایستر قالسون، ایستر باقسون،
شمیدیکی طرور دولیه بی، حقوق دولیه بی محافظه ده غیرت
ایتمکده درلر و بوندن صکرده ایدم جکلردر. مبارزه جدیده بو
صنف اول باول اورتمدن قالدیرلملیدر.

..

وقتیله فوق العاده منتظم، محتم، معظم بر هند حکومتی،
بر هند هیئت اجتماعیه سی واردی؛ بو حکومت، بو هیئت

شمدی یا لکزر مجلدات تاریخیده یاشیور. بو طلم اولیه مستقنا
و معتا ایدی که فرانسر علماسندن لوئی ژافولیو: «آه! هندك
ماضی سی، مملکتیمک استقبالی اوله ایدی؛ بختیار اولوردم.» سوزلریله
درجه اهمیتنی کوسترمک ایسته مشدر.

بو طلم نهدن پایدار اوله مدی؟ چونکه آنک تنسیقاتی آئی
بحو ایتدی.

وقتیله مهیب و دانشین بر روما مدینتی، بر روما دولتی، بر
روما حقوقی، بر روما جمعیتی واردی. او قدر اهمیتلی ایدی که
شمدی تارومار اولدینی حالده اومدینتک، اودولتک، اوحقوقک،
اوجمیتک فیض و برکتی حالا فرانسه نك، ایتالیاك، اسپانیانك،
پورتوغالک، ا- و بجزیره نك بلجیفانك رومانیانك، حکومات
متحده و قانادادن بشقه بوتون آمریقانك، الخ، مدار قوامی
اولیور.

بو طلم نهدن پایدار اوله مدی؟ چونکه آنک تنسیقاتی آئی
بحو ایتدی.

..

وقتیله بر سرعت خاطفانه ایله ایلرولمش، یوقدن وار اولمش،
دنیا نك بر قسم اهمنی ایچنه آلمش بر عرب دولتی واردی، حالا آناری
باقی بر عرب مدینتی، الآن لسانلرمزی دروننده غرق ایدن بر
عرب لسان و ادبیاتی، علوم و فنونی واردی. بوجیمت نه اولدی؟

بو ظلم نهدن پايدار اوله مدي ؟ چونكه آلك تنسيقاتي آني محو ايتدي .

..

عجا دها زياده اكامل و ترقى ايتمش ، دهابشقه برفيضة نائل اولمش اولان دول حاضره ، هيئت اجتماعيه ، مدنيت لاحقه ، بر قاج عصر صكره ، هند ، روما ، عرب دولتلري ، بونلرك حيات اجتماعيه سي ، مدنيتلري كي مندرس اوله جقمي ؟ يوقسه آرتق مدنيت بولني آلد يفتندن ارتجاع ممكن دكلي ؟

اوت و خير .

اوت ؟ بودولتار ، بومدني ، بوهيئت حاضره مندرس اوله بيلور ، محو اولور ، ذاتا مدار محو و اندراسلريده ايجلرنده در . فرض ايديكز كه ايكيدن زياده دولت معظمه طوتوشسون ؟ اومهيبت اردولر ، اودهاس دونتالر ، او خطرناك احتراصار ، او عظمتلي بودجهلر اوروبايي يكرمي بش كونده محو ايدر . تصور ايديكز كه ملل محكوممه ملل حاكه عليهنه بالفعل عصيان ايتسون ، صوك درجهيه كمش حسيات ، احتراصات ، احتياجات مدنيتي ، جمعيني اساسندن صارصمه متعديدر .

امثلهني تكريردن فراغت ايدم .

خير ؟ بو دولتار ، بو مدنيت ، بو هيئت حاضره مندرس اوله ماز . محو اولماز . ذاتا مدار قيام و دواملري ايجلرنده در . چونكه هيئت اجتماعيه نك تكاملي ، فنك ، خصوصيله

تجارت عموميه نك ، وسائط و وسائل تقليه نك عالمي اسكي عالمكندن چيقارمسي تسليحاته ، احتراصات و اهيهيه مانع اوله جقدر .

عجا بو ايكي جريانك هانكيسي غلبه ايدم جك ؟

اميد ايدر ، آرزو ايدر زكه برنجي جريان باشلامه دن ، دها طوغريسي مدنيتي محو ايتمه دن اول ايكنجي جريان باشلاسون غلبه ايتسون ؟ في ، منطقي ، بر شكل دولت ، بر هيئت ، دوام ليده ييله جك بومدني بشرك استقبالي تحت ضمانلرينه آلسون .

نشان طاش ويكي كوي - ۱۳۲۷ - ۱۳۲۹

حقوق دولك صوكي

حربه بویقوتار [*]

حقوق دوله دات یازدیمز بندلر اوزرینه البته قارئینجه
بر بدینلک حاصل اولمشدر . امید ایدرزکه مطالعه آتیه
بر عکس اولهرق، برینکینلک حاصل ایدرو موازنه به خلل کلز .

— جناب شهاب الدین بک افندی به مقابله —

ادیب ظریف جناب شهاب الدین بک افندی « حق » .
کوندزدیکی مصاحبه لرینک برنده کوزل برکله احداث بیوریورلر:
صلحیون . فرانسزجه « پاسیفیک » کله قدیمه سی ایله « پاسیفیست »
کله محدثه سی بیننده بک اساسلی فرق واردر ؛ بزم لسانزده ده
« صلحیون » ترکیبنک ایجاد ایله یوقاریده ذکر ایتدیکمز
ایکی فرانسز کله سنک مقابللری بولنیور دیمکدر . آرتق
بوندن صکره « پاسیفیک » مقابلی « صلحیور » ؛ « پاسیفیست »
مقابلی « صلحیون » لفظلری استعمال ایدم .

فقط شاعر ماهر من صلحیونی بویله جه تمعید ایتدکن
صکره آنلری فنا حالده توصیف ایدیور . بونلر . . .
زوزک ایشلر ! یاخود کندیلرینه بشقه لری طرفندن رایگان
بیوریلان بوالقابی جناب بک تلقی بالقبول ایدیور .

اوت ! بو مقاله نك محرر طعزیده ، محترم ومبجل
بروفسور شارل ریشه ایله ، ده طورنه ل دو قونستانس ایله ،

(*) اشبو فصل لیلجه « حق » غزه سبله انتشار ایشدر .

آناطول فرانس ایله ، کوئی دوموپاسان ایله ، میلیارده
قارنه کی ایله ، تعداده کلز دهس بر چوق اعظم ایله برلکده
بولونق ایچون آنلر کی زوزکلکمی اعلان ایده حکم .

بو محترم قافله ارکاستدن بر آز فضله جسارته ده بولونه جیم .
عزیز وطنمک بر جزو لاینفکنه ایتالیان قورسانلرینک صالدر دینی
برهنکامده حقوق وعدالت فکدر لرینک استقباله امنیتم اولدیغی
بیان ایله زوزکلکی براز ایلرویه کتوره حکم :

شاعر رقیق جناب بک رقتی موجب اولق ایچون
— مساعده لرینه اغترار — کندیلرینه کندیلری کی بر ادیب
نزیه ک دلفشین بر محیفه سنی اوقویه جیم :

« حرب هر وقتدن زیاده مظهر احترام اولمشدر . بو
خصوصده ابراز مهارت ایتش بر صاحب صنعت ، بر قاتل ذی دها ،
مارشال مولتکه ، بر کون صلح هیئتی مرخصلرینه شو غریب
سوزلری سولیش ایدی :

« حرب مقدسدر . بر امر ربانیدر . عالمک بر قانون
قدسیسیدر . انسانده اک بیوک ، اک نجیب حسیاتی ادامه ایدر .
شرف و ناموس ، علائق مادیه دن تجرد ، مختلف مزایا ، خصوصیه
جسارت بو سایه ده محافظه اولونه بیلور . خلاصه : انسانک اک
مستکرمه مادیت پرستی به دوشماسنه خدمت ایدن حریدر ! »
ایشته ، بویله جه ، درت یوزبیک کشیلک سوریلر تشکیل ایتک ،
بلااستراحت کیجه کوندوز یورومک ، هیچ برشی ایچون اعمال
فکر ایتامک ، هیچ برشی اوقوماق ، هیچ برشی مطالعه

ایتمامك ، اوكرنامك ، هیچ بر کیمسه به فائده بخش اولماق ،
پسلك ایچنده چورومك ، بطاقلر ایچنده کیجهلك ، حیوان
کی رحاقت متدیه ایچنده یاشامق ، شهرلری یغما ایتك کویلری ،
یاقق ، ملتلی خراب ایتك ، انسانلردن متشکل هیئت ، کومه لر
اوزرینه آتلق قاندن کوللر تشکیل ایتك ، چامورلره
طوپراقلره قارشق وقیلمش انلردن وادیلر حصوله کتیرمك
قب قمرنی جسد تبه جکاری حالنده آنلری ییغمق ،
آلینی ویا باجانی قیرمق ، هیچ بر کیمسه به بر فائده سی اولماق
اوزره دماغنی فدا ایتك . . . دیکر طرفده اختیار ابونی ،
زوجینی ، چو جقلری آچلقدن اولدیرمك . . . ایشته اگ مستکرمه
مادیت برستی به دوشمه نك معناسی ! [کوئی دی موپاسان]
دوقور جناب شهاب الدین بکك قناعت وجدانیه سی حاصل
ایدوب کنیدیسی ایمان صلحونه ایصال ایچون پك نامدار بر
استاد طبك بر فقره سی نقله محاسرت ایده جکم :

« دیورلرکه : » حرب بر ظلم وحشیانه در . فقط ضروری
بر ظلمدر . بناءً علیه آکا قارشو کلکه چالشق بهوده در .
سنز ، ای صلح و مسالمت طرفدارلری ، سنز خولیا پرست سکنز
و هیچ بر وقت خیالاتکز کسوة حقیقته بورونه میه جکدر !
برینك مطالعه سی محو ایچون استعمال ایدیلن آلاندن اساسلیسی
او مطالعه یی ، اوفکری « خولیا » ایله توصیف ایتمکدر . بویه
بر فکر ایلرویه سورن ، بویه جه ، بلا مباحثه محکوم اولیور .
مع مافیه ، بز کندمنی قولایجه مغلوب اولمش عداوته یز . خولیا

سهل التللف بر سوزدر . فقط ، اول باول ، خولیا ایله حقیقی
تفریق ایدن شینك نه اولدیغنی آکلامق ایسته رز . بونلرک حد
فاصلی بر زمان مسئله سندن بشقه برشی دکدر . دونك خیالی بو
کونك حقیقتیدر .

بو کونك خولیامی یارینك حقیقی اوله جقدر . انسانیه
رهبرلک ایدنلرک بیوک خولیا پرستلردر ؛ شه یکشدن بشقه
بر حال اجتماعی تحیل ایدنلردر . بونلر عقلا طرفندن مجنون
دیه تلقی ایدلکدن قورقیدیر . مع مافیه جهانی اداره ایدن بو
مجانیدر . فکر ایجاددن محروم ، قابلیت اختراعدن بی نصیب ،
بتون تبدلات و تحولاته معارض : افکار محافظه کارانه یه صادق
عقلا کندیلرینی « براتیق » [بو کله نك ترجمه سی جناب بکك
لطف و کرمنه منوطدر .] اولق اوزره توصیف ایدرلر و فکر
لرینه اویمایان مسالکله استهزا ایلرلر . حالبوکه زوالیلر بیلیمو
رلرکه استقبال بو کونکی خولیا پرستلر ، بو کونکی حقیقت
سفلیه دن ده زیاده سی دوشونمکه جسارت ایدنلر طرفندن
حاضر نیور . عالم انسانی اداره ایدنلر براتیق آدملر دکدر ؛
اگر بویه اولسه ایدی دنیا هپ عینی مدار اجتماعیه دوران
ایده جکدی . ایشته بو خیالیون ، بو مجدد و موجدلر فکر و حقیقتك
فاتح لردر . دنیایی ایلرویه کتورن کر چکدن بونلردر . براتیق
انسانلرک کنجه ، آنلر نتیجه نتیجه متدای اصرار لرندن قطع النظر
خولیا پرستلر تبعیتدن بشقه برشی یا بمیورلر ؛ چونکه ، شه راه
ترقیده قطع ایدیلن بو مسافنده آنلرده بلا اختیار دیکر لرینی
تعقیب ایدیورلر . [پروفیسور شارل ریشه]

بوخصوصه جناب استادی اقناع ایچون بر حیلہ حریبه به
توسل ایدم جکم : فرانسه ده اسلوب بیانی ترکیه ده جنابک
طرز رزنی نه ایسه اوپله اولان آناطول فرانسدن بر فقره
ترجمه ایدم بورم . فقره نك لطافت تحریری ظن ایدرم که جناب
بکی منعذب ایدر :

« خیال پرست عد اولونمقدن تورقه یکر : آسمانده عالی
سرایلر قورمقدن ، افلاطون کی ، طوماس موروس کی ، قامپانه لالا
کی ، فنانون کی محیل جمهوریتلر ایجاددن احتراز ایتمه ییکز .
(خیال پرست) جمله سی افکار محدوده اربابنك ذکاوت عالیه
اصحابنه تعریض ایچون قولاندقلری الفاظ تحقیریه معتادنده در .
خیال ، هر ترکیبک اساسیدر . اسکی زمانك خیال پرستلری اولماسه
انسانلر حالا مغاره لرده چییلاق وسفیل بر حالده یاشایه جقلردی .
خیال پرستلردر که ایلک جمعیتک ایلک شهرک خطوط عمومیه سی
چیزدیله عالم جنابانه خیالاتدن ابی حقیقتلر چیقار . »

جناب بك کی برشاعر و برطیب اولان پروفیسور شارل
ریشه نك بو محور عاجزه ارسال ایتدیکی اسکی بر مکتوبیده
ترجمه ایدیورم :

جلال نوری بکه

عزیزم افندم ،

اراز ایتدیككز توجهدن طولای سزه بك زیاده منتدارم .
بتون عالی جناب قلبلرک حس مشترکی اولان « حربدن نفرت

صلحه اعلان محبت » ی احتوا ایدن او کوزل مکتوبکزه تشکر
ایدرم . انسان اولیان دشمنلره ، سفالتلره ، خسته قلره ، حادثات
و آفات طبعیه به ، قوای سماویه به قارشو بو قدر چالیشمه و کند
یلری مدافعه به مجبور اولان انسانلر کندی کندیلرینی بیرتمقدن
بشقه بر شیئی بوله مامشار : بو او قدر حیوانجه بر اصولدر که
آنك (یعنی حرب اصولنك) قاتلغه حیوانجه اولسی غلبه ایدر .
افکاری تبدیل ایچون معارف عمومیه واسطه سیله چالیشملی
دیورسکزر و بوخصوصه حقکزر درکاردر .

بتون چاره موفقیت انسال ایه به و بریله جک تربیه جدیده
و حیده ده در . جهان من آکا چالیشیورز . قارشیمزده بین الملل
حکم اصولی واردر که براتیق نقطه نظردن هر شیئی تبدیل
ایده جکدر .

حقکزه پرورده ایتدیكم حسیات عمیقّه توجیه کارانه مه اعتماد
ایتمکزی رجا ایدم عزیزم افندم .

شارل ریشه

حیران شعر و حکمتلری اولدیغم موسیو شارل ریشه و جناب
شهاب الدینك دهها زیاده بررلریشه یاقلاشدیرلسی ایچون برینك
برادری « فانتازی » سنی دیکرینه تقدیم ایدیورم :

« بر کون اوزرنده ساکن بولندینی احرام سماویه نك
برندن میقرومه فاس نظر ذی نفوذنی عوالم مختلفه به و آندن
صکرده بر لحظه « ارض » دنیلن سیاره نك قشمرنده قایناشان
اجسام صغیره به عطف ایتمش ایدی . میقرومه فاس او کوچك جسملره

آجیدی . بود بخت ذره جگر لایع دشمنان طرفندن متادیا
تجاوزه دوجار اولور ؛ حسابن الملره معروض کیچی بر
حیات مالکدرلر . بونلر خسته لقه ، اختیار لقه ، اولومه محکومدرلر ؛
بر طاقم یابشقان مصیبتلر آنلره مادی ، معنوی اشکنجهلر ایدیلور .
بودره جگرلره بر آرز مواد غدائیه لازمدر . بولمدهنی زمانده
آنلر صیقینی چکرلر ، آچ قالیرلر . یاغمور ، قار ، روزکارلر ،
صوغوق ، شدتلی صیجاقلر ساکن بولندقلری کوچک کره نی
اقلته غیر صالح بر ساحل حالته کنیر مشدر ؛ احوالده که آنک
اوزرمده بر طاقم ملجألر یامعدن ، البسهلر اعمال ایتهدن یاشماق
قابل اوله میور . مقدرات اعتباریه آنلر جداً موجب ترحمدر .
میقرومه غاس بو مصیبتلری کورور کورمز تأسف ایتدی .
معافیله شو مخلوقات خرده بینیه نك تکاملاتی ده یقیندن تعقیب
ایدنجه ضریب برشی کشف ایتدی . فی الحقیقه شو عضویات انسانیه
ای بی فنای ، حقلی بی حقمنزدن ، سعادت بی بدیختی دن تقریق
ایده جک بر ذکایه مالکیت طاسلیورلر . بویله اولدینی حالده ای نك
یرینه فنایی ، حقلی نك یرینه حقمنزی ، سعادتک یرینه بدیختلی ،
ترجیح ایتشسلر . غلبه ایدیه بیله جگرلری فئالقلره قارشلی اتحاد
ایده جگرلرینه ، مساعیلرینی برلشدیرمرك هر طرفدن کنیدیلرینی
احاطه ایدن جهالتی اورتمدن قالدیره جقلرینه ، دروننده آغلادقلری
ظلمات کثیفه بی ازاله ایدیه جگرلرینه ظن ایتدیلر که کندی رفقای
بدبختیلری ینه کندی حقیقی دشمنلریدر ! بونك ایچون اتحاد
ایتمدیلر ؛ فضلله اوله رق بر برلرینی قهر و تنکیل ایتدیلر . آیری

آیری فرقه لر اوله رق طویلاندیلر ، فقط دشمن مشترکه قارشو
دکل ، دیگر قارداش جمعیتلره قارشو ! ... بر برینی اتلاف ایتک ،
بر برینه کین و عداوت یاغدیرمق ، تحقیرلر ، مصیبتلر فیلائیق
ایچون اولانجه مساعیلرینی صرف ایتدیلر . بونلرک اک باشلیجه
ایشلری عظیم قتاللر ترتیب ایلکدر . بونلر کندی طبیعت انسان
نیله لی مقتضاسی اوله رق معروض قالدقلری غیر قابل احتراز
مصائبه کندی اثر ایجادلری اولان یکی مصائبی علاوه ایدرک
اعلان بختیلاری ایدیلورلر . بوسیدن دره کوزیاشی اوزرینه کوز
یاشی ، سفالت اوزرینه سفالت ، ألم اوزرینه ألم بریکدیردیلر .
نهایت ، میقرومه غاس کندی کندینه ، بوذرات انسانیه نك مالکیتیه
اودرجه افتخار ایتدکلری ذکانتک نفس الامرده حیوانلق اولوب
اولمدهنی صوردی . چونکه ، فی الحقیقه ، انسانلر دوجار اولدقلری
امراض طبیعیه نك شدتی تزید ایتکی آرزو ایتش اولسه ایدیلر
بوکا موفق اولق ایچون کندی تشکیلات حریبه لرینک ایلرویه
کتورلمسندن ده مساعد بر واسطه بوله مازلردی . بونلر اوج
بیک سنه دن بری انسانک دشمنی انساندر فکر غالبی تعمیمدن
بشقه برشیی یامعدیلر ؛ انسان ایچون قرداشیه سباعه مخصوص
مجادله لردن بشقه واجب الاقیاد بر قانون جهان — مطاع اولمدهنی
اعلان ایتدیلر . آنلر ایچون حریدن بشقه سنك اهمیتی آزدر .
خسته لقلر ، آلام متنوعه ، جهالت ، الح ، هیچ برشیی دکلدر .
لازم الاحتراز یکانه عدو کره ارض اوزرمده یاشایان قرداشدر .
بو بیوک وظیفه قارشیننده هرشیی اهمیتی غائب ایدر .

مبقرومه غاس شو جیوانجقنرك افكار واهیه سنی آكلادیفندن
تكرار آنله آجیدی . فقط آنك بو آجیه سنه بو دفعه بر
مقدارده نفرت قارشیدی .

..

بو نظریات شعریه دن صكره ایشك بر آزده جهت سیاسیه
و حقوقیه سنه باقم .

حال حاضرده تسلیحاته كرمی ویرلمسی ، صلح مسلح سیاستك
بر صورت جدیدده تعقیبی ، شهسز بیسمارق بولتیقه سنك نتیجه سی
اولوب ۱۸۷۱ دن بری اورویا سیاستده اصل اولشد . وقتیه
(شارل كن) ، (ایكنجی فیلیپ) ، (اون دردنجی لونی) ،
(برنجی ناپولهئون) زمانلر ندهده شمدیكی كچی صلح مسلح
بولتیقه لری تعقیب ایدلمشیدی .

فنون عسكریه نك ترقی فوق العاده سی ، صنایع و تجارتك
بك زیاده ایلر و له مسی ایله دولترك ایستدكلی قدر یارینی
بودجه لریه ادخال ایده بیلملری سایه سنده . كونی اردولر ،
دونمالر ، استحكاملر ، بو كونی وسائط نقلیه عسكریه وسائر ،
الحق ، بر ناپولهئونی بیله و له زده ایده جك درجه لری بولمشد .
بتون بوقوه مده شه نك مابه القوامی ، سبب دوامی بین الملل
تجارت ایدن اختلافاتك حق دائره سنده حله هنوز درمان وامكان
بولونه مامسیدر .

عسكری بودجه لری بر سرطان كچی كیتدكجه بتون فعالیت
اقتصادیه نی طور دیره قدر . اختلافات دولیه نك دائره حقه

حلتك عسرتی هر سنه دولتری عظیم بر هزیمت مالییه كرفتار
ایتمكده . زواللی عثمانلی حكومتی ، بوقدر غوائل ، مضایقه سی
ایله برابر هر سنه قوای عمومیه حربیه سی ایچون اون ایكی میلیون
لیرادن فضله ویرمكده .

بیوك ، كوچك دولترك اختیار ایستدكلی مصارف بر كره
نظر اماندن كچیرلسون ! صرف ایدیلن مبالغ ، ایشدن قالان
الرك كتیره بیله جکی منافع حساب ایدلسون ! هر سنه دولترك
صلح مسلح یوزندن اوضار دقاری مغلوبیت آكلاشیلیر .

اختلافات دولیه نك حق دائره سنده حله توسل ایدلسه
ایدی ، ینه عینی دولتر ، نه بیوك بر مظفریت احراز ایده جك
تصرف ایدیله جك مبالغ ایله نه بیوك شیر یا بیله جق ، نه قدر
دردلره دوا بولنه جقدی ! ...

تسلیمات كوندن كونه ، خرد فرسا بر صورتده تزیاده
اوضار بیور . انكتره بر سویره درد نوط انشا ایدیور . عالم بحریده
عظیم بر تحول حاصل اوله رق آندن بشقه سفینه لر همان همان
چور و كلكه چكلیور . یكیدن سویره - درد نوط دونمالر
سپارش و انشا اولنیور . كذلك یكی بر تفنك اختراع اولنیور .
زواللی بشریت ، بونك اوزرینه آئینده نه قدر سلاح و ارسه
جمله سنی تبدیه مجبوریست حاصل ایدیور . صادووا محاربه سندن
صكره بتون تفنكگر تبدیل ایدلمش ، ایكنه لی به قلب اولمش ایدی .
بناء علیه تحقیف و یا تهوین تسلیحات فكلرلی هر نه قدر
تقدیره شایان ایهده شرائط حاضره سیاسیه تحتنده اصلا خیز

حصوله چیه ماز . بردولتک عبره^۱ لساژین کنیدی باشنه ترك
تسلیمات ایدوب براسارت عالیجنابانه بولمخسته کلنجه بوکا
فقره آتیه ایله جواب ویره ییلیرز : وقتیه فرانسده جزای
اعدام الفا اولنیورمش . ایش صوگ درجهیه کلش . فقط
آلفونس قارک برسوزی ایله کری قلمش . فی الحقیقه مشهور
رومانچی :

— قاتل افندیلر ابتدا ایشه باشلسونلر! دیمش . فکر مزجه
تهوین تسلیمات ممکن دکدر ، ترك تسلیمات ممکندر . ترك
تسلیمات ایسه اختلافات سیاسیةك قواعد حقوقیه دائرہ سنده
حلی چاره سی بولمخسیه (در حال) قابل اوله جقدر .

بوده ایکی درلو اسبابك تأثیریه ممکن الحصولدر . ۱ —
دولتلك بودجه لرینك بارنقاتی آلتنده آزیلوب افلاس ایتمیزی
۲ — سوپیه عرفان عمومینك یوكسلیسی .

شقیك هر ایکسیده مستبعد اولیوب ، احوال جاریه ، هر
ایکی طریقه ترك تسلیماتك وقوع بوله ییله جکینی ایما ایدر .

عجبا شمیدین بونك ایچون بررمان تعینی ممکنمیدر؟ اصلا ،
چونكه انقلاباتك آتی اوله بیلمه سی احتمالی اولدینی کی . محافظه
کاران وارباب ارتجاعك اصراری ایله برچوق اختلافاتك تأخر
ایندیکی تاریخی امثال ایله ثابتدر .

فقط هر حالده آتیده ، بتون دونملارك ، اومعظم زرهیلرلك
سلاحلرینی ترك ایله شماندیرمه باغلانه جقلری ، استحقاقاتك

بر سیرانكاه حاله افراغ اولونه جقلری ، قشله لرك ده فائده لی
ایشلرده قوللانیله جفی بك مأمولدر .

..

حقوقه دائر مشترکا یازدقلری اترك جدیدیه بین المؤلفین
ممتاز اولان فونق — بره نتانو و آله بر سورهل دیورلرکه :

« هر ملت صلح و مسالمتی آرزو ایدر . بتون ملت لر صلحه
نائل اولمق و آتی محافظه ایتمك ایچون حرب ایتمك محکومدرلر .
هر قوم اقوام سائر ایله آره لرندره بر دوره حق و دادك باشلامسی
ایستهر ؛ فقط طوغرونگ نه اولدینی حقندره آره لرندره اتفاق
حاصل اولدیغندن ، احقاق حق ایچون حربه مجبوردرلر . بو
دوره عدل و حقه جبر و شدندن بشقه بر واسطه ایله وارده مازلر .
حرب دولتلر ایچون بر احتیاجدر ؛ و احتیاجده حربك
یکانه قانونیدر .

..... انسانلرك مخیلاتی، ظنون و اوهای فی بر اقوب

دها اوتنه سنه کچدی . بوظنون و مخیلاتك فنك مقامه کچه جکی
زعم اولوندی . مناسبات اشیاده بر حادثه ك اسبابی آراشدیرمدهن ،
آنی بالتجربه اکلامه دن ، آنی قانونلره ارجاع و اجمال ایتمه دن
تأثیراتی طریق صوابه تحویه موفق اوله میان فکر بشر وهله^۲
طبیعته بالنفوذ آنده اولان قوای خفیه یی کشف و انلری
استعمال ایتمه ك چاره لرینی بولدیغنه قانع اولدی . ملل و حاکوملر
بیننده کی مناسبات حقیقیه یی بیلمه دن ، او مناسباتی تسبیق و تنظیم
ایتمك ایسته دی . بین الملل اختلافاتك ماهیتی تعیندن اول آنلره

صورت دائمه مانع اوله حق تدایره توسل ایندی : ایشته صلح مؤبد خولیاسی بو صورتله وجود بولدی .

..... مناسبات دولیه بر قانونه صیغماز . چونکه بویه بر قانون استقلال دولی انکار مقامنده در . بر دولت حق حاکمیتدن فراغت ایتمه دن (؟) بویه بر دستوری قبول وتصدیق ایده من .

.... بوقانونی تطبیق ایده جک بر محکمه نك وجودیده (؟) ممکن دکلدن . چونکه بو ، مبحث عنه اولان قانون درجه سنده دولترك حاکمیتی قاعده سینه منافیدر . هیچ بر دولت ، حق حاکمیتدن فراغت ایتمه دن کندیلکشدن بویه بیوک بر قوتی تصدیق ایده من .

صلح مؤبد فرضیه سی حقوق دولك اساسی تشکیل ایدن حکوماتك حاکمیتی نظریه سیله بو تضاد تشکیل ایدر .

مطالعات واقعه بالمله آرای محافظه کارانك خلاصه سی اولوب بر صورت جدیدده تدقیقه دکر . حقوق دول بر کلیات قواعد ایش ؛ بونك مبنی علیهمده دولترك حق حاکمیتی ایش ؛ بوده صلح مؤبدك ضدی اولق لازم کلیورمش . یعنی صلح مؤبد اولورسه حاکمیت اولماز دیمك لازم کلیور . حاکمیت اولمازسه حقوق دولك اولماسی مؤلفلرك فیکرنجه محققدر .

مطالعه مذانیه منجه بونظریه نك عکسی طوغریدر . چونکه قوتله دائماً حق احقاق ایدیلز . حققی وقوتسز بر دولت حققی فصل استحصال ایتسون ؟ قوتی ، شوکتی ، مکتلی بر روسیه حقسن

اولدینی حالده هر وقت خیوه یی ، بخارایی ، ایرانی تهدید و تخویف ایدر .

بشقه برلرده سولیندیکی کبی نفس الامرده حق ایله آنك صور استحصالیه سنده بر مناسبت یوقدر . دیمك که حرب ووغا حق و حقوق خا جنده برشیندر . شاذ اوله رق بر حرب بحق اوله . بیلور ؛ فقط قاعده اولق اوزره هر حربك دائماً حققی اولسی لازم کلز . او حالده صلح مؤبد ضدکامل اولان حاکمیت اوزرینه فصل حقوق دول ایتمه ایدر ؟ بو جهت آکلاشیله مامشدر . بناءً علیه ایلرویه سوریلن نظریه حقسنز ویا کلاشدر . لاقونته نك ماصالندمکی آرسلانك حقنه حق دیمك جائز ایسه ، او حالده ، شمیدیکی حقوق دول دیه فوق — بر متانو و آلبر صورملك ازانه ایندیکی حقوقه حق دیمك بلکه جائز اولور . این دوشونیلورسه بوکا « حق » دکل « حکم » دیمکی در . فکرجه بوش بره علم وفن تحقیر ایدلماك ایچون شمیدیکی حقوق دوله (احکام دول) اطلاق ایتك دها بحاجدر ، دها موافقدر .

دیمك اولور که حاکمیت حق وعدلی طانیاز ؛ تحت ایده جک اختلافاتی اهمیتسز ایسه ، یا خود مضطر قالینبورسه دائره عدله حل ایدر ؛ یوقسه زور بازو ایله جسم ایلر ؛ کندیی فوقنده حق ، عدل ، حقیقت ، انصاف کبی معالی یی ده طانیاز بر هیولادر ؛ بو هیولانك افراد انسانیه یه . دولتم نه فائده سی اوله بیلور ؛ بونك ادوار قبل التاریخیه ده کی رؤسای عشائرك کیف خودندن هیچ بر فرقی وارمیدر ؟

ایشته بو یا کلتش فکر در که انسانیتک بو کونه قدر بر نسق
و انتظام تختنه گیر مسنه مانع اولمشدر : آهنگ دولی بر قاعده حق
اطاعت ایستدیکنده، یا خود بر حاکم حکمنه اتباعه قرار ویردیکنده
عجبا اعضاسی بو حق حاکمیتلرندن و از می چکیورلر؟ حق حاکمیتک
اصل جلوه کر اولدینی محللر معرکه و ملححه لرمیدر ؟

ایشته جمیات مدنییه ایله جمیات دولیه بینده کی فرق ودر .
مدنی جمیترلرده حقوق حریت انسانیه آخرک حقوق حریت سنه
عدم تجاوزله وقوع بولان حقسزلقلرک ازاله سی ایچون مقاوله
ضمنیه اجتماعیه موجبجه حکومتک صلاحیتدار اولسیله
مقیددر .

جمیات دولیه بویله دکلدر . بناءً علیه دولتلرک حقوق
حریت سی دیمک اولان حق حاکمیتی بو صورته مظهر تقید
اولدقجه طلعه حرب ووغانک باقی قاله جنی طیمیدر .
شمذیک طرزده جسم اختلافاتک عجبا بعض احتراصات
غیر مشروعه سیاسیه رواج ویرمکدن بشقه بر فائده سی اولمش
میدر ؟

صلحک استحصالی ایچون حرب ایتمک کلنجه : بوکا یکانه
جوابز شودر : بویله بر صلح ، صلح دکلدر و بزهده لزومی
بو قدر !

ینه عینی مؤلفلر مؤبد صلح اوله میه جفنی درت مثال تاریخی
ایله اثبات ایتمک ایستورلر ۱۰ — فرانسه انقلاب گیری ؛
۲ — برنجی فرانسه ایستورلری ؛ ۳ — جرمانیا قونفدهده .

راسیونی ؛ ۴ — حکومتات متحده آمریقا (جناب بک ، مع التأسف
جهامیر متفقہ دیور ، حقسزلقی ظاهر در ،) بونلرک در دیده
اثرده کوستریلن مثاللر ایله آکلاشلدینی اوزره ، بو غایه
واصل اوله مامشلر در .

شوراستی ذکر ایده لم که بومثالدرده صلح عمومی بی ارزو
ایدنلر مقاله مزده موضوع بحث ایستدیکمز افکاره اتباعاً ارزولرینی
دها عمومی ، دها شمولی اساسات حقوقیه ای بنا ایستدیلر انلرک
مقاصد و احتراصات صلح عمومی دکلدی ؛ بشقه ایدی . صلح
عمومی اولورسه ، بتون دولتره شامل اولور بعض هیئاته دکل ؛
بعض دولتر بر هیئت مجتمعه ترکیب ایدر لرسه ایش ینه اولماز ؛
چونکه حربک ، حقسزلقلرک کوکی تماماً سوکولامش اولور .
اوت ! جرمانیا قونفدهده راسیونی ارکانندن و درجه ثانیه
اعضاسندن پروسیا قرالی ابتدا درجه اولی اعضا لگنده بولونان
اوستریا ایمبراطورینی ، صکره هیئت عمومی نه نک مرجع و مجلسی
اولان « دیته » ی مغلوب ایتدی . اوستریانی طیشاری
آندقدن صکره کندی نفوذ و تحکمی و آلمانیا ایمبراطورلری
نامی آلتنده بر « فدهده راسیون » تشکیل ایلدی . شبهه بو قدر که
ایش عمومی لوتماز و بو قونفدهده راسیون یالکیز آلمان سرقنه
ویا آنک اکثریت نه مخصوص اولور سنه ؛ بر غالبک دیکر لرینی برقه
اطاعته آلسیله ، بر مظفرک دقتاتور لکیله نتیجه انور .

فقط بشریتک ترقیسنه ، افکار عالیه نک تعمیمه استناداً
حکوماتک تنظیم و تنسیق دوشونیلورسه بو امنیه نک بر خیال

اولدینجی وجرمانیا قونقه ده راسیونی کبی بر نتیجه به منجر اولمیه جفی
 آکلاشیلور. نابولهئون طرفندن صلح مؤبد دورینک آچلمسی
 فکری ذاتاً عدم موقیت ایله نتیجه لئک لازم کلیوردی. صلح
 مؤبد برنجی فرانسر ایمرطورینک غلبه و تخریبه دکل، باجمله
 دولک مساواتی قاعده سنک قبولیه اوله ییلور. یوقسه ایمرطورک
 عالمه استیلا و ستاره زمینی بر فرانسر الکاسی حالته کتیر مسیله
 صلح مؤبدی تأمین ایچون آنجی Pax Romana دیدکری روم
 لیلرک ربع مسکونک که مهم یرلری قائل محارب لردن صکره تسخیر
 ایله روما دولته التحاق ایتمش بتون دنیا ده صلحی ادامه ایتمیرینه
 بکزر. بویله جه صلح عمومی بی تأمین منتج موقیت اوله مار.
 تاریخاً ثابتدرکه بونک کبی، خلاف عاده تشکل ایدن روما،
 نابولهئون، جنکیز، آتیلا، تیمور حکومتاری اصلا پایدار اوله
 مامش، صلحی تأمین شویله طووسون آتی آغیر بر صورتده
 اخلاص ایتمشدر.

صلح عمومی حق وعدلک تفوقی ایله اوله جقدر. یوقسه
 بر شخصک، بر دولتک هه که مونیاسی، تفوقی، دیکتاتور لکی ایله
 دکل، بونک ایچون تاریخدن زیاده استقباله نکه انداز اوله من لازمدر.
 فنونده بر رقی و تجمدد میدانه کتیر مک ایستیانلر، بر (مارقونی)،
 بر (کورری)، بر (سانتوس - دومون)، بر (بله ریو)،
 بر (ادیسون)، بر (رونسکن) مقصدلرینک حیز حصوله
 چیقمس ایچون ماضیدن استمداد ایتسه ایدیلر، شمعی ولهرس
 عقول اولان اثرلرندن لیسایت محروم اولوردی. بزده، بعض

بیوک امنیه لک، جدی نظریه لک میدانه چیقوب جیقه میه جفی
 آکلامق ایچون تاریخدن مثاللر کتیرم جکمز. او زمانکی
 انسانلرک او عصرده کی تربیه فکریه و اجتماعیه لریله پایه میه جغمز.
 براعت استیلا اولمق اوزره اراؤه ایده جکمز. او کتایی قایابوب
 دائماً نوع بشرک قابلیته اعتماد ایتمککمز، دائماً دیانت تکمله
 ایمان کتیرمه من کرکدر. برنجی نابولهئون تیمور یوللری برو-
 ژه سنه قهقهه زن استنزا اوله رق آتی سوپروتی سیسته
 آتش ایدی. بوکون بو قهرمان غنوده خالک نسیان اولدینجی
 (أنوالید) سرابندن قالقوبده بر آتی شمندو فریله و قتیله کندی
 پای تحقی اولان یارسی بر طولاشسه، آندن صکره، بر قطار ایله
 مقدما یاقوب قادوردینجی آلمانیایی کجه، نهایت، سایه سنده
 رمادستان حاله کلن موسقوه سلطنتگاهنه وارسه عجیانه دیه جک؟
 شوکا امنیه که بوکون حقوق دوله بو درجه محافظه کارلق
 مسلکینه سالک اولان علما بوندن بر عصر صکره بر قوه فوق-
 الطبیعه ایله ینه بر یورینه جیقه بیلسلر، هیچ شبهه منر، (لوریمه) لک
 تکلیف ایلدیکی کبی محیه قسطنطینییه بی هیئت دولیه عالمک مرکزی
 اوله رق کورم جکدر. بلکه استانبول بو شرقی احراز ایده من
 فقط مر حاله لاهیده، جنورده، یروکسلده بر محکمه کبرا و بر
 قوه اجرائیه دوله بولورلر، دارالفنونلرده (قانون دول) له
 اوضار شلدینجی کورورلر.

هر نه دینورسه دینسون ، نظریات مسروده من نه قدر قانلی محاربه لر، طرابلس هجوملری، نه قدر آشکار حقسزلقلر ایله تنافسه اوغزارسه اوغراسون . بینه صلح عمومی فکری یعنی دولتلرک حق قبوله تمایللری ایلرولمکده در . صلح، دیمش ایدک که دولتلرجه حقل قبولی سایه سنده تقرر ایده جکدر . بوا منیه نك حصولی مقصدیله واغرب غر اشدن اولمق اوزره روسیه چارینک دعوتی ایله ۱۸۹۹ و ۱۹۰۷ سنلرنده ایکی دفعه فلمنکک او صاحبه آن و شان ملکسنکک تحت حمایه سنده صلح و مسالمت قونفرانسی انعقاد ایددی . شهبه سز ، برنجی مجلسک عقب سندنه حقسز و وحشی جنوبی آفریقا محاربه سی سرزده ظهور اولدی . آندن صکرده بشریت ده بر قاج حرک الم و مرارتیله ماتم زده اولدی ؛ خصوصیه صلح عمومی بی تکلیف ایدن روسیه نك « شمس شارق » حکومتنه اعلان خصوصیتی بتون بو مساعینک چو جوق او یونجانی اوله بیله جکنی خاطرله کتیردی .

صلح عمومی خلا فکیرانی ، طرفدارانک صفوت قلبه کولیدیلر ، برخیلی استهزا ایتدیلر . بز بینه مسلسلکمزده اصرار ایده لم : تکلیف ایدنلرک غایه مقاصدی نه اولورسه اولسون تکلیف ایدن کیم اولورسه اولسون ؛ کوریلن ایش نه مرتبه آز اولور . سه اولسون ؛ بو ایکی قونفرانس طریق تکاملده ایکی بیوک خطوه ، لاهی شهری شهره ا ترقیده اهمیتلی بر مرحله . ۱۸۹۹ و ۱۹۰۷ مهم برر رأس تاریخدر . بو ایکی اجتماع فلمنکک او مستثنی مرکزنده دولتلری بر برینه بر آ ز ده ایا قلاشدیردی . بو

سایه ده بر جوق مسائل ملتارک قبول و تصویب ایتدکری تعریفاته مظهر اولدی . بر قاج بین الملل مؤسسه تشکیل ایدلدی . منازعه واختلاف حالنده دولتلره - اختیاری اولغله برابر - برده حق یولی اولدینی کوسترلدی . شمیدی بونلر ، بوسوزلر و معاهده لر عنعنانه کیریور . امید ایدر ز که بر مدت صکره دولتلر تقرر ایدن قواعددن انحرافی عادتاً موجب عار و خجالت بیله جکدر در . بو کونکی وظائف معنویه یارینک وظائف عهدیه سی مرتبه سینه جقه جقدر .

لاهی قونفرانسلرینک افکار عامیه تأثیری پک بیوک اولمشدر . خصوصیه دارالبیضاء (قازابلانقا) مسئله سنده - که آلمانیا و فرانسه کبی ایکی قوی الشکیمه دولتک ناموس و حیثیتی موضوع بحث اولمش ایدی - هر ایکی دولتک حکمه مراجعت ایلدی ، طوغریسی ، آتی بشر ایچون برقان خیر ، بر بشارت عظمادر . بشقه زمانده اولسه ایدی ۱۸۷۰ قاجعه سی تکرر ایدردی .

صلح طرفدارلنی آرتق اخلاقه کیرمش بولنیور . هر ایکی دنیا ده بوباده اجاله قلم ایدن محرر لر ، اعطای نصح و بندا ایدن خطیلر وارد در . صلح جمعیتلری کوندن کونه زیاده لشیور و بیورور ، « نویل » مکافاتی کبی مهم مکافاتلر ویریلور . خصوصیه قادینلرک بو فکره اهمیت ویرملری آنسال آتیه نك بو فکر ایله یتیشه جکنه دلالت ایدر .

صلحک الک بیوک مرو جلرندن موسیوله تون بورژوا و صلح ، دوره حقلک دوامیدر . « دیمش بینه مشار الیه » حقوقک تقرر

ایتمی آنک تحت ضمانه آلمسندن اول لازمدر . حقوق دولك
تعریف و توضیحی و مدار تأمین اولق اوزره بعض تشکیلات
عدلیه نك وجوده گئی تقرر وادامه صلحك شرائط اساسیه .
سندندر . « قضیه سنی میدانه قویمشدر . امین اوله لم که رسمی
اوروپا بیله بوکون بوبابده خیلی چالشیور .

فرانسه مساعی عمومیه ناظر لاحق وباش وکیلی اسبقی
مشار الیه موسیو له تون بورژوا دیپلوماسی ملنده مهم رتقیدن
بحث ایدیور . و ستقالیا واورخت معاهده لری هنکامنده اولدینی
کی شمدیده بر قایتیه دیپلوماسیسی اولوب طرز عتیق اوزره
مناسبات دولیه بی اداره یه مساعی اولدینی و بوکا « حقیقیون »
مسلسکی دیندیکی و سالکری مسائل حقوقیه استناددن توقی
ایستدکری حالده برده « حقوقیون دیپلوماسیسی چیممشدر .
بر دولت بر سبیدن طولایی ممالککی توسیع ایتک ایستهر ویا
رقیبیلریدن ، یاخود قومشورلریدن قورقار ایسه ، اوحالده برنجی
نوع دیپلوماسی فعالیتیه کلیر . معاهدات بیله اووقت پاره ایتمز .
بتون وسائط مصلحانه ، بتون موازنه قوی اساسلری زیر
وزیر اولور . ینه مشارالیه دیورکه ، بونکله برابر و آنکله متوازیاً
دیگر دیپلوماسیده ایلر و لیور صلحیونندن اولان بوناظر انتظامسز
آهنک ، صلحسز انتظام ، حریتسز صلح ، عدالتسز حریت
اوله میه جنی فکر نده در و جناب بک افندینک اجتهادینه رغما نوع
بشرك تعالی مستقیلندن امید واردر .

ینه مشار الیهک روایتیه کوره « حقوقیون ، دیپلوماسیسی

بوفکرلره مبنی مؤسسات حقوقیه بی تزئید ، برمدنیت حقیقیه
منسوب ملل و اقوامک حقوق ووظائفی تمین و تعریف ، برطاقم
مسائل حقنده اشبو حقوقی و وظائفی تقریرله موازنه طله
جایشیورلر .

ایکی مسئله ، ۴ کانون اول ۱۹۰۸ لوندرد قونفرانسی و صوک
دارالبیضاء حکم ایشی ترقیات سالفیه دلالت ایتکده در . لوندرد
معاهده سیه دولتر کنندیلرینک فوقنده بر قانون ، بر محکمه طامیش
اولیورلر . بو عدالت بین الملل ، عدالت ملیه وداخلیه نك اوستنده
بولونمقدن صرف النظر اوروپا هیئت دولیه بی ایچون اسکی یونان
هیئت متحده سی ، (آمفیسیونی) مجلسندن بالاتر بر اهمیتده در ؛
بو کونه قدر موسیو بورژوانک فکر نجه ، دیپلوماسیدن احتراز
ایدن بر قوت وارسه اوده حکوماتک حاکمیت مطلقه لری نظریه سی
ایندی . بو نظریه ، بوموضعده ، حق وعدالتک فیض و برکتیه
بر بشقه شکل آلیور . آرتق مکلفیت واستبداددن جیقویور .
نوعما بر « مشروطیت » اکتساب ایدیور . منازعات بحریه یه
عائد اولان بومقاوله ایله بر چوق اختلافات ، سوء تفهیمات
دولتلهک حاکمیتی فوقنده ، دائمی ، بین الملل ، (مجبوری) بر
حل اصولنه تودیع ایدلش بولونیور .

کنذک دارالبیضاء مسئله مهمه سیده بو بولده کی ترقیاتک
آرتق کسب قطعیتم ایتش بر شککیدر . هر حکم مقاوله سنده
دولتلهک حیثیتیه ، شرف و ناموسنه ، منافع حیاتیه سته تعلق ایدن
مسائل حکم هیئتلهرینک وظیفه لری خارجنده طوتیلور ایدی .

طالبو که بو مسئله ده موضوع بحث اولان ایش ناموس دولی به تعلق ایتیموری ایدی ؟ بو ایش اورویا دولتری سلاحه ساریلوپده حرب عمومی نأثره سی اشغال ایتک استعدادنده دگلی ایدی ؟

« حقسنز، قواعد حقوقیه ستر صلح، بر صلح دکلدر ؛ حقیقی بر صلح اوله ماز، بر دولت اهالیسی بیننده حقوق متساویه ووظائف متقابله اساسلرینی وضع ایدن ۱۷۸۹ (حقوق بشر بیاننامه سی) شخص انساننک قدرت و قوتی کسرو تخدیدا ایتک ایستدیمی ؟ بالعکس، آتی بیوتدی تحت ضامه آلدی، اعلا ایتدی، کسب نجات ایتسنه یاردیمی طوقدی. دولتری تشکیل ایدن اشخاص معنویه ایچونده مناسبات ضروریه حقوقیه نی تأسیس و آنلر ایله جمیعت دولیه نی تشکیل ایدر ایسه ک ۱۷۸۹ ک اشخاص ایچون یابدیغی بزدولتر ایچون یا ایش اولورز ؛ یعنی بو صورتله آنلرک بقا و سلامتی تحت کفالتله آلیرز. آنلرک کسب اصالت ایتلرینه، تعالیمینه خدمت ایدر، دولتر بیننده حقوق متساویه ووظائف متقابله نی قرارلشدیرمقله آنلر ایچون ک عالی استقلالی تأمین ایتش اولورز ؛ که او یله بر استقلال یالکز بر قانون عمومیدن، بر وجدان عمومیدن، بشقه سی (یعنی حرب و وظالم واعتسافی) بیلمز. او زمان، منحصر آ بر عدالت اساسی اوزرینه مستند و یالکز او صورتده یایدار اوله حق بر صلح تأمین ایتش اولورز . »

حرفیاتقل ایتدیگم موسیو لهئون بورژوانک بو عالی جنابانه

سوزلرینی بشریت آتیه نک نخبه آمالی اولق اوزره تلقی ایدر واولانجه قوتله آلقشلاز، آلقشلازم !

(بو افکار جیده ایله فولق — برهنتانو و آلبه صوره ک مؤاخذه ایتدیگم نظریات ومدعیانی بیننده نه بیوک فرقلروار !) لاهی قونفهرانسنده آلمانیا نک باش مرخصی و حالدر سعادت سفیری بارون مارشال فون بیرشتاین : « بوکون، آلمانیا حکومتی — اساس اعتباریله — دائمی حکم نظریه سنه طرفداردر. » دیمشدر. شوسوز برنجی لاهی قونفهرانسنه ک زیاده معارض اولان ویک جوق عکسبک ایدن آلمانیا نک ایکنجه قونفهرانسنده افکار عمومی میه نک تکاملی سایه سنده فصل تبدیل خط حرکت ایتدیکنه دال بک معنیدار بر سوزدر .

..

« لامارتین : « انسان هبوط ایتش بر آلهدر که سهاواتی در خاطر ایدر » یوانده ترنم ساز اولیوردی .

خیر ! انسان « هبوط ایتش بر اله » دکلدر ؛ چونکه ترقی و تعالیده در، شوقدر وار که بتون بر ازلتی خاطر لیور. لایعد آنسالک، بشقه انسانلرک و یاشبه انسانلرک، حیوانلرک، نباتلرک، عضویات ابتدائیه نک ماحصلی اولان بشرنشکلات و ترکیبات اعتباریله عصرلرک وله بخشا دوا می ظرفنده یاشاتیلان ادواری تحطرا ایلور. ساحه وجودده کندیسنه تقدم ایتش هر شئی اجمال ایدن انسان رشیم حیاتنده ایکن، آندن بسیط اولان عضویات مختلفه اشکالی صره سیله اراشه ایتیموری ؟ بناء علیه

ایلك انسانك مثالنی، نمونه سنی، یالكر قبائل وحشیه ده دكل، نه قدر اوزاقلرده ممكن اوله بیلورسه اولسون، جداغلارنده، حیوانانده، آن و اذغانك ایلك شعاعاتك پارلادینی برلرده نخری بی تجربه ایتمیدر .

فرانسز علامه سی الیزره قلونك بالابه نقل اولسان و ترجمه سنده معنائك بوزلامسنه غایت اعتنا ایدیلن فقره سی بزه انسانك نره دن كلدیكنی، خصوصیه « انسان » ماهیت ذاتیه سنی ادراكه باشلایان عین طبعه سندر. « سوزی، پروتاغوراسك « انسان، هر شینگ مقیاسیدر. « كلام كباری آنك نه بیوك بر بدیهه، نه حیرت بخشا بر زبده طبعیت اولدیغنی بزه كال وضوح ایله كوسترر. سوزی اوزاتمغه نه حاجت؟ ماهیتی بویه عالی، خاصه ادراکی بویه متعالی، سماوات وارضینده نوعیتی اعتباریه دكلسه بیهل شخصیتی جهتیله یكانه اولان انسان كندیسنك نه اولدیغنی، مبدأ و معادنی، نه كبی بر سر عظیمی احتوا ایتدیكنی آكلامنه باشلادینی بر عصرده حالا حدود منازعاتی، دیپلوماسی احتراصاتی، فتح و ظفر خولباری، شان و شكوه داعیه لر، تفرد و ریاست دعوالر ایله بو طبعیت مفسده نی ترك و بهائم کی، ایلك انسانلر کی - الله ایتدیکی حق و حقیقت جوهر ندن قطع النظر - حالاحرب ایتمی میدر؟ قابلیتی آرتق اثبات ایتمش اولان بشر نه وقته قدر مناسبات بین الدولده حق « ی اونوته جقدر؟ نه زمانه قدر واهی و مغایر حقوق مسلكرك، ادوار جاهلیتدن، اعصار و وحشتدن قالد نظریات و تطبیقاتك نتیجه سی اولان اشكال حاضره دولیه بی طونه جقدر؟

عجبا حقانیت و عدالت دائره سنده براتقلابك حصولنه موفق اولینه جقمیدر؟ نه وقت هیات سیاسیة استحصال حق و یابمضاً طوغری، اکثریا فاسده منویاتلرخی ظاهره جیقارمق ایچون حرب کی برواسطه وحشیانه به مراجعتدن حیا ایده جكلردر؟ بیلیمورلری که ایکی دیپلوماتدن برینگ دیکرینه غلبه سی، برحقك ابطال، بربطالك احقاقی، برسیاسی پروغرامك تطبیقی ایچون قجیمه حرب ارتكاب ایدیلور؟ هیچ بر جرم و گناهی اولیان و اوایکی دیپلوماتك عدم اشتلافه بادی اولان احوالدن کلیابی خبر بولنان بی بشر بلا سبب یكدیكری اولدیریور. قاتللر كندیلرخی بروطفیه اجرالیشلر؛ مقتوللر جانلرخی و برمكله بربورج ادا ایتمشلر ظن ایدیلورلر .

استقبالی كوسترر سحر آمیز بردوربین اولسده او واسطه ایله تاریخ آتمیز حقنده معلومات ایدینلسه کوریه جکدر که بر مدت صکره حکماً دكلسه ده عرفاً حرب منسی قالد جقدر . بالآخره بو عرف حکمه تعلق ایده جك، حکمده کیت کیده استحکام بوله جقدر . ایشته انسانیتك حقیقی خیرخواهلی، اخوت انسانیه نك، مدنیت جیده نك صمیمی طرفدارلری شو نقطه بی دریش ایله تربیه عمومی بی آکا کوره تنظیم و تنسیق ایتمی دلرلر، تربیه عمومی نك بویه جه تجدیدینه حاجت واردر. زمان دکشمشدر . وقتیه حرب بردرجه به قدر طبیعی ایدی . بناءً علیه حرب اصل، صلح طارض و موقت ایدی . بوده مبارزه حیات نظریه سنك قبل المدنیه برشکلی اولق اوزره تلقی

ایدیله بیلیر. مقدما انسانلر بربرلرندن متفرق برحاله یاشیورلر.
 یینلرنده کی مناسبات بک اهمیتسز بررادهده بولنیوردی. ارضک
 بر طاقم یرلری واردرکه باطاغلقلر آرسنده (نیعت، قره طاغ،
 اسویجره کی)، یاخود دکز لرك اورته سنده (اوقیانوسیه جزایری
 کی)، یاخودده صیجاغک تأثیر ی ایله بک آرقدهه قالمش
 (سودان، نوبیا کی)، یا صوغوغک نفوذیه عادتا انجماد ایتمش
 اولان (اسکیمو و سامویدلرک اقامت ایتدکری لابونیا وحوالی
 قطیه کی) ساثر انسانلرک یاشادقلری یرلردن اوزاق ویا آللردن
 هرجهتله آیری بولونیورلردی. واسطه یوق. مناسبت یوق.
 معیشت طار. اخلاق و عادات سرت. حکومتلر سرسریلرک
 آللرنده بولندیغندن محاربه اولجه آنلرک عندنده عادتا طبیعی
 ایدی. برقبیله، برملته بر دیگرری یالکز اخنی دکل،
 دشمن کی کورنیوردی: قانی حلال، مالی غنیمت بیلینیوردی.
 ایشته اسکی زمانلرده جنک وسیله تشکیل ایدوبده علمی صلحدن
 تبرید ایدن احوال، فکر اختراعک مناعت طبیعییه غلبه سیله،
 یوللرک، خطوط حدیدییه نک ودها ساثر و سائط نقلیه نک تعممی،
 پوسته، تلغراف، تلسز تلغراف، تله فونلرک دوست دشمن
 هرملکتی بربرینه ربطی سایه سنده بین الملل اخذ و اعطا زیاده
 لشمش، پاره دنیلن شی مایتنی غائب ایدرک هرزدهه یوزدهه بر
 چهاربک فضله فائض بولورسه اورایه آقوب کیتمش، کیمسه نک
 خبری اوله دن دشمنلرک بیله ذمتنه کچمش ویا کیسه سته کیرمش
 بولنیور! ایشته بونک میچوندرکه سعیدنک «بی آدم اعضای

یکدیگرند» قولنجه اسویجره لیلر طاغلری اجانبه آچمشلر. قره
 طاغلیر بیله مدینه دخوله خواهش کوسترمشلر، ارضک همان
 هریری دیگر محللر اهالیسنه کشاده بولونیور. مقصد غنیمت،
 غصب و غارت طریقله دکل، کسب مشروع ایله ادامه حیات
 اولدیغندن و حرب نتیجه سی هر طرفک بر فقر عمومییه، بر
 سفالت متساویه کرفتار اولسی طبیعی بولندیغندن هر کس
 دیگرلرکدن زنکین اولسی آرزو ایدیور. اقتصاد فنده
 قاعده در: قومشو دولتلرک زوکورتلکنی آرزو ایتک کندی
 زوکورتلکنی آرزو ایتک دیمکدر. شو تفصیلاندن
 آکلاشیلیور که «فلاسیق» محاربه عصرلرندن بری
 دنیاده اولدجه بر تبدل حاصل اولمش، عالم خیلی دکشمش،
 شرائط حیاتیه بسبتون بشقه لشمشدر. او حالده آره مزده محاربه نک
 ایشی نه؟ دهای دهاشنه حیران اولدیغمز مولسکه نک: «حرب
 لاندردا» قوتنه بز ایشته بو کی افکاره اشتراک ایتدیکمزدن
 التفاتده معذوروز و بو قولی اوزون بر حیات ضرب وشدنک،
 امور حرییه ایله فوق العاده اشتغالک و خصوصیه بر چوق مظفر بیلرک
 زوالی مارشالک اعصاب و دماغنه بر نفوذی اثری اولق اوزره
 تلقی ایدرز.

ایمدی، یوقاریده توصیه ایتدیکمز طرز تربیه بشریتک
 احتیاجات لاحقه سنه، سعادت مستقبله سنه موافقمیدر؟ بوکا
 — اوت! دیمکده ذره جه تردهه مساغ ویرمه یز. شوکا قناعت
 ایدلیدرکه بوکون مناسبات بشریه فوق العاده تراید ایتمش، مثلا

آلمانیا ایله بیوک بریتانیا آره سنده بر محاربه - فرض ایدم
حرب عمومی بی تولید اتمه بیله - تا اوزاقلده آرژانتین کی،
جاوا کی، ژاپونیا کی برلرده معیشتی تضیق ایدم جک ویا
طور دیرده جقدر. عالم اسکیمی کی بر بردن آیری یشامیور؛
قطعات مختلفه عادتاً بر برینک ایچنه کیرمش بولونیور. برینک
حیاتی دیکرینک فضله محصله، آنک مدار قوامی بر
اوچنچینسک سی و عملنه وابسته در. بسطدن مرکبه، مفرددن
جمه کیمک قواعد طبیعی، (تکامل)، (تنوع عمومی)
نظریاته مستنددر. هر دلو جمعیات انسانیه نك خواجی مقدا،
بسیط ایدی. بر جمعیتك درجه تکاملی، او جمعیتك درجه احتیاج
جائی ایله مقایسه ایدله بیلور. اسکیدن، تک توك آو آلتلرندن،
يك ابتدائی آو اشیاسندن بشقه سنه عرض افتقار ایتمیان قبل
کثرت اختلاط، تراید اخذ و اعطا ساقه لرله تکثیر خواج
مجبوریتنده بولونمشلردر. قبل تاریخ مفارقه لرده یاشایان اقوامك
ضروریاتی نه مرتبه ایدی؛ شمعی ملل متمدنه نك احتیاجاتی
نه قدر چوقدر؛ بر ريك احتیاجاتی نه مرتبه تراید ایدرسه اجانب
ایله اول درجه ده فضله اختلاط مجبوری حاصل اولور. القصه
اواسکی دورلرده سرزده ظهور اولان محاربه لر تجارت عمومیه
يك اوقدر سکتہ ابرات ایتزدی؛ دها طوغریسی تجارت عمومیه
یوقدی. هر ملت کندی یاغیله قاورولور کیدردی. شمعی
ایسه اسکیدن ناموجود اولان بین الملل معاملات کال سرعته
ایلرو کیتمش، برینک تجارتی دیکرینه، برینک امور مالیسی

بشقه بردولتک اعتبار تقدیسنه منوط بولنش اولدیغندن بو عصرده
بر حرب غایت غیر طبیعی بر حال استثنائی اولق اوزره تلقی
ایدله گیشدر. نتیجه کلام: حرب بشقه بر دورک، بشقه
عصرلرک احوال عمومیه سنه، طرز اجتماعیه سنه، مسلک سیاسته
یا قیشیر. بوزمانک احوال عمومیه سی، مسلک اجتماعیه سی، مذهب
سیاسیه سی، خصوصیه منافع اقتصادیه سیله قابل تألیف دکلدر.
حرب دیپلوماسیه سی، جبر و شدت مسلکی ترقیات حاضره من
افکار جدیده من، وبالخاصه اصول اقتصادیه من ایله عظیم بر
تضاد، دهشتلی بر تناقض تشکیل ایدر.

باقی صلح و صلاح!

نظر بامیزی مؤید اولان جناب شهاب الدین بکک «حق» ده مندرج مقاله لرینی مع اقتحار کتایمزه ذیل ایدرز :

عرفانی قدر ذکاسنک ده حیرانی اولدیغ جلال نوری بک «حقوق دول» ک ایکیلکی ادعا والحق اثبات ایتدی. جلال نوری بکک مساعده سنه اغترار آدیه جکک «حقوق دول» ایکیدن ده زیاده در ؛ او قدر که هر دولتک حکومت سائرده دن هر برینه قارشی رعایت ایتدیکی خصوصی بر «حقوق دول» ک موجودیتی دعوی اولنسه هیچ ده مبالغه لی اولماز. مثلا روسیه نك ژاپونیا، چین، ایران، تورکیا، بولغارستان، صربستان، آوستریا، فرانسه، آلمانیا، انکلتره، ایتالیا، قارشی آیری آیری «حقوق دول» طابایدیغنده شبهه وارمی در ؟ نه قدر دولت وارسه او قدر حقوق دول : ایشته بجه قضیه صادقه...

«حقوق دول» ایدوروله دن اول مثلا هلاکو دورنده، اخلاق سیاسیه نه ایدیه بو کونده اودر. اورویا خریطه سنده حالا غولتری، ویزیغولتری، جرمنلری، فرانقلری تصور ایتیه لی بکک تخمیناتمزه بک چوق آلدانمش اولمایم. «حقوق دول» قولتلرک ضعیفلری صوبه لری ایچون قوللانیلیریکی بر آتدر، «حقوق دول» ترکیبیه بر مرادف مناسب تحری اولنسه انجق «قوای دول» اضافتی بولنوردی. بر کره جک اولسون بر قوم

زبونک «حقوق دول» دن مستفید اولدیغنی کورمش اولسه. یدم !... بلجبقا، اسویجره، فلمنک کبی مینی مینی دولتلرک دیولر آره سنده یاشایه بیلمه لری حقوق دول سایه سنده دکل، آنجق یاشامه لری یاشاتانلرک ایجاب منافعی اولدیغنی ایچوندر... آوستریانک اوچ سنه اول صربستانی بوتنامه سی «مارتنس» ک انجیلنه حرمتدنمی، یوقسه یوقاریدن یانسلایوزم، آشاغیدن ایرره داتیزم جریانلری ایله صیقشمش اولماسندنمی... حقوق دوله رعایتدن ناشیمیدر که انکلتره نظرنده صاری، سیاه، قرمز، نهرنک اولورسه اولسون، بیاض اولمایان — هر کس اتقلو ساقسونلرک خدمه طبیعی سی، حتی اسرای طبیعی سیدر...

عالم بدواتی تمدین بهانه سیله فرانسه واسپانیا قاسه، روسیه وانکلتره ایران، آلمانیا قونقویه، ایتالیا طرابلسه بجه آتش... اویخ، یالانچیلر ! مغلوبلرینک — امین اولیکز، — دماغلرینه ایلیشمیه جک، آنجق صیرت لرینی صویقمله اکثفا ایده جکلر در. حال حاضرده آمریکا، ژاپونیا، آوستریا مستثنی اولق اوزره هر دولت قویه شکیمه شدتی آتنده برزبونی ازییور، بومستتارلرک یغما به قاریشما یشاری ده حقوقه خدمت لریدن دکل، هضم ایله مشغول اولدقلری ایچوندر: جاهلر متفقه کوبا ایله فیلیپینی، طوکیو حکومتی فورموز آطه سیله قوره قطعه سی، نجه دوستمز بوسنه — هر سک ولایتی سینه سنه سیندیرمکه چالیشور..

دول معظمه به قارشی حقوقی هیچ غائب ایتیه بن یالکز برشی وار: ریا... ها، باقکز، بونی تسلیم ایتک مجبور ایتنده یز: تارتوف

عليه الله بك متصلا امتلأ بشد بر مش در. قويلك سياسى حقوقه
مراعى دكلسده حقوقه مراى اولد ينى انكار اولنه ماز : فرانسه
فاسه نچون قوشمش بيلير ميكنز؟ مولى حفيظك دعوتنه ايجابت
ايچون... روس وانكيز آشاغيدين ويوقايدن ايرانى نهدن طولاي
قوشاشلار ، خبريكنز وارمى ؟ دفع شورش واعاده آسايش
ايچون ! ... ايتاليانك طرابلسه سبب هجومى طويديكنمى ؟
عربلىرى سوديكي ، اولنه آجدينى ايچونش ! ...
اوت اعتراف ايدرم كه ، ايتاليانلر عربلىرى سور : قوردلرك
قوزيلرى ؛ ديو آنلرينك تازه چوجقلرى سوديكي كي قير قير
يكنك ايچون !

بر مشهور مارتاوال دها وار : مدنيتك طبيعى بر حق وصايتى
وارمش ، ابنى نوعمك بر قسمى ظلمت بداوتده ترك ايتمك جائز
دكش . مثلاً ايتاليانلر طرابلس غربه غاليه نك دور يدينى ، توريجيلينك
تجربه لر ينى ، مارقونينك تفرافى ، رافائلك ، ميكل - آنزك ،
دونيتيتيك ، قاردوچينك صنعتلرينى كوتوره جكلرمش ، فقط
متراليوزلره ، شراپنلره ، بومبلره صارمق ! ...

بتون بويالانلر اسلوب سياستك صنايع بديعه سى نوعدندر :
شقاوتنه منظره فضيلت كچيرمك ايچون قوللانيلير . ساطورى برده
شمر ايله اورتمك ، قانى سراب منطق آلتنده كيزله مك : ثوه
قوجه مدنيت !

سياسى حيدودلقلرك سرتلكى دائما بر سحاب كذب ايله
خفيفلشديريلىر . قورسانللكده مراسم تشرىفاتى وارد .

فقط بوكايله دول متمدنه ايسترسه رعايت ايدر ، ازجمله ايتاليا صوك
حركت شقيه سنده چيكنه ييوردى . تاريخده بوكثير الامثال بر
حادثه دكلدر : بيوك فرهدريق بيله سيليزيايه بو قدر حياستزجه
هجوم ايتمه مشدى ...

حتى قامور اجيلر ، قلابر شقيلرى ، سجيليانك مافيا ليرى
قتل وغارتنه چيقار كن چليپاي عيساوصنم مريم اوكنده ديزچوكهرك
ترصين ايماني اونونمازلر . . . ايتاليا وكلاسى باتقو دى رومانك
قاصه لرى اوكنده استاوروز چيقارمقله اكتفا اينديلر .

بوكونك اخلاق سياسيه سى بيوك سرمايه لر سياستى ، بانكرلر
اخلاقى در . چاره ارباسى بولنه ميان پاره لره نو كشاده بازارلر ، نايده
مشتريلر ، مايه ائباتيسى هنوز صرف ايندلمش بكر تراب لازم كه
سى اقل ايله كار اعظم كسب اولنه بيايسين ! ... بومسابقه غاصيقتده
حصه دار اولمامنى هر دولت قويه نفسى ايچون ذل محض عدايد ييور .
كيزلى اتفاقلر ، ريالر ، يالانلر ، بو اغورده ارتكاب اولغمايان
شى يوق ...

واقعا اخلاق سياسيه هيچ بردورده تينده فضائل اولمادى .
فقط ازمنه ماضيه ديپلوماتلرى هيچ اولمازسه نزاهت مدنيه دن بحث
ايتزلردى ؛ اوزمانلرده هيچ اولمازسه وعدلر انجاز اولتور ،
ويريلن سوز اونوتولماز ، معاهده نامهلر حكمتلر ورقبارلر
حكمنده تلقى اينلزدى .

شمدى ايسه بر دولت قويه نك قارنى آچيقجه نه سوز ،
نه وعده ، نه عهد ، هيچ برحقه اهميت ويريلىور : ۱۹۰۸ ده آوستريا

برلین معاہدہ نامہ سنی رسماً آیا قلمی آلتہ آمدی؟ جنرال موآنیہ بی
مراکشہ کو ندر دیکھی کون فرانسیہ الجزیرہ مقاولہ سندہ تو کوردیکنی
بالامش اولمادی؟ کچن سنہ ایٹالیاتما میت ملکیت مزہ حرمت حقندہ کی
عہود رسمیت بی چیکنہ مدیتی؟

الکحقنی شو کہ اوتہ دہ لاهی محکمہ سی قوللرینی قاووشدیر مشر،
ایشسز لکدن اسنہ یور۔ بز آلتی آی اول قاپی بی چالقدق: سس ورن
اولمادی۔ یارین مولی حفیظ ایله خیال ایران ال الہمراجعت ایٹسہ ل
استحصا ایدہ بیله جکلری عدالت آتحق مدنی اورویانک قہقہ
ظرافتی اولہ جقدر۔

مایوس اولمایم، درس آلم: اخلاق سیاسیہ قوتک
ایاحتہ اجرا آتیدر۔

جناب شہاب الدین

اسلامدہ وجوب تجمدد (*)

۱

میلادی اون طقوزنجی عصرک اواخرینہ طوغری ہیئت
دولہ بی تطمین ایدن موازنہ وستاتوقونک آرتق اورویاہ یارہ۔
مدیغنی، اورویانک آسیا و آفریقاہ دہا زیادہ یایلمق ایستدیکنی
کوربیورز۔ اورویانک ترقی و تکاملنہ رغما الخطاط حائده بولنان
تک توك اسلام حکومتلرینک اسباب اندر اسلرندن ری دہ هیچ
شبهہ یوق کہ عالمی تقسیم خصوصندہ ہیئت دولہ نک استلاف
واتفاقیدر۔

دیمک اولیور کہ فاس و ایران مسئلہ لری، ترکیہ — ایٹالیا
مخاربه سی ایله دنیا یکی بر دورہ تاریخچہ یہ کیورور۔ بناء علیہ
۱۳۳۹ سنہ سی عالم اسلام ایچون مهم برمبدأ تاریخ تشکیل ایدر۔
اسلام بوسنہ یہ قدر بر اثر زندگی کوستر میوب موجب نکبت و فلاکی
اولان عادات قدیمہ سنی محافظہ دہ خارق العادہ بر نبات، دہا طوغریسی
بر عناد ابراز ایلدیکندن بالضرورہ اورویانک ربقة تابعیت و اسارتہ
کیوربیور۔

اورویاہ یو قدر یقین اولدینی حالہ تجمدد خصوصندہ
کوستر دیکنی اہمال جاہلانہ و تکاسل جانیانہ و فرانسنک بحر
سفید حوضہ سندہ کی موقع مخصوصی و آفریقادہ کی نفوذینی تقویہ

(*) « اسلامدہ وجوب تجمدد » ایلک دفعہ « اجہاد » مجموعہ سیلہ
انتشار ایٹش ایدی۔

امرنده کی غیرتی کی بر طاقم مؤثرات ایله اک قدیم مسلمان
ایمپراطور لقلاندن بری حکومت مستقبه عبادندن چیقور .
بیک سنه نبری امرانک اداره سنده بولنان (قاس) آرتق جزائر
وتولس ، جوهور و زنگبار کی شخصیت دوله دن محروم
بر مستعمره و مستملک حاله کیریور . نه قیصرک طنجه به عربیه
مولای عبدالعزیزی ، حکومتی و تمامیت ملکیه سی محافظه
خصوصنده کی وعدی ، نده حکمدار مشارالیه ک مرقد صلاح الدین
اوزرنده کی عهد و میثاقی ، نده برلین قایینه سنک (آغادر)
لیمانه (پاتهر) قراوزورنی کوندرمه ، اسلامی بوسقوط
هولناکنده طور دیرمه موفوق اولیور . (غابون) قطعه سنده
بر مقدار برک عوض اولق اوزره ترکنه مقابل جناب قیصر
شمالی آفریقایی فرانسه هجوم و استیلا سنه قارشی صحابت ایده میور .
فرانسه ایسه (الجزیره) معاهده سنندن ، فاسک تمامیت ملکیه سی
محافظه خصوصنده کراراً وقوع بولان تمهیداتندن . مملکت
مذکورہ (تونس) مامق) وعد قطع یسندن صرف النظر
مولای خلیفک تاج و تختی مراقبه سی آلتہ آلیور .

زوالی ایران عظمت لفظیه وحشمت اعتبار یسندن قطع .
النظر انکلتزه . روسیه ائتلافی نتیجه سنده اوج منطقه به منقسم
بولنیور . روسیه معاهده لرله ، استحصال ابتدکی امتیاز لره
قرضاً و پردیکی پاره لرله ، انشا ابتدکی یوللر ، کشاد ایلدیکی
باقه لرله ، قزاق لرله ، عجم ارتجاعیوننه مظاهرتیه ، مخلوع محمد
علی شاهی صحابت مخصوصه آله سیله ایرانده حلول و نفوذ

(صلح پرورانه سنده) باکال کرمی دوام ایدیور . (بوتسدام)
مکالمه سنندن صکره آلمانیا دخی روسیه به ایرانده سربسقی تام
ویریور .

حکومت عثمانیه ایسه حق سلطنتی وجوه عدیده ایله ممل ،
ملکی اجانبه مرهون ، اختلافات خارجیه و اختلافات داخلیه
ایله ، فساد رجال سیاسیه ایله یورغون بر حالده طرابلس غرب
ایله بتغازی بی صلیبیونک استیلا سنه قارشو مدافعه
ایدیور . مسلمانلرک اکثریت حاکم اولان انکلتزه مصری
اشغال و اداره سی مراقبه سی آلتہ آلدقندن بشقه (عقبه) مسئله
سیه حجاز ، (کویت) مسئله سی ایله بغداد خطر نی حکمدن
اسقاط و خطه حجازیه ایله بحر فارسی تهدید ایدیور . اتحاد
ایدیلن تجاوزی بولتیقه نمره سی اوله رق عقبه دن باب المندبه قدر
اولان سواحل مزعمیز ، یمن و عسیر ائمه سی تحریک ایدیلیور .
نواحی تسعه شیخاری وصایت تحتہ آلیور . سودان
عثمانی ذاتاً بیوک بریتانیانک التده بولنیور . عدن ، یریم ، بربره ،
سقطریه مالکیت آز کلیور ایش کی حضر موت و عمان اوزرنده
اجرای نفوذ ایدیلیور . اورالدره کی اطهر و خصوصیه بحرین
اشغال اولنیور . کویت شیخ و قائم مقامی (انکلیزجه سلطانی)
مبارک الصباح پاشا ، محمره حاکمی خزعل خان هند حکومتک
محبتنده بولندیریلیور . بتون بصره کور فزی ، ایران سواحلی
وزم قطر شبه جزیره من تحت تفتیشده در . بلوچستان امارتی
ذاتاً طوغریدن طوغری به هند مراقبه سنه الحاق ایدلمشدر .

وسطی آسیاده ترکستان، سمر قند، طاشکند، بخارا، خیوه،
حزر دکزینک بتون سواحلی، چینک ترککر و مسلمانلره
مسکون بر قسم اهمی روسیه نك النده در.

بو حکومت قزان خانلقنی - که مقدا آنک خراج کذارى
ایدى - قریم خانلقنی و شیخ شاملک ثبات جهان پسندانه
رغماً متعدد و مختلف قافقاسیه و طاغستان حکومتی محو ایش
بولنیور.

بوکون اسلامک اکثریت قطعیه سی خریستانلرک، صلیک نحت
تابعیتده در. انکله قرالتک، قفقور، چینه خلف اولان جهو.
ریتک، فلمنک قرایجه سنک، فرانسه جمهوریتک، روسیه چارینک
ذات حضرت خلافتناهییدن پک زیاده مسلمان تبعه لری واردر.
اسلام حکومتلری ایسه صانکه (قلور و فورمه) ایدلش لری کی
حسز، عاطل، دنیادن بی خبر، بوزولق اوزره بولنان موازنه
عمومیه سایه سنده اختصارلری تددید ایدیورلر.

اوجیوز ملیونی متجاوز امت محمد تکاملات عمومیه،
غربک مدنیت، فنک ترقیاته بیکانه، حیات مبارزه سنده بری
بری آرقه سنندن یوارلنیورلر غیای محو و اندراره، کرداب قهر
و انقراضه طوغری کیدیورلر.

عالم اسلام ایله عالم نصرانیت آره سنده بیوک برفرق کورینیور.
انسانلر عادتاً ایکیه آیرلش کی بولنیور، اوروپالیر، آمریقالیر،
حاصلی غربیلیر و آنلرک انسانی دنیانک هر برنده، صور تانقوذ
اسلامک جاری بولندیقی الکالرده بیله آنلره ممتاز و سر افراز

بر موقعده، عادتاً ولی و وصی، حاکم و حامی وضعیتده بولنیورلر،
کندی مدنیت و امرار فیه لرینی و سائط و آلات علمیه لرینی
قصانچیه سنه محافظه و تعمیمدن احتراز ایدیورلر. خلاصه
اهل اسلام ایله مجوسی لری کندی هیئتلری، آنکلری قارشو سنده
بشقه بر نوع بشر، بشقه بر نوع ذوی الارواح تلقی ایدیورلر.
عثمانی حکومتی و باقی قالان تک توك مسلمان حکومتلری
اوروپا و آمریکا خریستیان حقوق دولی خارجنده بولنیور.
حقوق دول متخصصلرینک سر آمدانندن (لوریمه) کی
مشاهیر، دولتلری حقوق دولدن استفاده اعتباریه اوجه تفریق
ایله حکومت عثمانیه بی بو حقوقدن قسماً مستفید اولق اوزره
مدنی دولتلره وحشی قبائل آره سنده ایکنجی طبقه ده عدایدیورلر.
زهی قاعده مساوات! زهی قواعد علمیه! اوروپا ایله آره مزده
کردا بولندیقی ظنیله علمانک بعضیسی عهد قدیمه بی اسلامیت
و نصرانیت آره سنده وجودی الزم بر کویری عدایدیورلر و اگر
قایتولاسیونلر اولماسه یدی. اسلام علیه بر ایکنجی اهل صلیک
تشکلندن قورقورلور دیورلر.

فی الحقیقه اوجیوز کسور میلیون اهل توحید حرکات
عمومیه فکره خارجنده بولنیور. فنونک، علومک، صنایعک،
بدایعک، ادبیاتک، عسکرلکک، کیجیلکک، تجارتک،
وسائط نقلیه نک، علم حقوقک، تاریخک، بوکونکی ترقیاتی
اسلامدن اوزاق، اسلامک اشتراک و معاوتی، مداخله
و مجاهده سی اوله دن حاصل اولش کیدر. اهل اسلام، منقو-

لایک بار تضییقی آلتندہ ، کشیدی دائرہ سندیہ ، عادتاً برحفظہ ایچندہ قائلش کی بو تکامل عمومی بی ، بوحدانائی بیلیمور ؛ بوکی طرز معیشتی ، بواحتیاجات جدیدہ بی بنسہ میور . علمامز توزلی ، کہنہ مش مجلداتک ایچندہ بتون علوم و فنونک ، بتون دقایق و حقایقک ، کافہ رموز و اسرارک موجود بولندیقنہ قاتہرق غریک فنون تجزیہ و جدیدہ سسنہ ، اورویانک ادراک و عرفانہ عادتاً قہقہہ زن استہزا اولیورلر .

اورویا کوندن کونہ بزہ یاقلاشیور ؛ کمال اہمیتلہ طویلریلہ ، تفنکریلہ وجودی حس ایندیریور ؛ عالم اسلامی همان همان کافہ ضبط ایتمش ، اللرینی آباقرینی باغلامش . معارفی مستعمرانندہ نشر ایتمک عادتاً کوزنی دہ باغلامش ، آنک اوویران شہرلرینک ، مسکنت آباد خطہ لرینک یانندہ معظم سرائیلرینی ، آبادان قصبہ لرینی قورمش ، تیمور بوللرینی ، دشتکاکلرینی ، دارالصناعہ لرینی ، جدوللرینی ، مؤسساتی ، حکومتی ، ضابطہ سنی ، دیوان عدالتی ، دوتمالرینی ایشلیتیور . . . اسلام حالا بوندن متنبہ اولمیور ؛ حالا بصیر بصیرتی آچلمیور ؛ مقدر اولان اسارتہ رضادادہ اولیورده اسباب ترقی واستخلاصی آراشدیر . میور . درت آدیم اوتدہ ، اہل صلیب ، ایرانی مقاسمہ ایدیورلر ، بحر سفیدک اویر اوچندہ کی فاس اشغال ایدیلیورده رجال عثمانیہ مز حالا برحکومت منتظمہ تأسیسنده ناقابل توصیف بررخواست کوستریوریورلر !

اورویا طرفندن ایتیلایا ایدیلن ممالک اسلامیہ و عثمانیہ

اھالیسی ہر درلو خلاص امیدندن محروم ، استعدادلرینی انکشاف ایندیرمکدن ممنوع ، عالم اجتماعیدہ مدنیلر ایلہ دیگرلری آرمسندہ بر موقع طوتیورلر . بوکون ہندہ کی یتیم میلیون اہل توحیدک ، وسطی آسیادہ کی مسلمانلرک ، شمالی آفریقادہ کی ، ہند شرقیدہ کی ارباب دینک ہیچ براہمیت اجتماعیلری ، شو ستارہ زمیندہ ہیچ بر موقع سیاسیلری یوقدر . بوتون بومیلیو . نلرجہ نفوس یا (بیر منہام) دہکی ، (مانچستر) دہکی قابریقہلرہ مواد ابتدائیہ یتشدیرمکک مشغول ، یاخود فرانسز مستعمر . لڑک ینہ کشیدی اللرندن آلدقلری ترلارلی اکنکک متوغل ، ویادہ غران — دوقلرک خزانہ لرینی ، (روتردام) دہکی مجہزہ لڑک قاصہ لرینی املا ایلہ مکلفدر .

عجبا بو اوچموز میلیون خلقک اکثریت عظیمہ سی فراغہ زمانندہ اھرامک انشاستندہ ، (مورس) کولنک قازلمسندہ ویا بابلدہ سمیرامیسک آسیلی باغجہ لرینی . وجودہ کتیرمکدہ قیرباچ ایلہ جالشدیریلان اسیرلردن دھا فرقلی بر صورتہ می استخدام ایدیلیور ؟

مستعمرات خلقک شخصییتی ، حقوق سیاسیہ سی ، حتی برچوق خصوصلردہ حقوق مدنیہ سی ، سائر انسانلرلہ حق مساواتی بیلہ مصدق دکلدیر . یونلر نوعاً بر ملک ، بر مال متقومدر . انکلترونک اجتہادی سایہ سندنہ واقعا اسارت مادیہ چوقدن قالدیرلمش ایسہدہ بوکون ، مع التأسف ، اسارت اجتماعیہ و سیاسیہ اسارت مادیہ بہ رحمت اوقودہ جق مرہبہدہ

شدت لیدر . مستعمرات ، سوسیالیستدرك مجاهده لرندن قطع النظر ،
تصرف اولنور برمالدر . قرآنه نك بيوك ايلچي عنواني حائر
موسیو هارمانك تعریفجه مستعمرات وطنك صاحب اولدینی
برمالدر ، عینی وطن دکلدر . آنك ایچون مستعمرات یاره
ایله ده آلیور ، صاتیلیور ، عوض اولق اوزره ، یاخود
مجاناً ، مبادله وریلیور .

..

عجبا اسلامده کی یو تدینك ، بو انحطاطك ، توالی ایدن
بو عجز و تقصیرك ، هر کسی دلخون ایلین یو سقوطك اسباب
و مؤثراتی ندر ؟ نهدن عالم نصرانیت بلا توقف ، بلا مانعه
شهره تکاملده ایلر ولیور و ایلر ولدیکه اسلامی نفوذی آلتنه
آلیور ؟ عادتاً تحت امرنده بولخدی ررق آنك ترقی و تعالیسنه
اك سدید سدی چکیور ؟

عجبا نهدن سکزنجی عصر میلادیدن باشلا یه ررق اون اوچنچی
عصره قدر غرب مدینته فائق اولان مسلمان مدینتی ، ابن
رشدلر ، ابن سینالر ، حریت فکریه یی حمایه ایدن پادشاهلر ،
خلیفه لر ، اوزمانکی شوکت و مکننت اسلامیه محو اولدی ؟
اسپانیا حکومت اسلامیه سی ، غرناطه ، طلیطله ، اشبیلیه ،
شام ، بغداد ، قیروان ، مراکز مهمه سی نه اولدی ؟
علوم عقلیه یونانیه یی تفصیلاً ، تزییماً (صوربون)
دوقورلرینه نقل ایدن اسلام متفکرلری ، اسلام ارباب قلنی

ریمه کیتسیدی ؟ یواندراس ، بواسطه محال دهانه قدر دوام
ایده جکدر ؟ یوندن زیاده اسلامك سقوطی ممکنیدر ؟ یوقسه
اسلام تکرار جهان مدینته بر موقع طوته جقمیدر ؛ جمیت
اسلامیه نك طرز تشکلی ، یو کونکی آلدینی حال ، حاصل اولان
اعتیادات ، پیدا اولان ظنون ، بدعتلر ، آره سنه کیرن عناصر
مضره ، ایچینه آتیلان اخلاقسزلق و فساد تخمیری ، استقبالده
یویله برانکشافه بر « رستوراسیون » مانمیدر ؟ نوع بشرک
مقدار نفوس اعتباریله آلتیده برینی تشکیل ایدن امت محمدک
حائر اولدینی قوتی طویلایوب زمان وزمینک نزا کتی ، اهمیتی
تقدیر ایدره ک یو آچیلان دهانش مبارزده بردها صولت کوستره
بیله جکمی ؟

۲

بعث نبویه دن مقدم ، جهلنك تصدیق ایتدیکی اوزره
جزیره العرب آتارشیدن ، شقاوتدن ، جهالتدن طولانی اقامته
غیر صالح برقطعه حاله گلش ایدی . موسویلك ، خریستیانلق ،
سائر ادیان و مذاهب آرتق عربلرک سعادت ماده و ملکیه سنی
تأمین ایدمه مز برحاله ایدی . اساسی بر اصلاحاته ، جدی بر
تنظیماته احتیاج واردی . اوزمانکی حال اصلاً تجویز و تمعید
ایدیه مزیدی . ایشته اووقت حضرت محمد ظهور ایتدی .
شریعت یهودیه و نصرانیه یی اله آلتی ؛ اسلامیت کتبه مستند
یوایی دین عالنده بیسوک برخطوه ، بیوک بر تقیدر . یعنی

اسلامیت (مارتن لوتھر) ک اون آلتنجی عصرده اجراسنه موفق اولدیفی ، دها یدنجی عصرده ویک شمولی اولهرق یامش ایدی .

بناءً علیه اسلامیتک سبب وحکمت وضع وقرری شودر : قبل الاسلام جاری اولان شرایع وقوانین ، حقوق وعادات آرتق احتیاجه کافی کلدیکندن بونلرک اصلاحی وقاعدۀ طبیعیۀ تکامله تبعاً توسیعی لازم ایدی . ایشته شارع اعظم ، بوسر وحکمته بناءً اسلامیتی شرایع سالفه نیک اتم واکلی اولمق اوزره تدوین ایلدی . اسلامیت بیوک براتر ترقیدر . شو دقیقه بی دها بی آکلامق لازم کلورسه قبل الاسلام وبعداسلام عینی اهلینک ایچنده یاشادقلری شرائط مادیه ومعنویه بی ، اجتماعیه واقصادیه بی برکرمه تدقیق ایدیکمز ، آکلارسکمز که مسلمانلق توقف ایچون ، تدنی ایچون دکل ؛ تعالی ایچون ، ترقی ایچون تدوین ایدلمشدر . شارعک بوندن مقصدی بک عیاندیر . اسلامیت وقتک افکار محافظه کارانه سنه ، زمانک تعصب وجهالته قارشی برعصیاندروالحق جهانده وقوع بولمق قیاملرک اهمیتلرندن ، الک اساسیلرندن ، تأثیر ونتیجه اعتباریه الک بیوکلرندن بریدر . بناءً علیه مسلمانلقی محافظه کارلق ایله ، اولدیفی یرده قالمق ایله ، باب اجتهادک سدی ایله توصیف ایتک حقا که مسلمانلقه الک منافی برصفقی ویرمک ، آنی بوسبتون بشقه برصورتده اکلا مقدر . شوراسنی برآز تفصیل ایدلم :

بوکون طلمک الک هرقی اقسامی ، بربرینه شبیه ، بری دیکرندن

چیقمش اوج (فلاسیق) دینه مریوطدر : یهودیلک ، خرسیتانلق ، مسلمانلق . شو اوچنچیلی بر (ره فورم) مقصدی اوزرینه مؤسسدر ؛ بناءً علیه سائر دیکر ایکی دینک اصلاح و تکاملیدر . یهودیلک بی اسرائیلک جمله معتقدات وقوانینندن عبارتدر . خرسیتانلق ایسه جناب عیسی بن مریمک مسلك تصوفی ، قنای الهی اوزرینه قورلمش ، اسباب سیاسیه مبنی باولوس طرفندن تعمیم ایدلمش بریدندر . ذاتاً حضرت مسیحک فکرینجه قیامت بک متقرب الحول اولدیفندن و « حکومت سما » هرزده ایسه ظهور ایدمچکندن خرسیتانلقک تدویننه حاجت یوق ایدی . بودین ، دیدیکمز کبی ، بالاخره ، امل وفکر عیسادن مجرد بعض اسباب ومؤثرات نتیجه سی اولهرق تشکل ایتمشدر .

خلاصه ، اسلامیت کرک یهودیلکک ، کرک نصرانیتک تقرر ایدن اساسات محافظه کارانه سنه ، آرتق نسخی لازم کان احکامنه مقابل میدانم چیقمش بر اثر ترقی ، بر محصول تعالیدر .

حالبوکه شمدی نه کوریسورز ؟ مقدمه ده بسط و تمهید ایتدیکمز کبی عالم اسلام دنیلدیم عقله ایلک تبادر ایدن حاجه فظه کارلق . تدنی ، اسارت فکریه ، اجتهادات سالفه ایله اکتفا ، غریبک تجدداتنه بیکانه قالمق کبی برطاقم فکرلردر .

بونلرک شریعت (اساسیه) اسلامیه ایله ، حکمت محمدیه ایله غیر قابل توفیق اولدیفندن بحثه نه لزوم کورورم ، نه ده نزل ایدرم . دنیایه کلمش دهات وخوارق ایچنده فکر محافظه

قارشی بوقدر مجاهده ده بولونمش، تدنی ایدن برعلی قورتارمق خصوصنده بوقدر بذل مجهود ایتش، حریت فکریه بی قیود ایله اجتہادات سالفه بی زیر و زبر ایتش، علمی، معارفی، بوقدر ایلرویه کتورمش، فرضیتتی اعلان ایتش بر پیغمبر ذی شانی، آنک شریعتی محافظه کارلقه توصیف کفرک اشنه بدور. مسلمانلق محافظه کارلقه مرادف اوله ماز؛ چونکه اوله اولسه ایدی ادیان سماویة سالفه ابقا و محافظه ایدیلوردی. اسلامیتہ حاجت قالماز ایدی.

مسلمانلق تدنی دکلدر؛ چونکه فرض محال اوله رق نو قبول ایدلسه جناب پیغمبرک حصولنه موفق اولدینی ترقیات مسلمانلغه غیر موافق اولمق لارم کلیردی.

مسلمانلق باب اجتہادک سدی دکلدر، زیرا اسلامیت یکی اجتہادلرله، یکی اجتہاداته قبو آچمقله، یکی مجتہدلر، افکارنده حر، مسالککنده حر، مشوارنده حر، ابوحنیفه لر، شافعی لر، حنبل لر، مالک لر، ابن سینا لر، ابن رشد لر یتشایدیمکه کندیسینی کوستردی.

مسلمانلق افکار و آلات جدیده نیک اخذ و قبولنه مانع دکلدر؛ حتی بونلرک تلقیسنی آمردر؛ بو بایده تطویل مقاله حاجت کورمه یز. معلومی اعلامده فائده بوقدر.

دیک که اسلامک انحطاطی، سقوطی هپ اهل اسلامک اسلامیتدن انحرافی، جهل و نادانی به سوق، خرافات و ترهاته قابیلیمی، مسلك استبدادک تقرری نتیجه سیدر.

اسلامیت برچوق برلرده بت پرستلیک تقرب ایتمشدر؛ برچوق برلرده برطاقم آثار قدیمه باقیه ایله تبرک و تقال بالحر ایدیلور؛ صندوقه لر، بارمقلقلر اوزرینه چاپوت باغلانور، بر طاقم رندقلردن استغابه ایدیلور، خیر دعا لری تخنی اولنور؛ سحر، غریب و عجیب بدعتلر، هپ اسلامیتی (هله آفریقاده) چیغورندن چیقارمشدر. عقله، خیاله کلیان برطاقم آیینلر، رقصلر، صرف منقولات جاهلانه اوزرینه احداث ایدلش مسلک اسلامیتی طائمه از برحاله کتیرمشدر. ظاهریسی بویله. جهت اجتہادیه سنه کلنجه آراتق فکر و ذهنی یورمق ایستیمیان علما، مرضیلرینه موافق بر زمین حاضر لاق ایچون غیرت ایدن مستبد حکمداران و رجال حریت فکریه بی سلب ایتشلر؛ اسلامیتی حصر و تضییق ایتشلردر. ایشته مترقی بر ماهیتی حائز اولان احکام و معاملات دنیویه بیله اون عصر اولکی عرف و قوانینه تابع اولمشدر. بو، اساس اسلامیت ایله طبیان طبانه ضددر.

بو کون اسلام متدیندر و تدنیه ده طبیعیدر؛ چونکه اسلامیتک خاصیت مترقیانه سندن صرف النظر بوکون عالم اسلام اون عصر اولکی قواعدله اداره اولنور. حالبوکه غیر مسلم عالم، احتیاجات مدنییه به، ترقی به بتون بتون مساعد قواعدله قطع مراحل ایدیور. بناء علیه اسلامک توقف و تدنیه طبیی اولدینی کبی غیر مسلم عالمکده تعالی و ترقیسی پک طبیعیدر.

بویله ترقی اوزرینه مستند؛ بر لزوم تعالی اوزرینه

وضع ایدلش اسلامیتله عجباً بو کونکی حال قابل تألیفمیدر ؟
حضرت پیغمبر اسلامک بو کون کچیردیکی بحران عظیمه
قائل اولورمی ایدی ؟ اسلامک همان عمومی ، الحاله هذه
حکومات نصرانیته نك تحت تابعیتنددر . بو حال - که بونک
سببی جمعیت اسلامیته نك انحطاطیدر - اسلامیتله ، مرضی
حقیقی نبوی ايله ائتلاف قبول ایدرمی ؟

اسلام نه ایچون بو کون عالم نصرانیتک زبون و تابعیدر ؟
نه دن عالم نصرانیت الیوم اسلامک قابلیت واستعدادینی سوندیرمک
ایستیور ؟ فصل بوکا موفق اولدی ؟

شبهه سزددرکه اسلامک نصرانیته تابعیتی ، استعدادینک
حکومت خرسیتیانیه طرفندن سوندیرمک ایستیمه سی و بوکا
موفقیت هب اهل اسلامک جهالتی ، اقتدارسزانی سایه سنده
اولمشددر .

نتیجه وحکم : دیمک که جهل ، اسلامی ایا ایدیور ؟
اسلامیتی محو ایدن نه کی مؤثرات وار ایسه جمله سی اسلامیت
منافیدر . بناء علیه محافظه کارلق ، توقف ، جهل ، اوروپالیشمامق ،
فنون و علوم غریبه یی ، اسلحه و آلات اجایی اخذ ایتمه مک
منافی اسلامیتدر .

(معتقدات) ماهیتی اعتباریله ، ترقی و تدنییه تابع دکلددر ؛
غایه امل ، نسلی ، معالییه مربوطیت ، مسائل مغلقه طالمک
طرز تلقی و تفهیمی وجدانه عائد مسائلدر . بواحوال وجدانیته

ایلرولمک ، تزییسد اجتهاد ايله اختراعات جدیدده بولونمق
بک او قدر ممکن اوله ماز .

احکام دنیویه کتبیجه : بونلر برعکس اوله رق ، احتیاجاته
تبعاً قابل ترقیدر . قابلیت ترقیسی اولان هر شیء ایسه تدنییه
ایده بیلور . ساکیامونی - بودا - لائو - تسه ، حضرت موسی ،
حضرت عیسی بن مریم ، حضرت محمد زمانلرندن بری غایه
امل اولدینی حلاله قالمشددر . هیئت عوالمک ابراز ایستدیکی
دهشت و هیبت ، دنیا و مافیها نك اساسنده مندیج سر و حکمت
اولدینی کی قالمش ، حل ایدیله مامش ، بونی یا دین واعتقاد
شرح ایتمش ، یاخود رب و کائنات دایره مشکوکیتنده ابقا ایلمشددر .
حالبوکه . مصالح جاریه ، معاملات بشر ، بالاده اسامیسی
کچن ذواتک ادوار اجتهادلرندن بری نه قدر تبدل و تغییر ایتمش ،
نه عجیب شکل و حقیقتلر ابراز ، نه قدر تکامل ایلمشددر !

بناء علیه اعتقادات ايله مصالح دنیویه نك بتون بتون تفریق
درجه وجوددهدر .

اسلامیت یالکز بر دیندن عبارت دکلددر : عینی زمانده
یردین ، بر مذهب ، بر قانون ، بر دستور اخلاق ، بر اصول
حکومت ، بر فلسفه در .

اسلامیت او قدر واسع و هر زمانک احتیاجاته او قدر
کافیدرکه بوکون ، ینه نصوص شرعیه دائره سنده ، اعتقادات
ایله معاملاتی بتون بتون تفریق ایده بیلورز .

ذاتاً شمعییه قدر اسلامک سبب حقیقی تدنی و توفقی

بو تفريقی اجرا ایتماک خصوصند حکمداران استبدادک
کوستردکری عنف و شدتدر . نصوص شرعیه نک وجدانیات
و اعتقاداته عائد اولان اقسامی لایتقیددر . نصوص مذکورہ نک
وجدانیات و اعتقاداتدن ماعدا احکام دنیویہ و معاملاتہ عائد
اولان اقسامی عصر سعادتمندہ کی معاملات نامی طریق عدل
و حقانیتہ توفیق اینچون وضع ایدلدهلکرنندن بونلرک بو زمانہ
قسماً عائدیتلری یوقدر . نصوص و احکام شرعیه یی بو صورتله
ایکی به تقسیم ایتدیہ مکلفیت و مجبوریتمز وارددر . مرضی طائی
بیغمبری ، هر حالده ، امت محمدک ، عینی درجہ مدنیتده ،
عینی طبقہ اجتماعیده قالماسی دکلدر ؛ تعالیدسیدر ، دیگر امت لره
قارشی بالکمز محافظہ موجودیتی دکل ، غلبه و تفوقیدر . بشقه
بر فکره ذاهب اولمق حضرت محمد کی برنجی ذیشانہ افتاددر .
بو اصلاح و تجددہ مساعی شرعی وارددر و بوده شو صورتله ،
نصوص و احکام دینیہ و قانونیتی امر اولوالامرہ اقتران ایتمش
اولان مجله احکام عدلیہ ایله اثبات ایدیله بیلور .

« مشقت تیسیری جلب ایدر . » [مجله ماده ۱۷]

« برایش ضیق اولدقدہ متسع اولور . » [کذا ماده ۱۸]

« المشقة تجلب التيسر . » [اشباه]

« ذکر بعضهم ان الامر اذا ضاق اتسع واذا اتسع

ضاقت » [امام شافعی]

« حاجت عمومی اولسون خصوصی اولسون ضرورت

منزله سنه تنزیل ایدیله بیلور . » [مجله ماده ۳۱]

« الضرر مدفوع بقدر الامکان . » [قاعدة کلیة شرعية]

« ناسک استعمالی برحمتدرکه آنکله عمل واجب اولور . »

[مجله ماده ۳۷]

« استعمال الناس حجة يجب العمل بها . » [مجامع]

« ازمانک تغییریه احکامک تغییری انکار اولونه ماز . »

[مجله ماده ۳۹]

« لا ینکر تغییر الاحکام بتغیر الزمان . » [مجامع]

« رعیه اوزرینسه تصرف مصلحته منوطدر . » [مجله

ماده ۵۸]

« تصرف القاضي فيما له فعله في اموال اليتامى والاعواقف

مقيد بالمصلحته یکن فیما علیها لم یصح . » [اشباه]

« تصرف القاضي انما یقتد فیما ثبت العامة المسلمین اذا کان

منفعة لهم اما فيه مضرة فلا مضار وجوده وعدمه بمنزله . »

[شرح جامع الکبیر]

« ضرر و مقابله بالضرر یوقدر . » [مجله ماده ۱۹]

« لا ضرر ولا ضرار فی الاسلام . » [حدیث شریف]

« ضرورتلر ممنوع اولان شیلری مباح قیلار . » [مجله

ماده ۲۱]

« الضرورات تبيح المحظورات . » [الدر المختار و اشباه]

« ایکی فساد تعارض ایتدکده اخفی ارتکاب ایله اعظم نک

چاره سنه باقیلور . » [مجله ماده ۲۸]

« اهون شرین اختیار اولنور . » [کذا ماده ۲۹]

(بوبایده اشباهه مندرج قواعد مراجعت)
 « حاجت ، عمومی اولسون خصوصی اولسون ضرورت
 منزله سنه تنزیل اولنور . » [مجله ماده ۳۲]
 « الضرر مدفوع بقدر الامکان . » [مجامع]
 « عادتک دلالتیه معنای حقیقی ترک اولنور . » [مجله ماده ۴۰]
 « الحقيقة ترك بدلالة العادة . » [مجامع و منار]
 « عرفاً معروف اولان شیء شرط قلنمشدر . » [مجله
 ماده ۴۳]

« العادة المطردة هل تنزل منزلة الشرط . » [اشباه]
 « والاصل فيه ان المعروف عرفاً كالمشروط شرعاً »
 [ردالمختار]

« المعروف بالعرف كالمشروط باللفظ » [پیری زاده]
 « قال من المشرع بالعرف ثابت بدلیل شرعی و فی المسبوط
 الثابت بالعرف اکثبات بالنص . » [محمدطابین]

« عادت حکمدر . » [مجله ماده ۳۶]
 « العادة محكمة . » [اشباه و مجامع]
 « واعلم ان اعتبار العرف والعادة مرجوع اليه في كثير
 من المسائل حتى جعلوا ذلك اصلاً وقالوا في الاصول ترك
 الحقيقة بدلالة الاستعمال والعادة . » [منافع الدقایق]
 « الاحكام تبني على المعروف فيعتبر في كل اقليم وفي كل
 عصر عرف اهله . » [بیحر]

« ما رآه المسلمون حسناً فهو عند الله حسن . » [حدیث شریف]

شو قواعد کلیه - که شرعدن مأخوذ و امر اولوالامر
 مستنددر - دیانت اسلامیته ک و جدانیات و معتقداتله معاملات
 دنیویه بی بتون بتون آر دینی ادنی ملاحظه ایله آ کلاشیلور .
 اعتقادیات لایتغیردر ، ثابتدر ، غیر قابل ترقیدر ؛ معاملات
 ایسه زمانیه تابع اوله رق قابل تغیردر ، غیر ثابتدر ، متغیردر .
 بوکون اسلامیته اجرایی واجب اولان اهم اصلاحات
 وجدانیات ایله معاملاتی آرمقدهدر ؛ اسلام بوصورتله دیانتک
 ماهیت حقیقیه سنه قریب ایله مبارزه عالمنده بر موقع اخذایده ییلور ؛
 بوندن بشقه بر چارده یوقدر .

احتیاجات عصریه قارشوسنده نص و سابقا وقوعبولان
 اجتهاد و اجماع مهمل بر اقله رق ، بالاده سرد ایستیکمز قوانین
 رصینه فقهیه موجبینجه بشقه اجتهاد ، بشقه اجماعه مراجعت
 ایتملی ز .

ذاتاً - ابی دوشونیه جک اولورسه - اجماع امتک و خصوصاً
 صیله خلافتک وجوب و لزومی هب بوکا مستنددر . اگر
 معاملات متفرع احکامک علی حاله قلمی ایجاب ایسه ایدی
 اجماع امت و بالخاصه احکامه قطعی و معمول به اولمق ایچون
 رسمیت و بر مک حکمتنه منبئ رحلت رسالتینا هیدن صکره آرزوی
 پیغمبرییه اقفاء احداث ایدیلن خلافتکده لزومی قالمزدی .
 خلافت نه ایچون موجوددر ؟ چونکه احکام و معاملات ناس
 کیتدکجه تبدل و تحویل ایلدیکندن بو احکام و معاملاتی تنسیق و
 تنظیم لازم کلشدر . بو ایسه بر قوتک تأییدینه وابستهدر .

جمهور مسلمین آرای عمومی ایلہ خلیفہ فی انتخاب و آکا بیعت ایدر لر واجماعه مستند اولق اوزره وضع قوانین حقّی آکا تقویض ایلر لر . حالبوکه جهلای علمانک ادعای و جهله باب اجتهاد مسدود اولق لازم کله خلافتہ ، اجماع امتہ اصلاً احتیاج قائلزدی . مادامکه احکام و معاملات تبدیل ایدیور ؛ بدرجهده طور میور دیمک که آکا مستند قوانین و نظامانک تبدیلی ده طبیعیدر . ایسته بو حکمت بالفیه مبنی اسلامیت اجماع امت و خلافت اصوللری ابداع ایلہ وادی مشروطیتده ، الحق ، انکثره و فرانسیه تقدم ایتشدیر .

احکام شرعیہ نك تبدیل و تغییر ایدہ بیله جکنه تردد اولونسون . بو ، عصر رسالتناهیده ، متن قرآنده بیله وقوعبولمشدر . ذاتاً اصول فقه اصطلاحجه تبدیل ، نسخ دیمکدر .

نسخ ، بر حکم شرعی نك خلافتہ آندن متراحی بر دلیل قائم اولسی دیمکدر .

نسخ ، کتب اصولده کورولدیکی اوزره ، هم عقلاً جائزدر ؛ زیرا اختلاف اوقات اینه مصالح عبادک تبدیل ایدہ جکی وارسته اشتباهدر . (یهودیلرک عیسویه طائفه سندن ماعداسنه کورم جائز دکلدیر .) هم نقلاً جائزدر ؛ نته کیم اخوانک نکاحی آدم علیه السلام شریعتنده جائز ایکن مؤخرأ سائر شرایع ایلہ نسخ ایدلمشدر .

کتاب ایلہ سفت بیننده متوافقاً و متخالفاً نسخ جائزدر . مثلاً « کتب علیکم اذا حضر احدکم الموت ان ترک خیراً

الوجه للدين و الاقرین » آیت کریمه سی « واجب تعالی هر حق صاحبجه حقّی و بردی ، وارثه وصیت یوقدر . » مآلنده کی حدیث ایلہ نسخ اولونمشدر . بو حدیث هر نه قدر خبر واحد ايسده است آنی تلقی بالقبول ایلر یله متواتره ملحقدر .

بناءً علیه قواعد سالفه شرعیه یه توفیقاً احکام دنیویه متدائر هر نه وارسه جمله نك پیغمبرک مقامنه قائم اولان خلیفه نك اجماعه مستند امر و تصدیقیله نسخلری قابلدر . معاملات ناس خصوصنده وسعت و سهولت کوسترلرملیدر . تا که ناس ، اهل اسلامدن اولیان افرادک قارشوسنده مغلوب اولسون ، عاجز قالمسون . عکسی اختیار ایدیله جک اولورسه شهبسز ، قوانین و عاداتز ۱۳۰۰ سنه اولکی قوانین و عاداتدن عبارت اوله رقی رقابت عمومیه ایچنده هیچ برشی یابمایز . اوروپادن ، آمریقادن عصر لرجه کیری قالورز ؛ حیائده ايسه توقف جائز اولیبوب طورانلر مغلوب اوله جقلرندن اسلام محو و مضحمل اولور . نته کیم یوکون اهل اسلامک اکثریت قطعی سی خرسیتیان حکوماتک رعایاسیدر . شوکا ذره جه تردد ایتیم که یوکون حضرت پیغمبر مقصد طایسی اظهار ایتسه اسلامک بو توقفی اصلاً تصویب ایتیوب مسیبنری [عقوبت متساهیه] ، [۱] مسئولیت عظیمیه کرفتار ایدہ جک ایدی .

بو توقف جهلای علمانک حقیقت اسلامیه ایلہ غریبک ترقیات و احتیاجاتنه عدم وقوفلری نتیجه سیدر . سلاطین

(۱) شو ترکیب اهل لسانجه یا کاش تلقی بیوراسوز !

مستبده ایسه حقایق دینیه دن تجردله اداره امورى بانطبع
دها قولای بولدقلرندن علمانك بو خصوصده کی مسلککری
تصویب ایده ککشلر اهالیده بواسابدن طولانی کشیف برجهالته
کرفتار اولمشدر .

ایشته بوظلم واستبداد ، غفلت ونادانی بوکونکی وضعیت
اجتماعیه ومدنیه نك اسباب مولده سیدر .

شوراسنی تکرار ایدهلم : اسلام آره سنده مستبد ، ظالم
حکمدارلر توالی ایتدی . خلافتك انتخابه استنادی افکار عمومی
ملیه یه اتقیاد ، قوای عمومی نك اتقاسی - که قواعد جیده
اسلامیه دندر - هلا کولر . عبدالحیدر بونلره اتقیاد ایده منلردی ؛
بناءً علیه آنلر سهولتله اجرای ظلم وسلطنت ایچون اسلامیتی
کیتدکجه منسی براقیدیلر ؛ منسی براقیدجه اهالی طریق جهالته
سلوک ایتدی ، افکار عمومی قانلیدی ؛ اجتهاد قیوسی قایاندی .
نتیجه : "اوروپا اولانجه قوتیه ترقی ایتدی . بزم تدنیمزدن
مستفید اولدی وبزی ربه اسارتنه آلدی .

مع التأسف ، صوک زمانلرده بیله ، یک محترم علمامن
بونى درك ایده مدیلر . احکام دنیویه بی اجماع امته ، بعده
تصدیق خلافتیناهى به اقتران ایتدیره جککرینه اجتهادات
سالفه بی قانون حالنه وضع ایتدیلر . دولتمز برمرحله دها
کروله دی .

جوودت باشا بوکون برقم مهمی اجرا ایدیله من برحاله
کلن اجتهادات سالفه بی محله حالنه وضعه قانونیتی استحصال

ایده جککه ، قانون جزا ؛ تجارت بریه قانونی ، تجارت بحریه
قانونی ، مراجحه قانونی کی حقوق غریبه یه مستنداً قلمه آلنان
برحقوق مدنیه محله سنی اجماع امته اقتران واراده سیه ایله
نشر واعلان ایتدیره ایدی لاشک بوکون بزه بیوک برخدمت
ایتمش اولوردی .

حالبوکه اجتهادات قدیمه بی تنسیق وتنظیم وبرمحله یه تلفیق
ایله امور ومعاملات مدنیه ده بزلری صیقدی . اوروپالیلر
(قودنابولئون) موجبنجه سهولتله وسرستی تام ایله عقودانده
بولونه بیلورلر ؛ برمحله احکام عدلیه نك قیود احترازیه سی ،
شرائط حصر وتضییق آلتنده قیورانیورلر . بزم قانونمز
بیك سنهك ، بیك سنه اولکی احتیاجات اوزرینه قلمه
آلمشدر .

شوراسنی ده سویلیه لم که ، الحاله هده ، فرانسه واندن
قوانینی اخذ ایدن ملتسر قودنابولئون بیله یک کهنه مش
بولهرق آنکده تجدیدینی دوشونیورلر . حتی بوبابده قومیسینلر
بیله طویلانیور . اوحالده بزعبیا بیك کسور سنهك احکام
دنیویه من ایله ، بشقه زمان ، بشقه زمین ، بشقه احتیاجات
اساسلری اوزرینه اجتهاد اولونمش قواعد ایله فصل بومعرکه
مدنییه ده غلبه چاله بیلیرز ؛ فصل اولورده بومحله ایله قود
نابولئون تفوق ایدهرز ؟

عصر پیغمبریده اوقلر ، قانقنلر ایله حرب ایدیلوردی .
قوماندانلرک بالکیز اقتدار ذاتیلری ایله اکتفا قنلوردی .

خریطة بوق ، فن تعبیه ، فن سوق الجیش جنین حالنده ،
اوصورتله حرب ایدیلوردی و (بدر) کی فتوحات عظیمه به
میسر اولنوردی . بوکون ایسه عینی اوقل ایله ، عینی قیلج
وقالقانلر ایله ، اودرجهده علم ووقوف ایله روسیه نك ، فرانسه نك
آوستریانك دكل ، قره طاغك بيله قارشوسنه چیقه بیلریمی یز ؟
بك اعلا ! ديمك اولسوركه بوممكن دكلدر . او حالده فصل
اولورده اهل اسلامى مكمل قوانین و اصوله ، مكمل حكومت
وجعيتلره مالك ومظهر اوروپايلرك قارشوسنه كهنه وغير قابل
تطبيق قوانین و اصول ایله چيقارمنی روا كورپورز ؟

ایشته بوجنایت عظمایی ارتكاب ایتدیكمزدن طولاییدركه
ترکیه ده اون سكرز ، ایرانده اون (؟) ، افغانستانده کی آلتی
یدی میلیون نفوس مسلمنه دن ماعداسی - كه بونلرده اوروپانك
تهیدی آلتنده در - ۳۰۰ میلیون امت محمد غربك ربه
اطاعتنده در .

۳

برنجی فصلمز ده اسلامك حال حاضرندن ، ایكنه چیسند
اسلامده تكامل و ترقی بی موجب اولق ایچون اجراسی لازم
كلن بعض اصلاحات مهمه دن بحث ایتمش ایدك . اشبو فصلده
اهل اسلامك اعدا و رقبای خارجه به قارشى كلك ایچون كیملر
ایله تشريك مساعی ایتمی جائز اوله جفتندن بحث ایله سلسله مزه
نهایت ویرمكجز .

بوکون اسلام اوروپادن ، مستعمراته صاحب اولان اوروپا
وخرستیان دولتردن ، أمپریالیزم (جهانگیرك) آرقه سنده
قوشان غربیلرندن شكایت ایدیور . غربك شو أمپریالیزم
وقتوحات جو بولتیقه سی اسلامك دشمنیدر ؛ بالطبع اسلامده
آنك دوستی ، ظهیری ، نصیری اوله ماز . اوروپاده جای تطبیق
بولان شمديكي Droit public — حقوق عمومیه (؟) ایله
اسلاميتك منافعی ، حقوق حیاتیه سی ائتلاف ایده مز .

خلاصه كلام حقوق عمومیه و حقوق دول عالمه حكمران
اولوب ظلم و اعتساف و اسارت سیاسیه مذهب و مسلك سخیف
وسقیی اورتهدن قالقنجه اسلام ایچون ده بر دوره فوز و فلاح
آچیله جنى شبهه سزدر .

بو طرز سیاست ، اوروپانك بوكونكى وضع اجتماعیه
خلافكیر اولان اوروپايلرده واردر . حتی دیه بیلیركه بو
خلافكیران كیت كیده اسكى بولده اداره امور ایدن سیاسيونك
برلرینه كچمك اوزره در . فرانسه ده بر مدتدن بری رأس
كاره كچن قایینه لك هپ راديقال - سوسیالیست اولدینی ؛ شو
صوك ۱۹۱۲ انتخابانده سوسیال - دموقراٹ فرقه سنك آلمانیا
(رايخستاغ) مجلسنده الكیوك فرقه صرهنه كیردیكى ؛ شمدي به
قدر سوسیالیزمه اول درجه موافق كورینه میان بیوك بریتانیاده
بيله بو فرقه اجتماعیه نك سریع خطومه لرله ایلرولسی مدطامنك
انتبايچون اك قوتلی بر برهاند .

جمله به معلوم اولدینی اوزره سوسیالیزم شمديكي اوروپا

حال اجتماعی و سیاسیتک، مستعمرات اصول مشومہ سنک الک بیوک دشمنی، الک اساسی مؤاخذیدر . کذلک یاسیفیستر ایله برلکده حربہ قارشى حرب ایدن، بشرک هر حالده افتخار ایدہ میه جکی و استحصال مقاصد ایچون قوللاندینی بوساطة وحشیانه یه قارشو کلنلر، شبهه سز، سوسیالیستلردر .

بز بوراده سوسیالیزمی تعریف و تفسیر، مدح و ثنا ویا مؤاخذه و تنقید ایچون بوسوزلری سولیوروز . دیک ایستدیکمز سوسیالیستلرکده عالم اسلام کی اوروپانک طرز حاضر سیاسی واجتماعی سنه خلافتی بولونمیدر .

ایشته اعدا و رقبا مشترک اولدیغندن اسلام هر درلو خلافتکیرلر ایله عقد ائتلاف و اتفاق ایتلیدر . خلافتکیرلر ایله ائتلاف آنلرک عقیده سنه اشتراکی تضمن ایتمز . نه کیم بعض خصوصات سیاسیه ده، اوروپاده، حریت فکریه یه مالک بولنان سوسیالیستلرک قاتولیک فرقه لرله عقد اتفاق ایدہ رک حکومت قارشى کلدکلری کورولامش شیلردن دکلدلر .

کذلک طرز اداره لری بررینک طبان طبانه ضدی اولان فرانسه حکومت جمهوریه سی ایله روسیه حکومت مستبدیه سی متفقدرلر .

اتفاق بر مقصد معینک استحصالی ایچون شخصیتلری، عنعناتی بر اولمیان ایکی ویا ده زیاذه هیئتک موقت بر ائتلافی اولدیغندن اسلام سوسیالیزم ایله، بوخصوصده، توحید مساعی ایدہ جک اولورسه سوسیالیست اولامیه جکی، سوسیالیزم کده

اسلام ایله تشریک اعمال ایلمی اونکده اهتداسی معاسنه آینه ماز . بالفرض اوروپا حکومتانه قارشو کلک ایچون کرک اهل اسلامک، کرک مذاهب اجتماعیه اربابنک اتفاقده منفعتلری، عظیم منفعتلری واردلر .

اوروپا حکومتاندن ظلم کورن یالکز اسلام و سوسیالیزم دکلدلر . ده ایکی مهم عنصر واردلرکه آنلرده طبیعتیه تشکل ایدہ جک اولان بو اتفاقه داخل اوله بیلورلر .

بونلرک برنجیسی اوروپاده حریت سیاسیه سی غائب ایتمز خرسنقان ملتار، ایکنجیسی بونلر واسلامدن ماعدا تحت اسارتده بولوندیریلان ملل ساثره در .

فینلاندیلر، روتلر، بیاض روسلر، لهلر، خرسنقانلر کرجیلر، ایرلاندیلر، کهللر، شلزونگ - هولشتاین ده کی دانیمارقه لیلر، آلاس - لورنده کی فرانسلر و ساثره ایله هندستان، هند چینی و مختلف آسیا و آفریقا و اوقیانوسیه مستعمرات و مالک مفتوحه سنده کی هندولر، بودیلر، برهمنلر و اقوام متنوعه یوقاری ده سویلدیگمز ایکی عنصری تشکیل ایدر . غربی مذاهب اجتماعیه اربابنک علوم و قنون جدیدده کی مهارتی اسلام و ساثر خلافتکیرلرک عدد نفوسنه، عزیم و همتنه انضمام ایدر ایسه دهشتلی برقوتک حصول بوله جکی طبیعیدر . بناء علیه بویه بر اتفاق و ائتلافک میدان کتیرلمی ایچون بتون عالم اسلامه، اوروپالینلرک ظلم و اعتسافی آلتده بولوتان دیگر نصراتی و مجوسی اقوامه و علی العموم سوسیالیستلر

و خصوصیه آلمانیا و فرانسه سوسیالیزی تمیل و تشخیص
ایدن محترم (ژورن) ایله (به بل) ه مراجعت و خطاب ایدرم .
سالف الیان درت قوتك توحید اعمال و مساعیدی ، هیچ
شبه یوقدرکه ، یا ککش بر بول طومش اولان اورویایی ، اورویانك
مستعمرات ، امپریالیزم و مالی و اقتصادی سرگذشتل آرقه سنده
طولاشان حکومتلریخی خیلی دوشوندیره چکدر .

تکاملنك صوك صفحه سینه کلوب بوندن صکره غروب
وافولی محقق کچی کوریتان شمیدیکی سیاست سرسریانه به .
شمیدیکی حال اجتماعی آنجق بو صورتله اک یوک ضربه
ایندیریله بیلور ؛ آنجق بو صورتله شوبحت ایندیکنز اورویانك
تسریع افلاسی ممکن اولور .

سوسیالیستلره شونی سویلر و تکرار ایدرم که اسلام یالکز
بر دین و مذهبدن ، بر عقیده حق عبارت دکدر . اسلامیت ملل
واقوام مختلفه نك فوقده بر رابطه اخوتدر .

ناسیونالیزم دنیان افراط ملیت سوسیالیزمه نه قدر مغایر
ایسه اسلامیتده اوقدر منافیدر . بناء علیه بو و یکن عصر
مسالك اجتماعی اربانك احداث ایندکلی اخوت بین المللی
اسلام بوندن اون درت عصر اول دوشومش و حتی اساسگیر
اولسنه بیله موفق اولمشدر . اسلامیت دیندن زیاده بر حالت
اجتماعیه در : اوچیوز کسور میلیون توابع محمد بر برلریله اولیه
متین ورصین روابط اجتماعی ایله باغلیدرکه بونلری چوزمك
قابل اوله ماز . سوسیالیزم نوع بشرك سعادت حالیه و مستقبله سنی

تأمین ایچون اسلامه اختلافه دکل ، آنکله اشتلافه میدانه
آتلیدر .

هرنه دینورسه دینون آفریقاده ، هند انکلزیده عبده
اصنامك معتقدات سابقه لرندن واز کجوب اسلامیتی قبوللری ایله
رتبه اجتماعی لرینك پك زیاده یوکسلدیکی بر امر آشکاردر .
ذاتاً بوسویلدیکمز عبده اصنام اسلامك قبولتی رتبه دنیویه
ومادیه لرینجه ترفع تلقی ایتمکده درلر . اسلاملرده شونی سویلمکدن
کندیکی آله مام که سوسیالیزم اولیه بزده اشاعه اولدینی کی عالمی
هرج و مرج ایده چك ، هیئت اجتماعی نك نظام و انتظامی ،
بقا و قوامی تهلکیه دوشورده چك بر هیولا دکدر . نوع
بشرك مساواتی بالفعل تأمین و تقریر غایه مقاصدی ، نخبه آمالی
اولان بو مذهب اجتماعی حقا که عهد قریبه بتون عاله
حکمران اوله جق بر مذهب و مسلمکدر . شمیدیکی حال اجتماعی ،
شمیدیکی ستاتوقو آرتق طاوسامش ، مختل اولمش ، موداسی
کجمش ایدوکنندن نظر منری استقباله جهانه حاکم اوله جق
قوتلره نصب ایتلی یز . دها طوغریسی شرق و عالم اسلامده
آئیده حقوق و منافعی وقایه ایچون بو قوه عظیمه ایله برلکده
چالشمی ، بعض خصوصاتی برلکده تسویه به همت و غیرت
ایلدیر . چونکه هرایکیسی ده استقبال قوتلریدر .

- ۳ بر دکل، ایکی.
- ۹ حشمتلو نیقولا ما کیه و مل حضر تلری.
- ۱۵ عنقانی، هامی؟
- ۲۵ دولتر برر هیئت مشر وعه مبدر؟
- ۲۹ استطراد.
- ۳۲ دیگر استطراد.
- ۴۴ آوستریانک عناصر مرکه سنه، تشکیلات اساسیه سنه
- و بو بایده کی بولتیقه سنه و بوسنه هر سه دایر استطراد.
- ۵۶ دولتر و مبارزه حیات مسئله سی.
- ۷۳ اختلاف هلال و صلیب.
- ۸۱ دولترک حقوقی.
- ۱۰۰ حق اسمعمار.
- ۱۰۷ عهد عتیقه و سائر.
- ۱۲۱ نتیجه.
- ۱۲۸ حربه بوشوتاژ.
- ۱۳۲ شارل ریشه دن جلال نوری بکه مکتوب.
- ۱۵۸ اخلاق سیاسیه (مصاحبه)
- ۱۶۳ اسلامده وجوب تجدید.
- ۱۹۲ فهرس کتاب.

